

Hai
să ne-apucăm
să facem!

Flacăra

SAPTAMINAL
DE OPINIE,
POLITIC,
SOCIAL ȘI
CULTURAL
● fondat 1911

● Nr. ● 36 Miercuri 5 septembrie ● Ediție internațională 15 IX — 12 IX 1990



Păpușarul

Toți par să știe cum s-au petrecut întâmplările din decembrie '89 și pînă acum, în cele mai mici amănunte. Nimeni n-are nici o îndoială atunci cînd își afirmă cu tărie varianta sa de scenariu. La coadă la pline, în tramvai, la serviciu, nu există zi în care unul să nu te tragă de mincă, să nu-ți spună misterios : n-aveți habar de nimic, numai eu știu adevărul. Și începe să-ți înșire o poveste care l-ar lăsa înmărmurit și pe baronul Münchhausen.

Resemnat, încerci la rîndul tău să pui cap la cap tot ce-ai aflat din ziare, de la radio, de la televizor, din diverse situații, din cărți, încercînd o altă explicație a faptelor.

Dar te lași păgubaș cînd îți apare în minte imaginea unui bătrîn păpușar trîgînd sforile, de care sîntem legați, ca niște marionete, rîzîndu-și satisfăcut în barbă.

GEORGE ARION ■

În sfîrșit, ne-am luat soarta în mîini!

Desen de AUREL St. ALEXANDRESCU ■

Reportaj

din Sulina:

Holera
la ea
acasă

paginile 8—9



Valer Pop:

*Un om care a trăit supliciul
Diktat-ului de la Viena*

pagina 12

O propunere pentru Parlament:

Desființarea burlăcăritului

paginile 4—5

România, stat național

Se dă și voci care susțin că de o anumită deteriorare a relațiilor, în România, și cu deosebire în Transilvania, dintre români și unguri, precum și de o anumită încordare a relațiilor dintre București și Budapesta, vinovate ar fi unele publicații, întrucât mai înainte românii se înțelegeau bine cu ungurii, dar pe urmă presa a început să atîțe spiritele și să învenineze atmosfera. Ar fi deci vorba de dificultăți create artificial de gazetari.

Nu discutăm acum chestiunea de fond. Este știut că oricît ar fi de puternică presa, ea nu poate determina cursul evenimentelor (acesta este determinat de realitatea faptelor). Cel mult îl poate influența, în bine sau în rău, potrivit calității celor ce scriu. În cazul dat însă, putem spune că, într-adevăr, presa are o anumită contribuție la tam-tamul ce se face cu privire la ungurii din Transilvania. Trebuie să vedem însă despre ce presă este vorba. Au apărut și în unele publicații din România articole în care chestiunea atitudinii ungurilor față de români, de România, de Transilvania, față de „drepturile minorității maghiare” din Ardeal a fost tratată cu vehemență, cu duritate. Noi nu am agreat și nu agreem o asemenea manieră de abordare a unor probleme serioase, chiar dacă între speciile publicistice se numără și pamfletul. Dar, pe de altă parte, nu slujește nimănui la nimic faptul de a reduce totul la forma de expresie, la haina în care apare o idee — violența de limbaj — și a scăpa din vedere fondul, esența problemei. Dacă nu cădem în această greșală, vom constata că presa ungurească, din Ungaria și din alte locuri, proliferă neadevăruri care stau la baza multor stări de încordare.

De curind, „Nepszabadsag” la atitudine în favoarea afirmației ministrului de externe ungar cum că „Guvernul român trebuie să recunoască faptul că România este un stat multinațional”. Criticind respingerea de către M.A.E. al României a unei asemenea pretenții, ziarul budapeston exclamă: „Adică România nu este un stat multinațional. Adică maghiarii din Transilvania trebuie considerați și în viitor ca români care vorbesc limba maghiară: așa a spus Ceaușescu”. Chiar dacă în ele violența de limbaj nu prea e la lumina zilei, frazele puse între ghilimele conțin, într-o formă foarte concentrată, pretenții neîntemeiate, neadevăruri și inadvergențe.

De altfel, teza cu privire la „România — stat multinațional” nu-i o noutate. Același lucru îl susține și Internaționala a III-a, în rezoluții care erau semnate cu amindouă mîinile și de

p.c.r., format, în vremea aceea, cu precădere din străini de neam — unguri, evrei, ruși, ucrainieni, bulgari, polonezi ș.a. —, și care prevedea că provinciile istorice românești — Transilvania, Banatul, Moldova, Dobrogea — au dreptul la autodeterminare, ceea ce nu însemna altceva decît intenția de dezmembrare a statului român. Însă în toate limbile pămîntului, prin stat multinațional se înțelege „statul care înglobează mai multe națiuni”. România, după cum este bine cunoscut, înglobează o singură națiune, națiunea română, și mai multe minorități naționale sau, cum le place unora să fie numite, naționalități conlocuitoare. Or, existența minorităților nu conferă nici unui stat caracteristica de stat multinațional, indiferent de numărul mai mare sau mai mic de indivizi al unei minorități sau al altora, întrucît, pentru fiecare minoritate, există în altă parte a țării unde trăiește națiunea respectivă în majoritatea ei. De ar fi trăit în România, pe lingă cei peste 20 de milioane de români, nu două, ci patru milioane de unguri, și ei tot minoritate națională (și nu națiune) s-ar fi numit, altă vreme cit există o țară, Ungaria, cu peste 10 milioane de locuitori, unde se află trunchiul de bază al națiunii maghiare. Iată de ce România n-a fost, nu este și cu auit mai puțin nu va fi vreodată stat multinațional. România este stat național. Ceea ce nu înseamnă defel că ungurii din România vor fi, din această pricină, considerați drept „români care vorbesc limba maghiară” (de unde a scos „Nepszabadsag” asta ?); ei vor fi considerați, în mod normal, cetățeni români de naționalitate maghiară.

Și acum, să revenim la ziaristi. Pentru ca o anumită parte a presei românești să nu agite spiritele, e necesar ca același lucru să-l facă și presa maghiară. Să tacă presa românească pentru ca să poată vorbi în voie, nestîngherită de nimeni, spunind tot ce poartă, presa ungurească, iată cu ce nu sîntem și nu vom putea fi niciodată de acord. Altfel, vremea cit mass-media maghiară, de oriunde ar fi ea, va vehicula falsuri de tipul „România, stat multinațional”, noi ne vom vedea obligați, cu toată deferența, cu toată considerația și prețuirea pentru poporul ungar, pentru ungurii din România — fiindcă noi ne iubim ungurii noștri, fără discuție, și foarte mulți români au prieteni printre maghiarii din țara noastră — să luăm și noi cuvîntul și să restabilim adevărul. Este ceea ce am și făcut în articolul de față.

ION D. GOIA ■

Scrisoare deschisă

Domnului EUGEN PREDA,
director general al Radiodifuziunii Române

Permiteți-mi ca acum, cînd toată lumea se gîndește la grile zilei de mîine, să ne amintim puțin de trecut, nu pentru a face „demascări”, ci pentru a încerca să lămurim ce se înîmplă cu noi astăzi.

Am fost martor întîmplător la intrarea d-stră, imediat după revoluție, în biroul președintelui de atunci al Radioteleviziunii, domnul Aurel-Dragoș Munteanu. Erați puțin timorat, modest și adus de spate, poate din pricina anilor, poate vă trăgea în jos geanta grea pe care o țineți în mîină. V-ați oferit, în prezența mea, serviciile, spunînd că sînteți ieșit la pensie (așteptați decizia), dar cu experiența radiofonică de care dispuneți ați putea da o mîină de ajutor, făcînd orice.

Am fost întrebat în particular de confratele A. D. Munteanu dacă n-ar fi bine să fiți folosit la Radio. Ar fi foarte bine. I-am răspuns, e om de meserie și slujește cu devotament stăpînit. A slujit regimul lui Gheorghiu Dej, pe Ceaușescu, o să slujească și revoluția...

A doua zi, însoțit de un ofițer de M.A.N., garda președintelui, am mers toți trei la guvern. D-stră și A. D. Munteanu ați intrat în biroul domnului Silviu Brucan, eu, modest și fără treburi importante, neavînd nimic de aranjat, am rămas pe coridor. Cînd ați ieșit de acolo, erați senin, drept ca stilul de telegraf și priveați cu încredere viitorul. Cîștigaseți. Peste o jumătate de oră, la Radio, domnul Aurel-Dragoș Munteanu o anunțat că v-a numit director general. Trec peste alte amănunte. Ați ținut un discurs frumos, cu aceeași voce bărbătească, binecunoscută radioascultătorilor din emisiunile dedicate prestigiului României în lume, președintelui ei.

Domnule Preda, vă scriu aceste rînduri fiindcă am citit presă despre bătăile și injuriile pe care un subordonat de-al dumneavoastră le-a administrat mai multor salariați ai Radioului. Bătăușul se numește Ion Costea. Este, știu o lume întregă, un beiv notoriu, un incapabil, un șef de profesie, un adulator al regimului ceaușist, autor de plugușoare de care s-ar jena și lăutarii din Banga-Duba. Un îns care, la peste o jumătate de an de la revoluție, se dezbracă isteric în public și cere salariiilor Radioului să strige alături de el lozinci comuniste.

Ați slujit împreună același regim. Nu vreau să vă judec. Vreau să vă cer să vă despărțiți de el. Ca o primă etapă. Recunosc, următoarea propunere la care mă gîndesc, ar fi ca domnul Răzvan Teodorescu să se despartă chiar și de dumneavoastră. Eu cred în mod sincer, ca unul care a lucrat 14 ani în Radio, că această instituție are suficienți oameni care ar putea s-o conducă mai bine decît dumneavoastră. În rest, vă doresc sănătate.

PETRE ANGHEL ■

„Limba noastră” — sărbătoarea națională a Basarabiei

La 31 august, românii de peste Prut au sărbătorit ziua națională a Basarabiei. Moldova suverană consacră astfel, drept zi națională momentul în care populația sa a decis, în deplină libertate, să afirme ca limbă de stat limba strămoșască românească. Smulșă din trupul României în condițiile dictatelor care au precedat cel de-al doilea război mondial, supusă ulterior unei politici brutale de deznationalizare (au fost peste 1 milion de oameni deportați), Basarabia a găsit în sine însăși forța morală și politică de a reinvia, de a-și afirma legitim caracterul său românesc. La un an de la instituirea limbii române, în grafie latină, drept limbă de stat, milioanele de români de peste Prut au sărbătorit, într-o atmosferă comparabilă cu aceea de la 1 Decembrie 1918, sub semnul tricolorului românesc (drapelul de stat și al Moldovei), al imnului „Deșteaptă-te, române!”, renașterea națională a acestei părți a Moldovei lui Ștefan cel Mare. Devenit, pentru o zi cel puțin, o adevărată capitală a românismului (erau prezenți mil de români, din România, Bucovina de Nord încorporată în U.R.S.S., din Banatul aflat în Iugoslavia, precum și din comunitățile românești americane, australiene și vest-europene). Chișinăul a găzduit cea mai mare manifestare românească (circa 1 milion de oameni). Vom reveni, în numărul viitor, cu un amplu grupaj dedicat acestui eveniment istoric pentru destinul tuturor românilor. (C. Dumitru)

OPERATION VILLAGES ROUMAINS

Ce și-au propus „Atelierele democrației” știu, de acum, toată lumea. Răspunzînd direct evenimentelor din 13-15 iunie din București care au declanșat în întreaga lume o reacție puternică de respingere a României, propunerea organizării acestor „Ateliere” s-a născut din sentimentul sincer de prietenie față de poporul român, a celor care au făcut, încă din 1988, din apărarea satului românesc, propria lor cauză.

„Cu fiecare casă, cu fiecare biserică, cu fiecare cimitir distrus, ceva din bogăția spirituală a fiecăruia din oamenii acestei planete, dispărea; pentru că satul românesc, ca și cel belgian, și cel polonez, și toate satele lumii, sînt părți ale unui patrimoniu mondial de valori”. Paul Hermant și colegii săi, cei 12 membri fondatori ai „Operațiunii” au trebuit să explice adeseori „de ce au făcut asta”, adică, de ce s-au angajat într-o asemenea bătălie pentru salvarea satului românesc. Nu, nu acasă la ei, ci aici, la noi, întrebați de către noi, cei bolnavi de suspiciune, după atîta ani în care „s-a făcut totul” (chiar s-a făcut totul!) ca să devenim astfel.

Să dovedească OVR-ul că a adus în România ajutoare materiale în valoare de 100 milioane dolari! Cine le-a adus, în care sate și cui au fost împărțite? Li s-a cerut, chiar de către unul din cei veniți să îi contacteze pentru

pregătirea „Preatelierei”. Au răspuns zîmbitori, calmi, explicînd că în curînd va fi tipărită o carte în care fiecare comună se va prezenta pe sine și satul adoptat. Iar dacă cineva va avea răbdarea întocmirii unei contabilități exacte, va trăi surpriza de a descoperi că valorile sînt superioare cifrei prezentate.

„Din primul moment, chiar — ne spune Paul Hermant — am socotit că important nu

Lista rămîne deschisă

era ce aduceam în camioane, chiar dacă ajutoarele de primă necesitate s-au dovedit extrem de utile, ci ceea ce purtam în capetele noastre, aceea experiență a vieții democratice, pe care noi încercăm să o perfecționăm continuu, „pentru că nicidecum în lume democrația nu e bun perfect, cîștigat definitiv. Nici nu o poți avea de la o zi la alta, prin simpla declarație că ai instaurat democrația”.

În decembrie, eram eroii Europei, în iunie, aproape nimeni nu mai credea în drumul către democrație și libertate al României. Propunerea organizării „Atelierei” s-a născut din dorința de a demonstra lumii că Bucurestii

stigmatizat de violențele pe care le cunoscuse, poate deveni un centru de desfășurare a unui mare forum internațional al democrației.

N-a fost să fie așa. Inerțiile noastre, timpul scurt avut la dispoziție, greutatea materiale cu care ne luptăm le-au blocat. La un pas de a renunța, grupul de organizare a propus, în ultimul moment, amînarea „Atelierei” și organizarea unor „Preateliere”.

ca prim contact între organizații neguvernamentale din celelalte țări ale Europei și organizații similare din România. Fără a se constitui într-o demonstrație (nici nu și-a propus acest fapt, de altfel), „Preatelierele” au fost, după opinia majorității participanților, un pas important în descoperirea drumului către democrație. Fiecare a descoperit nu alt răspunsuri, ci, mai ales, întrebări care îl frîmîntau, puse de alții, oameni de profesii diferite de vîrste diferite din diferite colțuri ale țării.

Înainte de a fi o întîlnire cu organizații neguvernamentale din străinătate, „Preatelierele” au prilejuit întîlnirea noastră cu noi înșine, organi-

zații neguvernamentale — sindicate, ligi, asociații — specialiști din cele mai diverse domenii de activitate, tineri și vîrstnici, preocupați deopotrivă de destinele democrației românești.

Și trebuie spus, pentru cei ce și-au arătat îngrijorarea, că nimeni din afara țării n-a venit la aceste „Preateliere” să impună puncte de vedere, nici măcar „să dea sfaturi. Cît despre „spaima” că cineva ar atenta, fie și pentru o clipă numai, la ideea că „satele românești sînt românești”, să fim serioși!

Numărul celor ce și-au oferit participarea la organizarea „Atelierei democrației” ce se vor desfășura anul viitor e mare. Lista, nu uitați, rămîne deschisă!

În calitate de coorganizatori ai acestei vaste acțiuni deschise tuturor românilor, revista „Flacăra” pune la dispoziția dumneavoastră, cititorii săi, începînd din numărul viitor, un spațiu de dezbatere a problemelor democrației. Chiar cu riscul de a ne repeta, subliniem că „Atelierele democrației” nu sînt, nu pot fi și nu trebuie să fie gîndite ca o manifestare sărbătorească încercînd să convingă Europa și lumea întreagă de realitatea democrației românești, ci numai un moment în drumul societății civile românești către o adevărată democrație.

ROXANA PAICU MANOLESCU ■

LES ATELIERS DE LA DEMOCRATIE

MEDECINS
SANS
FRONTIERES

A luat ființă Asociația Ziariștilor Români

Ceea ce ne unește



Mulți ne întreabă : de ce e necesară această Asociație a Ziariștilor Români ?

Le putem răspunde : pentru că nu e firesc ca numeroși ziariști, în special tineri și deosebit de talentați să aștepte nu știu ce atestate, nu știu cât timp, pentru a face parte din rindurile noastre.

Le putem răspunde : pentru că nu ni se pare firesc ca numeroși ziariști români care își exercită profesia dincolo de fruntariile țării să nu fie alături de noi.

Dar n-ar fi de-ajuns aceste lămuriri, oarecum din sfera birocratiei.

De fapt, ceea ce ne unește pe noi, cei din această sală, pe alții care și-au trimis numai reprezentanții sau pe alții care ni se vor alătura este convingerea de neclintit că în România, în sfârșit, omul poate și trebuie socotit o creație minunată a firii, demnă de tot respectul. Iar scrisul nostru poate și trebuie să intervină, cu orice risc, ori de câte ori el este jignit, batjocorit, mințit, manevrat în scopuri josnice sau chiar aneantizat. Fiindcă forța cuvintului, fie el mînit de un scriitor sau de un ziarist, a înfricoșat întotdeauna și va înfricoșa și pe mai departe pe toți

cei care complotază împotriva fragilei trestii gânditoare.

Dar, mai ales, puterea nemernică se teme de cuvîntul celui care a ajuns o conștiință a neamului său.

Privesc în sală și mă bucur cînd zăresc printre noi astfel de conștiințe.

Privesc în sală și mă întristez fiindcă nu-l zăresc aici, din motive absolut obiective, pe cel care s-a socotit un simplu „paznic de far”.

Dar dintre noi vor mai apărea, cu siguranță, mulți paznici de far, care nu vor pregeta să descopere cît mai profund lumea celor fără de putere, granda-re a ei fără seamăn și să se pună în slujba idealu-rilor sale.

Nu pentru bani, nu pentru glorie, ci din onestitate, din disprețul față de minciuna și de corupția prin orice mijloace, din dragoste față de aproapele nostru.

Și, tot cu siguranță, rîndurile noastre vor crește, deoarece în nici un caz această unitate nu-și propune dezbinarea breslei, ațîțarea urii între confrăți sau elitismul.

Va veni o clipă, cu siguranță că va veni o clipă, cînd ne vom afla într-o sală cu mult mai mare decît aceasta și ne vom uimi cînd ne vom da seama de importanța pe care a căpătat-o presa în societatea noastră.

Dacă printre noi vor fi tot mai multe conștiințe, cît mai puțin interesate de propria lor persoană, cît mai interesate de soarta celorlalți, se va putea vorbi, într-adevăr, despre noi, ca despre a patra putere în stat.

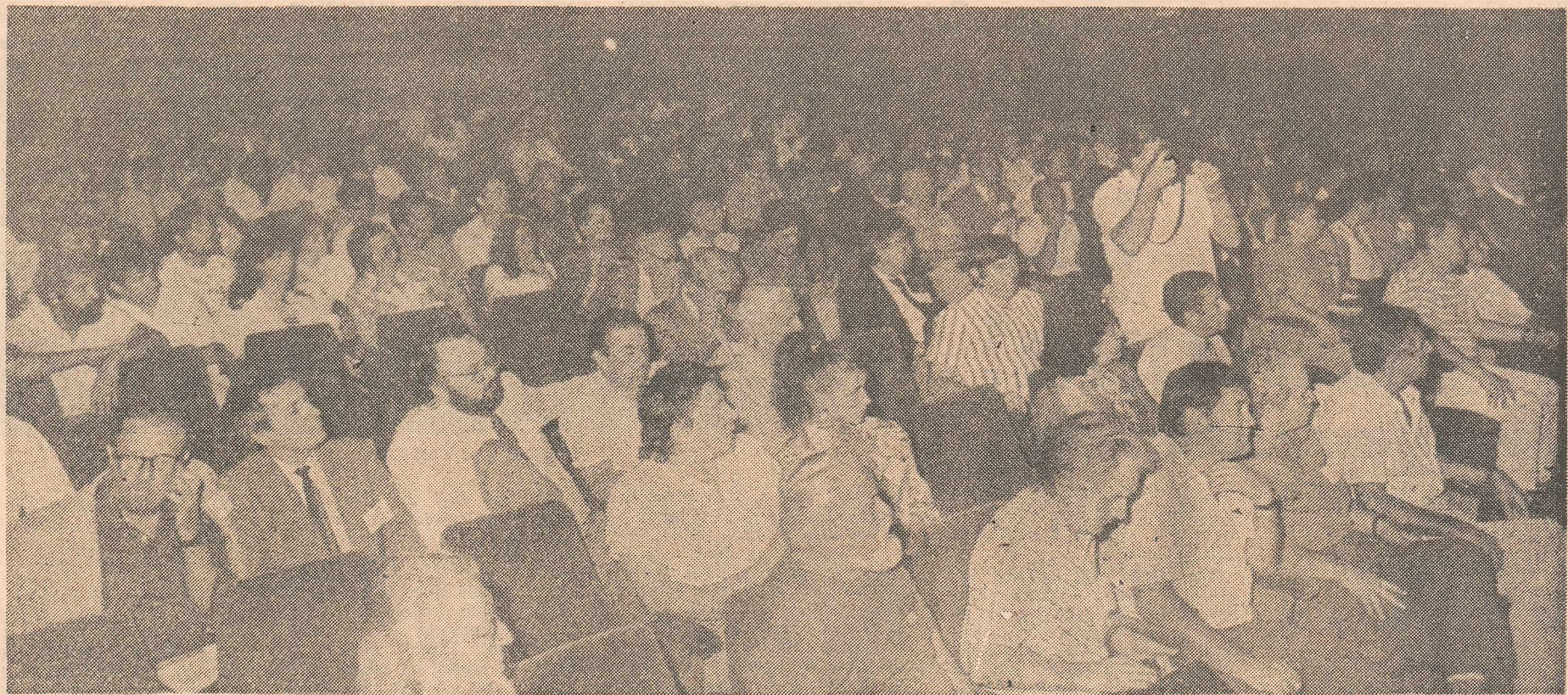
Aceasta va cere din partea noastră și mai puțin orgoliu, o și mai mare grijă în modul cum ne vom exercita profesia, astfel încît prestigiul ei să nu fie stîrbit prin acțiuni nesăbuite.

Fiindcă în absența conștiinței, orice demers al nostru n-are nici o acoperire, e sortit pînă la urmă eșecului.

În decembrie '89, printr-o jertfă de neimaginat, pentru care nu vom reuși niciodată să fim destul de recunoscători, și cuvintele noastre au fost puse în stare de libertate.

Rămîne acum, la opțiunea fiecăruia, ce va face cu ele.

GEORGE ARION ■



În zilele de 31 august și 1 septembrie și-a desfășurat lucrările la București prima Convenție națională a ziariștilor români. Reunind oameni ai presei tipărite și audiovizuale din întreaga țară, de la toate categoriile actuale de presă, intelectuali remarcabili ai culturii române și observatori de prestigiu din țară și străinătate, cele două zile ale Convenției s-au constituit într-un forum democratic, lucid, al lucrătorilor din presa română, în cadrul căruia au fost puse în discuție toate problemele stringente cu care se confruntă jurnaliștii români, luîndu-se hotărîri care să solidarizeze oamenii cuvîntului în jurul

ideilor de competență, durată, valoare morală și profesională. A fost prezentă, de la Chișinău, o delegație de cinci gazetari de la diverse reviste ale Republicii Moldova.

Convenția a hotărît schimbarea denumirii Uniunii Ziariștilor Democrați din România — sub care a activat în mod provizoriu grupul de inițiativă pînă la lucrările actualei reuniuni — în **Asociația Ziariștilor Români (A.Z.R.)**. Reamintim că din Asociație pot face parte jurnaliști din presa scrisă și audiovizuală, din România și străinătate, care se conformează statutului, mili-tînd prin valoarea activității lor pentru promovarea demo-

cratiei și apărarea drepturilor omului.

A fost votat un comitet director format din 51 de jurnaliști români și de origine română, din țară și străinătate, în cadrul căruia urmează să se împartă responsabilitățile pe cele șase secțiuni constituite, care acoperă întreaga arie a problematicii cu care se confruntă presa actuală.

În cadrul Convenției a fost pusă în discuție Legea presei, relația A.Z.R. cu alte organisme interne și internaționale, statutul ziaristului, măsurile care trebuie luate pentru apărarea lui și a dreptului la informație, circulația libe-

ră a idellor. S-a luat hotărîrea afilierei A.Z.R. la Federația Internațională a Jurnaliștilor (F.I.J.), crearea unui cartel propriu de difuzare, a unei agenții de informații, sprijinirea prin toate mijloacele a înființării unui post independent de televiziune.

S-au făcut publice două proteste împotriva agresiunii la care e supus postul local de televiziune din Oradea și împotriva serviciului de pașapoarte care limitează dreptul unor publiciști independenți sau privați la circulația liberă pe planetă și accesul lor la informație. Toate ziarele care au reprezentanți înscrși în Asociație vor reacționa conco-

mitent împotriva oricăror agresiuni viitoare asupra lucrătorilor din presa scrisă și audiovizuală.

S-a citit, de asemenea, o moțiune de solidaritate cu idealurile intelectualilor de peste Prut care au sărbătorit în 31 august împlinirea unui an de la declararea statalității limbii române și grafiei latine în Republica Moldova.

Toate hotărîrile viitoare ale consiliului de conducere al Asociației Ziariștilor Români vor fi date publicității.

Pînă la precizarea unui sediu propriu, orice informații se pot obține de la redacțiile publicatilor Flacăra, 22, România liberă.

Plata pe singurătate

O propunere de „lege
ferenda” Parlamentului
României:

Burlacii și burlăcărul

Una din dările feudalismului târziu și perpetuată cu osidie și pe timpul divanului lui Ceaușescu avid după bani din te miri ce a rămas **burlăcărul** (ca odinioară oierul, vinăriul, funăritul!). taxa de celibat, hiperbolizată și extinsă și asupra altor categorii de cetățeni sub denumirea pompoasă și aparent inofensivă de „contribuție a persoanelor fără copii”.

Ceaușeștii nu-ți dădeau de mincare, apartament, medicamente și vitamine, în schimb, pretindeau copii cu ghiotura, virindu-ți la culcare, de pe ecran, politica de stat sub așternut. De cum împlineai 25 de ani și îți îngăduiai „luxul” de a rămâne tot becher ori chiar dacă te-ai fi căsătorit și nu te învrednicea Dumnezeu cu copii, cădea ghilotina burlăcărului socialist asupra îndărătnicului grumaz al celor care nu erau tați ori mame.

Si nu plătea numai unul din familie, ci ambii, încălcându-se principiul de drept că nu poate fi sancționată familia pentru o singură vină de două ori (*non bis in idem*).

„Păcatul original” — și original! — al burlacilor a fost extins și asupra celor căsătoriti, chiar dacă aceștia nu pot să aibă copii, din motive independente de voința și dorința lor. Mai mult: în acest caz dația burlăcărului con-

tinuă până la vârsta pensionării, chiar dacă femeia a intrat în menopauză. Menopauza, andropauza ori sterilitatea nu constituie motive exoneratorii de la sfânta plată a burlăcărului către stat.

Abia ajuns la putere, Ceaușescu a și majorat impozitul pe veniturile persoanelor fără copii prin Decretul nr. 1086/1966. Prin Legea nr. 1/1977 privind impozitul pe fondul total de retribuire al unităților socialiste de stat se stabilea, din nou, birul becherilor ca, după opt ani, în 1985, această dare să crească din nou prin Decretul Consiliului de stat nr. 409/26 decembrie 1985. Tinerii căsătoriti în vârstă de 25 de ani împliniți și fără copii trebuiau să plătească la un salariu cuprins între 2001—2150 lei, nu 90 de lei cât era dația veche, ci 150 lei, la o leafă între 2151—2350, în loc de 100 lei plăteau 165 lei, la un salariu între 2351—2550, în loc de 110 lei, plăteau 180 lei. Nu mai zic de cei mai în vârstă, fără copii și cu venituri mari, de pildă, la un salariu între 3351—3750, trebuia plătită nu suma de 190 lei, ci suma de 330 lei (!).

Am scris „se plătea”, dar am greșit! Burlăcărul se plătește și acum! Persoanele exceptate de plata acestui bir sînt acelea care au avut unul sau mai mulți copii născuți vii, decedați ulterior, precum și persoanele care au invaliditate de gradul I ori II și soții acestora, pe timpul cît ducăză invaliditatea și cei care au înfiat copii.

Dar ne întrebăm, pe bună dreptate, de ce legiuitorul nu a asimilat cu invaliditatea neputința fizică a persoanelor

căsătorite de a avea copii, dovedită cu acte medicale în regulă? În mod cert, există astfel de categorii de cetățeni și nu trebuie impuși la plată burlăcărului pentru „vină” de a nu putea avea copii. În unele țări occidentale nu există o lege specială în privința taxării persoanelor fără copii, ci numai o prevedere a micșorării impozitelor la persoanele cu mai mulți copii.

Pe de altă parte, în plan moral și civic decretul burlăcărului este un atentat la dreptul de opțiune al persoanei.

Propunem, de lege ferenda, Parlamentului României arogarea expresă a Decretului nr. 409/1985 privind majorarea contribuției persoanelor fără copii. Sintem convinși de interesul legislativ al Parlamentului asupra acestei probleme, intrucit numărul bărbaților și femeilor care suportă dația burlăcărului este deosebit de mare. Cine ne aude dintre deputații ori senatorii României?

PAȘCU BALACI

Tristeți impozabile

Există singurătăți și singurătăți. Unele scurte, fulgerătoare, disperate, sosite în viața unui om cu brutalitatea și perfidia unui atac pe la spate.

Dacă Maria Iovescu — muncitoare la întreprinderea de confecții „Bega” din Timișoara — ar fi avut un copil, totul ar fi fost altfel.



Viata, un vesnic și tãndru început
Fotografie de ELENA GHEREA

Coadă la... Europa!

La Stomora Moravița:

Demnitate la sfert de preț

TREBUIE SĂ TRECEM. CU CE? Cu orice. Frontiera se trece — pe la Stomora Moravița — cu orice și oricînd. De fapt nu oricînd, ci tot timpul. Întrebarea nu e, însă, întimplătoare. În afară de cele aproximativ 800—1000 de autoturisme aflate zilnic în așteptarea ieșirii din țară spre R.S.F. Iugoslavia, pe șoseaua (blocată pe o distanță de 7—8 kilometri, mai staționează — în ziua documentării mele — și vreo 50 de autocare și câteva autobuze.

Se poate și cu trenul. Rapidul internațional 11 nu mai seamănă nici cu o conservă, fiindcă, de bine de rău, într-o conservă mai ai și loc, cu condiția să fii o sardea. În tren nu mai ai loc. Nu mai ai loc nici conductorii, care, uneori, agățați de scări, călătorește cu nostalgia compostării unui bilet. Cei din tren — majoritatea — n-au bilete. „E imposibil să controlezi. Nu

ajungi. Și dacă ajungi, riști să iei bătaie. Asta nu e tren. E coșmar”. (Gheorghe Pavel, șef de tren).

Cu câteva zile înainte, lucrătorii vamali Vladimir Gavril și Ion Blănaru au fost atacați de un grup de „călători” care au pătruns în biroul vămii C.F.R. și au luat cu forța toate pașapoartele reținute pentru plata taxelor, inclusiv actele aflate în același loc. În ziua documentării mele toți cei dați jos din tren fiindcă depășiseră cantitatea de marfă admisibilă au spart ușa sălii de așteptare, năvălind în tren cu tot cu bagaje, dar fără bilete și fără vizele necesare în pașaport. Trenul a plecat spre vama iugoslavă. Unde lupta — uneori animalică — pentru a rămîne în tren, continuă.

• CU CE RISC?

Cu riscul de a fi, totuși, prin eforturi disperate, oprit. De a nu reuși să „convingi”.

— Eu am luptat pentru revoluție! Sînt liber să duc ce vreau! — tipă cit zece Gheorghe Bocotan din Arad. Vrea să „ducă” un motor electric, două transformatoare, un ministrung, un termostaț, două boilere și un ax de mo-

tor. Dar nu e prea ingenios (cum ar putea fi?), pentru a le camufla în autobuzul „excursionistilor” arădeni. Alții, înaintea lui, au avut idei. Gheorghe Ardeleanu, șoferul unui autobuz din Baia Mare, a ascuns o mașină de găurit, un fierăstrău mecanic, 1000 de pinze de bomfaier, o scurtă îmblănită și 40 de gheme de macrame. În vamă găsești absolut orice. Mașinute răsărite magic din minciunile bainei, mașini de măcinat cafea, rulmenți, robineti, biciclete, ciorapi, filtre de ulei, pompe de injecție, miez de nucă, ceasuri deșteptătoare, lenjerie de pat, creioane, caiete, în sfîrșit, tot ce nu găsim în magazinele țării.

• CU CE DREPT?

— Democrația ne-a dat dreptul de a ieși din țară — îmi spune domnul colonel Borislav Herdeleanu, șeful punctului de frontieră Stomora Moravița. Noi transformăm dreptul de a călători într-un abuz, și abuzul într-o umilință. Și umilința asta devine nu doar a noastră, ci a țării. Ați văzut coloana din spatele nostru. Cel puțin 5—6 mii de oameni. Acum. Într-o singură vamă. Într-o

Drumul spre Vest trece pe aici



săptămînă sînt zeci de mii. Toți — în concediu? Să fim serioși. Pleacă din întreprinderi. Mulți — cu piese furate. Vin aici din toate colțurile țării. Conduc obosiți, grăbiți, produc accidente. Și fac și „revoluție”. Acum trei săptămîni fiindcă n-au fost lăsați să treacă cu bunuri interzise, au făcut revoluție. S-au adunat cîteva sute. Au ales un comitet de inițiativă. Au redactat o proclamație cu șapte puncte. Primul punct — vameșii să fie dați afară, controlul să-l facă ei, „turisții”. De ce? Vameșii erau „ceaușești”. Am venit în fața lor. Le-am spus că sînt de acord. Unii vameși lucraseră în vamă și pe timpul lui Ceaușescu. Să fie dați afară. Cu condiția ca toți cei care au lucrat undeva pe timpul lui Ceaușescu să fie dați afară.

Spre vamă, de fapt, nici nu poți trece. Grupuri de „ordini” înarmate cu bîte sparg orice mașină care încearcă o depășire. Ultima mașină spartă e a unei familii de italieni, care aveau cu ei și un copil de opt luni. Cîteva dintre cei cu ordină sînt Ion Deheleanu din Caransebeș (muncitor la I.C.M.), Marin Stroie din Reșița (I.A.V.R.), Constantin Gruneanțu din Caransebeș

(I.P.E.G.), Ilie Novac din Oțelu Roșu.

• CU CE CÎȘTIG?

Cîteva bogați într-o țară săracă. Cîteva cu „Mercedesuri” lingă cei cărora li s-a furat și bicicleta. Cîteva cu zeci de mii de mărci lingă ceilalți, cu 2—3000 de lei pe lună. Rentează să „muncești”? Stau aici, dacă e nevoie și trei luni de zile! îi spunea cineva colonelului Herdeleanu. Dar după alte trei luni tot trec. Vind marfa, mă întorc cu două sute de mărci. La negru, asta înseamnă cel puțin 12000 de lei. Mi-am scos leafa pe trei luni? Mi-am scos-o. Dar, vedeți dumneavoastră, eu nu stau aici trei luni...

Așa e. După două-trei zile de chin, tot „treci”. Și te gîmbești să vinzi la sfert de preț. Nu în piață. În Iugoslavia românii nu mai au voie în piețe, ci în afara localităților. Avem prin lege, libertatea sărăcăcioasă de a ne îmbogăți. Nu mai avem, însă, prea multe de vîndut. Doar demnitatea. Care „merge”. La sfert de preț.

RADU CIOBOTEA

Un poet agresat de bastoane

Pe poetul Constantin Mena-gache îl cunosc de mult, să tot fie vreo cinci-șase ani. Eram obișnuit cu figura sa expresivă, cu un rictus al suferinței întipărit în colțul buzelor. Așa că, luni 27 august, când l-am văzut, pe la ora 15.00, abia urmându-se și firsiindu-și picioarele, am rămas mut de uimire.

„Știi, de la un timp, eu am necazuri cu inima. De câteva zile n-am mai găsit medicamente. Ieri, duminică 26 august, cum era închis peste tot, am fost la farmacia cu program permanent, de lângă cinema „Patria”.

POLIȚISTI N-AU NECAZURI CU INIMA ?

Eram pe trotuar, pe la ora 19.30, pe partea dreaptă cum mergi spre Bd 1848, mergeam pe lângă magazine. În clipa aceea, cam la 100 de metri în spate, pe Bd. Magheru, am văzut trupe de poliție masate în zonă (scutieri cu bastoane). A venit un sergent major și din senin mi-a tras un pumn în ochiul drept. Atunci când, aproape simultan cu acesta, s-au desfășurat de-a lungul străzii, luând un dispozitiv de luptă, n-au mai ținut cont de nimeni, dacă erai vinovat, dacă nu erai, dacă ai strigat ori nu, au început să dea în oameni. Lovitura primită în ochi m-a culcat jos, pur și simplu. Am primit un picior puternic în zona inimii — eu sint cardiac —, ceea ce putea să ducă la un infarct sau la un preinfarct, după care picioarele agresorilor mi-au lovit soldurile și, în general, tot corpul, eu fiind în continuare căzut la pământ. Apoi a venit un echipaj mobil al Poliției și cei care au rămas pe loc și n-au putut să se mai ridice au fost înghetați și aruncați în dubă. Cei care au putut să se ridice au scăpat cu fuga, care cum au putut. La urcarea în dubă m-am încasat câteva lovituri. După asta au mai făcut câteva „ture” prin P-ța Universității, ca „să-și facă plinul” duba, apoi am fost duși la Circa 10 de Poliție, unde am dat declarații: unde am fost, ce-am făcut. Remarcabil este faptul că eu nu mă aflam în zona Pieței Universității și nu eram băut, sau ceva de genul ăsta. Un maior m-a anchetat: cine sint, ce fac, cine-mi sint părinți, dacă au murit, dacă trăiesc, ce căutam la ora aia pe stradă. O clipă ochii lui albaștri, tumefiați, privesc în gol. Îi întind o țigară și nile aprindem. Continuă: „Pe la ora două noaptea, după un sir interminabil de interogatorii, au catadicsit să ne dea drumul. De fapt, am fost primul care am plecat. Nu știu ce s-a întâmplat cu ceilalți... că erau destui, numai la Circa 10 erau cam 40-45 de arestați”. „Si ce acuzație îți aduceau ? — Îl întreb. „Nici un fel de acuzație. Am scos tubul cu medicamente din buzunar, i l-am arătat, numărați-le, nici n-am apucat să iau vreuna, flaconul era plin (am o vecină asistentă care-mi face câteva „intravenoase”, ca inima să-mi pulseze normal)... Secția 10 e în spatele magazinului COCOR. Am ieșit buimac, la două noaptea, la una din mașinile care circulă tirziu...” Și atunci m-am gândit că mai fragile decât fragila noastră democrație sint trupurile noastre, bătute conștiincios, ca pe covoare, de inimosii noștri polițiști...

MIHAIL GĂLĂȚANU

Își spune mereu (și ea și soțul ei, muncitor la termoficare) că încă nu e firziu, dar, totuși, au trecut pe nesimțite 12 ani de căsnicie. La început a fost frumos. Nici acum nu s-a schimbat nimic, dar tocmai asta e, că nu s-a schimbat nimic și ar fi trebuit să se schimbe, ar fi trebuit să nu mai fie suma a două singurătăți ci o familie strinsă în jurul acelei vieți pilpind, aceluși gingurit dintr-un pătuț care ar fi fost (îl și vedeau parcă) în colțul camerei mici, în jurul năzbitilor copilului care n-a mai venit. Și medicii nu îndrăznesc să spună că va mai putea veni. Desigur, asta e o problemă a lor. Dar în același timp, mult mai mult decît atît.

Juliana Gutu e, și ea, tot muncitoare. Tot la „Bega”. Dar la sectorul creație. Are 45 de ani. Gîndește și execută modele noi de rochii, de pantaloni, de jachete. În afara orelor de serviciu e o femeie singură. Trebuia, „odată, demult” — zice ea — să se căsătorească. A avut ghinion. De ce? Nu contează de ce. A avut ghinion și gata. Ei și? Și s-a gîndit că niciodată nu se va căsători. Era un fel de pedeapsă și un fel de teamă. Apoi și-a uitat promisiunea față de ea însăși. S-a logodit. El a plecat „dincolo”, a așteptat. Știa că se va întoarce. S-a întors, într-adevăr, ca s-o ia de soție și să meargă amîndoi în acea țară europeană liberă și bogată. Aprobările au întîrziat. Actele s-au împotmolit prin birouri. El a plecat și s-a întors iar. Și iar. Trei ani s-au luptat cu burocrăția unui stat care făcea totul pentru om. N-au reușit. Au obosit. S-au îndepărtat. În al patrulea an ei n-a mai venit. Ea a rămas o bună muncitoare și o femeie singură. Ar fi dorit un copil. Viata i-a fost împotriva. Urăște ceva,

acum? „Da, îmi răspunde. Urăse suma de 25 de lei”.

Fiecare dintre cele două femei despre care am scris pînă aici își plătesc neșansa de a nu avea copii. Cu bani gheață. Maria Iovescu plătește de 12 ani 180 de lei pe lună. Are un salariu de 2.500 de lei. Juliana Gutu plătește 205 lei pe lună. Are un salariu de 2.700 lei și îi e greu. E săracă și ea și țara. În piață, un kilogram de aproape orice (roșii, ardei, pepeni) costă 25 de lei. De asta urăște cuvintele „25 de lei”. Un pepene de 8 kilograme e egal cu prețul lunar al singurătății ei.

La întreprinderea de Confectii „Bega” lucrează 1.000 de femei, 110 din ele plătesc cu bani gheață faptul că nu pot avea copii. Lunar întreprinderea virează în acest cont al contribuției persoanelor fără copii suma de 21.150 lei. Al doilea preț al tristetii lor. Prețul singurătăților de cursă lungă.

RADU CIOBOTEA

„Cine are, să-i trăiască, cine nu...”

La ceasurile prînzului, fotografia din ușa magazinului „Victoria” din București e în toi. Oprim la întîmplare trecători, stăm de vorbă preț de câteva momente. „Ce părere aveți despre taxa de celibat?” „S-a nimerit să flu și eu un platnic de acest gen — ne spune Ion Munteanu din Iași. Nu sint căsătorit, am peste 25 de ani și plătesc lunar 285 de lei. Mi se pare stupid, odată ce a fost abrogat decretul privind interzicerea avorturilor. După mine, cele două decrete merg mîna în mîna, cum se zice. Odată ce femeia, în general, e libe-

ră să opteze în privința propriei ei sarcini, de ce să o silești apoi să plătească? Și-apoi, bărbaților, celor necăsătoriți, așa, ca mine, dacă încă nu s-au decis să se-nsoare, dacă n-au găsit încă persoana căreia să-i acorde această încredere, de ce să le impui în mod abuziv acest impozit? Concepem, în fond, noi, bărbații, copii cumva? Ce să fac dacă nu m-am înșurat, să fac copii din flori?”

Soții Dorina și Mihail Scarlat, din București reușesc să fie concisi: „Noi avem copii, trei chiar. Dar nu înțelegem că dacă am fi hotărît să nu-i lăsăm să fi fost jumuliți așa, pe degeaba. Zicala aia veche spune tot: „Cine are, să-i trăiască / Cine nu, să nu-i dorească”. Dacă cei în cauză așa au hotărît, înseamnă că vor fi avînd ei motivele lor; de ce să li se bage mîna-n buzunar?”

Marin Pop din Cluj e în trecere prin București, caută pantofi. E tînăr și singur. Profităm de momentul unei scurte nehotăriri a dumisale și-l interelăm cu aceeași întrebare. Se gîndește un pic și ne răspunde cu franchețe: „Sint căsătorit de doi ani; eu am 27 de ani, soția 23, nu avem încă copii. Problema taxei ăsteia e încurcată rău, după părerea mea. Și nici nu e o măsură consecventă din punct de vedere juridic. Ni se tot spune că și în alte state se plătește această taxă, că din ce plătim noi se acoperă alocațiile celor cu copii, etc. Aș vrea să fac trei observații. Una din inadvertențe constă din faptul că prevederea include și pe cei care efectiv nu pot avea copii. Sint foarte multe cazuri de cupluri care au acest handicap fiziologic peste care se trece cu tăvălugul, percepîndu-li-se nejustificat o taxă

CRISTIAN PAVEL

La Borș: Piriul de benzină din Oradea

Spre deosebire de alte cozi de căștești, coada la Europa este una la care stai la volan într-un sir de autoturisme lung între 4 și 7 km, cu miinile pe covrig și înjurînd virtos pe vameșii care ți se pare că nu se grăbesc de loc. Această coadă se mai deosebește de altele și prin aceea că stai ca să dai, nu să iei ceva. „Nu ne vindem Țara!”, am urlat din răspuneri imediat după Revoluție, gata să ne plesnească venele de năprasnică presiune a patriotismului. Apoi am început să o vindem în vrac, la bucată sau cu amănuntul, spre bucuria străinilor.

Seismul politic de la 22 Decembrie 1989 a determinat un seism geologic la Oradea. A apărut, peste noapte, un nou piriu de hidrocarburi și la vederea căruia însăși Pefa termală spumegă în draci de gelozie. Acest piriu de benzină este cărat clandestin în rezervoare simple ori duble, în canistre bine camufiate spre Ungaria. După apariția Ordinului ministerial nr. 8.550/23 iulie 1990 care limitează scoaterea de carburanți la 10 litri pentru călătorii care ies mai mult decît o dată pe lună din țară, piriul s-a mai subțiat cu ceva, dar fără să fi secat cu totul. Mai întîlnim nostalgici „corăbieri” care se aprovizionează cu benzină și nu cu apă dulce, precum Gal Mate Arpad (3—CJ—1.807), din Huedin, Galajda Laszlo (3—BH—8.243) din Săcuieni, Bujor, Cornei Daniel (1—BM—9.346), Kadar Zoltan (2—CV—3129),

Ioan Bica (3—BH—6.042), Oradea, Pasku György (1—BH—4.923), Oradea, Aurel Tiusdea (1—BH—8.032) din Lungașu de Jos, Viorel Cotrău (3—BH—3.382) s.a.

Unii „turiști”, orbiți de furie că nu sint lăsați — ca înainte de apariția acestui act normativ — cu rezervoar plin și de mai multe ori pe lună! — amenință cu o falcă-n cer și cu una -n pămînt că vor aprinde chiar în ingrata Vamă surplusul de benzină. Miklos Bandi Sikos din Oradea a proferat multe amenințări, dar pînă la urmă s-a mulțumit să deserte lichidul pentru care a izbucnit scandalul în Golf în WC-ul din locul de refugiu spre marea dezamăgire a autoturismului cu nr. 1—BH—1.459.

DL Gheorghe Micu din Dărmănești (Bacău) a camuflat cu măiestrie rezervorul al doilea plin-plinut de benzină, dar a fost reperat de ochii neiertători ai vameșului Matei Țirban.

„Ce nu găsiți în magazine, găsiți la vamă!”

Deși simpaticul vameș Ioan Șora este mare iubitor de poezie, nu este deloc visător la punctul de trecere al frontierei. În timpul serviciului său a scos din portbagajul „Daciei” cu nr. 6—CJ—322 (Teodorescu) peste 50 de cămăși „Antonio Vitali”, 50 de prosoape, 5 fețe de masă, 16 pivoți, 8 platine cu capac.

Nagy Geza din Tg. Mureș a ascuns la motor un mic pachetel pe care un om obișnuit nici nu l-ar fi băgat în seamă. Nu însă un vameș cu ochii exersați. În hirtia mototilită stăteau chitic 40 de greifere pentru mașina de surfilat.

Celebrele cămăși albe de Marghita au încercat să-i îmbrace pe alții ascunzîndu-se în autoturismul cu nr. 3—BH—7.401, laolaltă cu ștergătoarele de cauciuc pentru pi-

cioare, pe cînd în autoturismul 1—CV—4.632, niște piese de rezervă pentru ARO au încercat să treacă și să pună în mișcare niscailva ARO-uri din străinătăți, în devălmășie cu un electromotor, pompă de injecție, pivoți, pinion de atac, coroane electromotor, disc ambreiaj, toate cumpărate pe sub mîna de la Cîmpulung.

Începe mîine, poimîine școala, dar lui Kis Francisc din Oradea nu-i pasă de elevii din Oradea. A cărat cu 2—BH—3.594 doi saci plini cu caiete a cite 100 de file. Mai șturlubatec și deloc livresc 1—VN—1.093 cară dincolo 30 de butelii de vin foarte bun pentru export, din care s-a oferit cinci, zece, vameșilor numai să treacă! 1—BH—5.682 transporta 14 perechi de pantofi pentru femei iar 3—BH—4.317 — 15 litri vopsea de ulei, pe cînd 2—BH—592 căra 25 de garnituri de lenjerie pat.

În „coada” reptilei multicolore care se deplasează cu o viteză de 0,50 km/h, dl. George Hincz are emoții. Va reuși să treacă niște costume populare care, dată fiind vechimea lor, sint mai degrabă obiecte de patrimoniu?

„Ein fröhlich Herz?” sau un miner ghinionist?!

La fel, herr Daniel Dittmar din R.F.G. nu are liniște. A cumpărat de la un preot dintr-un sat din preajma Sibiuului o icoană veche de sticlă și pe marginea căreia scrie cu frumoase caractere gotice: „Ein fröhlich Herz / Ein friedlich Hans / Das Nacht das Glück / Des Lebens aus.”

Gheorghe Necula din Petroșani care a și spus că-i minser vrea să ducă dincolo 127 de cutii de conserve cu carne de porc importate din China și Danemarca. Unde le-a ascuns minerul? Printre

frumuseală. A doua precizare: dacă ambii soți fără copii au depășit cei 25 de ani, urmează ca amîndoi să plătească respectiva contribuție. E drept, însă, că atunci cînd încep a avea copii să primească numai unul din părinți alocație? În al treilea rînd, vreau să relev o anomalie logică a acestui decret. Spre exemplu, cazul familiei mele, unde soția (deci cea care ar putea da naștere unui copil), în vîrstă de 23 de ani, mai este păsuită încă 2 ani de taxa celibatului, pe cînd eu, trecut de 25 de ani, plătesc deja de 2 ani respectiva taxă. Nu vi se pare ilogic? Deci cea care poate naște în familia mea nu plătește taxa, iar eu o plătesc. Normal ar fi ca pentru cazurile familiștilor, soțul să plătească acest impozit abia după ce și soția împlinește cei 25 de ani. Altfel, e aberant. Nu mai adaug faptul că și în situația în care și celelalte state percep astfel de taxe, ar trebui făcute cunoscute opiniei publice variantele din afară, pentru a putea cîntări justitea măsurii prevăzute de decretul nostru drag”.

Oamenii trec mai departe, îngîndurați, privesc vitrinele mai mult goale și, cu copii sau fără, luptă să supraviețuiască.

Parlamentarii noștri, desemnați cu o majoritate zdrobitoare, trebuie să ne picure cu discreție elixirul „liniștii” multpromise, sentimentul unei minime echități. Întorsi din vacanță, poate mai odihniți, își vor pleca urechea la păsările oamenilor de rînd. Poate vor reflecta și asupra acestei probleme, în clipele lor de răgaz, de meditație sau măcar în timpul siestei.

CRISTIAN PAVEL

arcurile banchetei și spetezei (2—HD—3.860), sub scaunele din față, lingă motor și tamen după roata de rezervă!

Gheorghe Sucală și soția din Cluj (1—CJ—1.238) au venit cu un purdoi de vase și cratițe emailate, vase din plastic, caiete, truse de creioane chinezești, hirtie igienică. Nyulas Bernant Laszlo din Tg. Mureș poartă în rucsac treninguri, prosoape, ciorapi de bumbac, pantofi de piele, 200 de pachete de țigări „Carpați” i.f. (adică fără filtru!), Bartha Csaba din Cluj vrea să „exporte” 10 lămpașe, Gligor Secură, Ion Cocos și Emilia Moțoc în ARO nr. 3—BH—2.087 vor să ducă dincolo cutii de chibrite (!), cremă de ghețe, salam, pompă de injecție, filtre de ulei, margarină nemtească. Ianko Isztoika (1—BH—1.250) ascunde sub bancheta din spate 91 de bucăți de tablă zincată (100/28 cm).

Grea misie pentru domnul Octavian Chirodea, pentru care din tablă zincată în cauză ar trebui să se confecționeze armură de cavaler medieval „sans peur et sans reproche”. El este șeful Vămii din punctul de trecere al frontierei Borș și are cea mai mare vechime din toată România în acest post — mai bine de 15 ani!

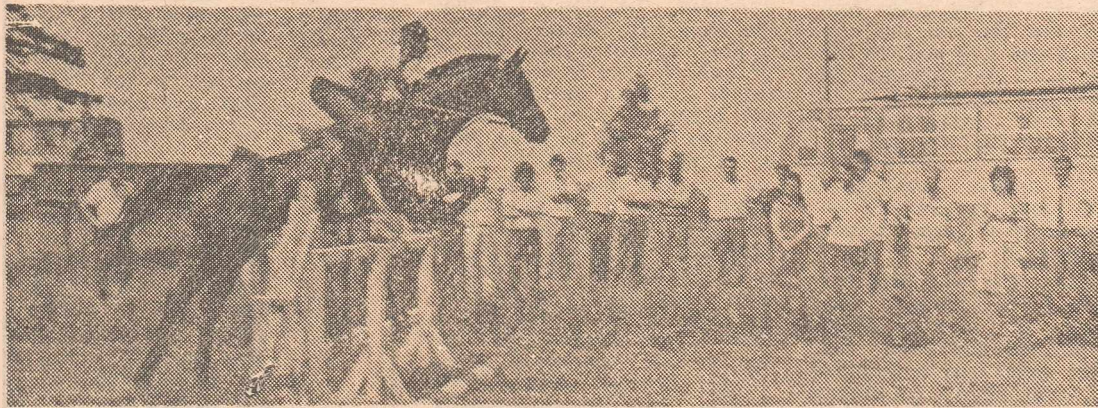
Multe nedumeriri a avut dl. Chirodea la viața lui, dar una este acum cea mai mare și cea mai acută: cum și cînd mai lucrează oamenii aceștia care ascund Vama zilnic cu miile cînd toți pretind în gura mare că sint în concediu legal ori medical ori au zile libere!?

Să vedem dacă obligativitatea prezentării unui aviz epidemiologic comunicată în 27 august a.c. va mai reteza din trupul balaurului multicolor care se zvîrcolește la fruntările țării!

PĂȘCU BALACI

Dar cu calul ce-ai avut?

După Revoluție, în viața cailor nu s-a schimbat nimic • Zvonul că Nicu Ceaușescu a pierdut o herghelie la ruletă este o pură fabulație • Cailor li s-a tăiat rația de zahăr • Doar 3 milioane de lei venit din creșterea cailor • Exemplare care valorează 5 milioane dolari • Și caii se mai fură.



Pină să reintre în drepturi, calul mai are de sărit multe obstacole

Criza din Golf și trapașii din Banat

În lumea cailor nu există speranțe. Există doar lucruri care se văd și lucruri care nu se văd. Pentru unii cai, pînă la lucrurile care se văd mai există obstacole. Unii reușesc să le sară și primesc o bucată de zahăr, dacă așa ceva se poate găsi. Unii nu reușesc și asta e tot.

Caii nu învață istorie. Dacă ar învăța, atunci cei aproape 550 aflați în herghelia Izvin, județul Timiș, ar ști enorm de multe lucruri. Cei din varietatea „Ardenez” ar ști că au fost aduși aici în 1968 tocmai din podișul Ardenilor și că au fost întinși de oamenii din Banat cu o uimire plină de admirație. Fiindcă sînt mari. E adevărat, mîinca mult și se pot adapta cliimei de cîmpie. Dar asta nu contează. Bănățenilor le plac caii mari și casele mari.

Cealaltă, din varietatea Nonius (căci acestea sînt singurele varietăți existente la Izvin) ar ști că au apărut acum două sute de ani din cauza domnului conte Kutuzov, care și-a permis luxul de a-l înfrînge pe Napoleon. În retragere, străbunicul cailor Nonius de astăzi a rămas în Ungaria și a devenit mare iubitor de iepe moldovenesti. Strănepoții lui sînt mici, puternici, rezistenți la drum lung și căldura. Dar n-au trecut în Banat.

— Îi dăm, cum s-ar zice, „la pachet” — îmi spune domnul inginer Octavian Ispăvan, directorul hergheliei Izvin. Îți dau un Ardenez (care nu e bun aici) dacă îmi dai un Nonius (perfect adaptat zonei).

Caii „se dau” pentru ameliorarea rasei locale. De cumpărat, nu prea-i cumpără nimeni. Costă — unul — 91.000 lei. O „Dacie”. Și folosește, la ce? La transport? Nu. („Doar dacă embargoul împotriva petrolului irakian se prelungește pînă ne întorcem la trapași” — vorba inginerului Alexandru Iavorovschi). La arat? Nu. Atunci? Poate la agrement. Dar pînă ajungem aici e drum lung.

— Problema nu e că în țară s-au împușinat caii — îmi spune același inginer Iavorovschi. Problema e că a început să dispară o întreagă civilizație, a calului. Nu mai sînt, adică, oamenii din preajma lui. Potcovarii. Curelarii. Rotarii. Doctorii.

— Păi, veterinari n-avem? — De cai, nu prea avem. Calul are alte boli. Nu merge cu tratamente „în masă”. Fiecare exemplar trebuie salvat, uneori printr-o minune.

— Pe aici se mai întîmplă minuni?

— Da. Le face doctorul Simion Bolte de la Timișoara. Odată a scos mașea unui cal pe masă și i le-a pus la loc. A doua zi calul zburda pe cîmp. A făcut și o operație la lumina lanternei. O extrauterină. A salvat și minzul și iapa. Astea sînt minunile de la Izvin.

Din păcate, la Izvin ar mai fi nevoie cel puțin de o minune, care să-i scoată pe oamenii aceștia adevărați și pe frumoșii lor cai din nebunia falimentului, care se apropie în galop.

— La 1 iulie — spune, trist directorul — guvernul a dat noua lege a investițiilor, cu acțiune retroactivă. Ce vină avem noi dacă la 1 ianuarie n-am preconizat această schimbare și n-am găsit soluții de a deveni rentabili? Și, la urma urmei, să fim serioși. Ce soluții?

Ultima întîlnire cu El-Zorab

Se mișcă natural... (ar putea să se miște altfel?). Sînt creați cu un singur gînd: chiar, cine ar putea să știe cu ce gînd a creat Dumnezeu caii?

„La Mangalia este polul secetei în țara românească”, ne spune d-nul Cornel Vasile, inginer zootehnist (principal) la Herghelia de la Mangalia. Este clima, locul, relieful propice pentru cea mai mare crescătorie de pursinge arab din țară.

„Ce s-a întîmplat în viața cailor după Revoluție?” — îl întreb eu. „S-a schimbat directorul. Nimic altceva.” — ne răspunde dînsul, surîzînd. Îl rog să ne vorbească despre școala de dresaj (și caii sînt manipulați, nu-i așa?) Dresajul, după cum aflăm, are o primă fază preliminară, numită **deburaj**, prin care caii tineri, la trei ani, sînt învățați cu harnașament, chingă, zăbală (ca și noi, de altfel...). După lungile antrenamente pe plajă, se dau probele de cronometrare, în funcție de care se stabilește valoarea și clasa: „record”, „elită”, „clasa întâi”, „clasa a doua”, etc... Se promovează după merite, armăsarii de montă publică, iepe-mame. (Printre altele, dînsul ne strecoară o informație: mulți străini ar fi dispuși să plătească, în vederea unei singure monte a unor exemplare pe care le dețin cu cele de la noi, o sumă rotun-

Soluții nu prea sînt. Cîțiva „cai” — cei mai buni, campioni naționali ca Zeița, Hanibal, Hifi, sau internaționali ca Tam-Tam — ar putea fi vinduți. (Caii se vînd prin Fruct-export!). Și mai departe? Agrement. Agrement — unde? Cu ce servicii asigurate acum, în toată verii? Sport. Sportul înseamnă competiție. Competiția înseamnă echipament, hrană bună și antrenamente. Echipament — produs la Mediaș, pentru export — nu e nici cîinci la sută din cît ar trebui. Nici hrană bună nu e (fiindcă nu e zahăr, nu e caroten, nu sînt morcovi, premixuri, vitamine atîtea cite ar trebui), iar jockeyi sînt, și ei, tot mai puțini și mai greu de găsit. Cît cîștigă un jockey față de un fotbalist? Aproape nimic. Fiindcă — nu-i așa? — din ce să cîștige dacă... Și totul se ia de la capăt. Pentru un an de viață al celor 550 de cai de la Izvin trebuie 6 milioane de lei. Peste noapte, oamenii n-au de unde să facă rost de bani. Nici caii nu mai au. Au avut. Dar s-au terminat.

RADU CIOBOTEA ■

De altfel, de la înființare, din 1926 — de cînd datează și aceste clădiri auxiliare — printr-o îndelungată tradiție, herghelia a fost proprietate de stat. Este o parte a patrimoniului național, nu poate fi înstrăinată oricum, iar eu răspund pentru ceea ce se întîmplă cu fiecare cal. Principala problemă, ne spune dînsul în continuare, este că țara nu are hipodromuri. E singurul, cel de trap, de la Ploiești, în timp ce, în altă parte, la Tokyo, să zicem, există 2 hipodromuri. Neavînd hipodromuri, nu poți pune în evidență ceea ce știe și poate să facă un cal, codul său genetic, stîrpea, capacitățile energetice. În primăvară, la Mangalia, se va termina, în sfîrșit, primul hipodrom din această parte a țării.

Gospodăria de cai de la Mangalia este un spațiu conex, închis (ca în matematicile superioare). În arealul ei locuiesc, cu toții, îngrijitori, funcționari, administratori, cu copiii și familiile lor, în case

asezate foarte aproape de grajduri. O mare familie pentru care calul înseamnă viața lor. Există o patimă pentru cal, aparte de celelalte. Asta am înțeles-o cînd am intrat în grajduri și i-am văzut de aproape, atingîndu-l. În timp ce îi mîngîiam, ei îmi lingeau mîinile și mă cotrobăiau în geantă, în buzunare, după zahăr. Sînt înnebuniți după dulciuri (de orice fel). Înainte aveau rație de zahăr (cum avem și noi, locuitorii Capitalei, în prezent), numai că, acum — ei fiind mai puțin norocoși — cu penuria de zahăr prin care trecem, lor li s-a tăiat orice porție. Acum stau, fiecare în compartimentul lui, frumos etichetați, cu numele scris pe o tăbliță, alături de grade-ul (un fel de dosar pentru Securitate, la cai), frum, înregimentati, așteptînd cu răbdare să îmbătrînescă, și să ajungă la Institutul Pasteur. Un fel de destin paralel cu al nostru, al oamenilor...

MIHAIL GĂLAȚANU ■

Ce mai știm de Semigreul românesc?

În ultima vreme, ne-am întors iar cu fața spre cai. Numai după stîrpirea lor dramatică, în masă, am văzut, ne-am convins, că nici fără ei nu se poate. Și caii, mai ales cei de rasă, au reapărut treptat, dar irezistibil, pe scena vieții noastre. Semigreul românesc de rasă arabă pur singe, de pildă, găsesc acum excelente condiții de reproducție și dezvoltare — unde credeți? — chiar în Herghelia de la Slatina, de unde sînt luați apoi și duși să populeze renumitele crescătorii de la Rădăuși, Jegălia, Mangalia.

La Slatina, la fermele din Brebeni și Zorleasca se află, cu alte cuvinte, matca Trapașului, arab semigreul, însumînd la ora aceasta 483 de iepe, mînji și armăsari, în genere tineri în vîrstă de cîteva zile pînă la trei ani.

Și, doamne, ce frumoși sînt, mai ales murgii și roibiile! parcă ar fi coborît chiar atunci din filme, să estompeze verdele cîmpiei... Doctorul veterinar Ion Stoica și inginerul agronom Victor Predeanu, doi dintre specialiștii de bază ai hergheliei, sînt mîndri de patrupelele lor nechezătoare.

„Pînă mai anul trecut, își amîntește doctorul Stoica, în Herghelia de la Slatina am crescut un armăsar cu totul și cu totul deosebit. Se numește Mersuch XIX, un murg cu stea în frunte, pințenog, de o frumusețe fără seamăn, pur și simplu, unicat nu numai în țară, ci și pe continent. De la prima vedere, căzuse în grațiile unei familii foarte bogate din Austria. Se pare că era familia unei confese care, în trecere prin România, auzind de acest cal, a venit la noi și a ținut neapărat să-l cumpere. Trimisul contesei a oferit pe el, ulterior, importanța sumă de 5 milioane de dolari; cîcă voiau să-l ia doar de frumusețe. Conducea hergheliei n-a voit să-l dea nici cu atît. Motivul? E un armăsar de pepinieră. De reproducție. La Slatina a lăsat 37 de urmași. Din rațiuni bine gîndite, Mersuch

a fost transferat la herghelia Rădăuți, împreună cu 50 de iepe de rasă Arabă, pur singe, unde trăiește și are urmași. A împlinit 11 ani...

Doctorul Ion Stoica ne-a prezentat, după aceea, portretul complet al unui astfel de cal, așa cum reiese din fișa de evidență: armăsarul pepinier Mersuch XXI, alias Trapașul semigreul românesc, e mai mult un cal de agrement și tracțiune, care nu se întîlnește ușor. Ca orice cal arab, pur singe, are o conformație frumoasă, armonioasă, o construcție robustă; e mîndru și elegant. Pretențios la comportamentul adoptat de om. Dispune de o memorie remarcabilă; nu uită și nu iartă greșelile călărețului răutăcios, neînstruit și grosolan.

Iată ce ne spune, spre ilustrare, tînrul crescător — îngrijitor Costel Belu: Ni s-a întîmplat, odată să ni se fure calul Hadban XXVII, un cal de excepție, inteligent și nespus de frumos. Am anunțat organele de pază și ordine. Neputînd să-l strunească, hoțul, rămas neidentificat, l-a abandonat într-o vale, cam la 20 de kilometri distanță. L-am găsit cu ajutorul miliției. Nimeni n-a putut, însă, să pună mîna pe el. M-am dus eu și l-am strigat o dată: „Hadban, vino la tata!” M-a privit înțîi ca un om nedumerit, apoi cînd i-am zis a doua oară „Hadban, stai, mă, și vino, vino la mine!”, m-a privit îndelung. M-a recunoscut și, încet-încet, s-a apropiat și și-a lipit capul de obrazul meu. L-am sărutat și, sincer să fiu, am lăcrimat ca un copil pe grumazul lui.

— Cît costă acum un Semigreul pur singe arab, Gidran sau Lipitan?

— Depinde. 75.000 lei evaluarea de inventar a unui cal. Deci, cam cît o Dacie 1300; de-aici poate începe licitația și poate ajunge la sute de mii și chiar la milioane de lei. Și cînd te gîndești că, mai ieri, ajunsese doar la... 25 lei!

MIHAIL ȘTĂNESCU ■

Actualul guvern condus de Petre Roman este cuminte și deștept. Este cuminte pentru că, până acum, n-a încercat să aplice în practică măcar un punct din programul economic prezentat de surizătorul său lider. Este deștept, în pofida multor îndoieli, prin simplu fapt că, încălcând moratoriul acuză sindicatele Federației „Infrățirea” drept autoare ale destabilizării firavei noastre economii naționale. Greva de la „Tractorul” Brașov a fost un cap de acuzare. Un reportaj hilar înșurubat în emisiunea „Actualități” a încercat să minimalizeze și să izoleze frământările sociale din întreprinderea brașoveană. Și încercarea a reușit. Tăra a aflat că brașovenii de la „Tractorul” nu vor să muncească, sînt puturoși, din cauza lor economia este sabotată... Primul ministru a fost invitat și așteptat în uzină, dar domina sa n-a răspuns dialogului. Greviștii au considerat această tăcere o sfidare. (E drept, nu sîntem în preajma alegerilor.)

Greva de la „Tractorul” — oricît ar încerca s-o uite actuala echipă guvernamentală — a fost un semnal de alarmă declanșat într-un peisaj economic dezolant, dar „împănăt” cu promisiuni și bune intenții. Să nu uităm că și programele economice ale fostului partid comunist arătau superb pe hîrtie.

Celor care vor să uite, le reamintim că...

În ziua de 11.07.1990 Federația „Infrățirea” a sindicatelor independente din sfera construcțiilor de mașini prezintă Ministerului Resurselor precum și Ministerului Muncii o petiție cu revendicări. Petiția va rămîne fără un răspuns. Între 6—9 august 1990 sindicatele declară o grevă japoneză. După consumarea celor trei zile, consiliul federației hotărăște declanșarea unei greve de avertisment în 20.08.1990, propunînd un dialog cu guvernul în 16.08. a.c. Dialogul purtat cu dl. Cătălin Zamfir nu se soldează cu rezultate satisfăcătoare. Astfel, 21 de sindicate din cadrul federației „Infrățirea” declară grevă de avertisment. După consumarea acțiunii, federația nu este contactată de nici un reprezentant al guvernului. Pe 21.08.1990, în uzinele „Tractorul” se declanșează un miting spontan la care participă 3000—9000 de muncitori. Ei solicită un miting în centrul

Brașovului. Se organizează unul pe stadionul „Tractorul” pe 22 august. 15000 de oameni îl așteaptă pe primul ministru. Televiziunea română prezintă la „Actualități” niste tribune goale, iar imaginile sînt însoțite de un comentariu moralizator. În locul domnului Petre Roman sosește o echipă guvernamentală condusă de dl. Andrei Pintilie, secretar de stat, șeful departamentului de construcții de mașini din Ministerul Resurselor și Industriilor. Comisia nu reușește să dea un răspuns ferm la problemele ridicate de greviști, încît muncitorii încep s-o hui-dule, s-o fluiera, părăsind stadionul. Greva continuă la

— Echilibrarea sistemului de salarizare pentru toți salariații.

— Cele 21 de cereri solicitate în memoriul federației să fie concretizate prin măsuri legislative în următoarele 3 luni.

— Aducerea tuturor drepturilor de concediu de odihnă la o bază de 28 de zile.

În timp ce Consiliul Federației „Infrățirea” era întrunit într-o sesiune extraordinară, în „Tractorul” Brașov sosește senatorul — regizorul — actorul Sergiu Nicolaescu, urmat de doi deputați locali. Peste cîteva minute (Ce coincidență, rețineți!) apare o echipă a televiziunii condusă de neobo-

ște, fondul de locuințe este deficitar, salariile sînt foarte mici, prețurile unor mărfuri sînt exagerate, aprovizionarea cu alimente (mai ales pîine) este precară. Muncitorii Lingurei Doru (cu 7 copii), Dubel Vasile (cu 8 copii), Budulici Gh. (5 copii), Buchidău Gh. (4 copii), Hirsăr Eugen (cu 8 copii, locuind într-o garsonieră!) au în medie un salariu de 2900 de lei. Un parlamentar ales democratic are 10.000 de lei... Brașovenii sînt dezamăgiți, au așteptat au avut răbdare, dar dacă nu vor fi (măcar) ascultați vor ieși în stradă...

„Vă spun eu cînd să filmați!” (partea întâi)

facă rost de altele milioane printr-un simplu telefon. Actorul a venit de la București cu lecția învățată. Și televiziunea l-a urmat.

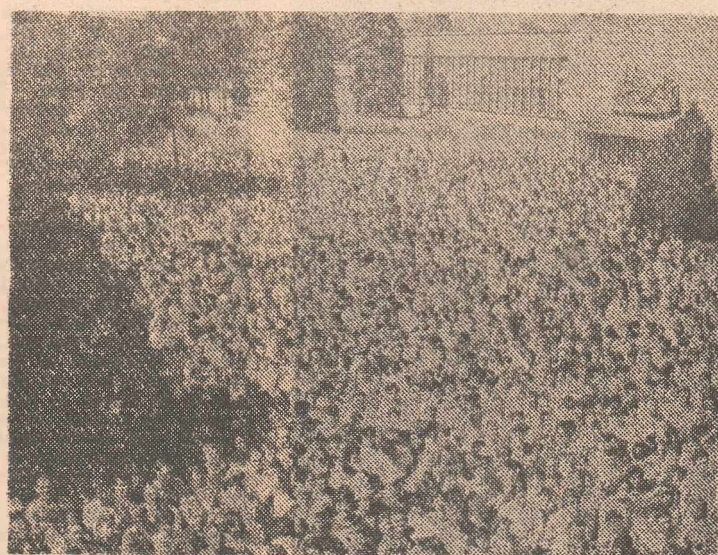
Referindu-se la consecințele sociale din Hotărîrea 907/1990, senatorul Sergiu Nicolaescu recunoaște că habar n-are ce cuprinde această hotărîre a guvernului și-l lasă în fața mulțimii pe deputatul de Brașov, dl. Emil Stoica. Dînsul asigură asistența în numele prefecturii că un tren de la Constanța este pe drum spre Brașov cu: 10 000 perechi pantofi S.U.A., 800 tone carne, din care 500 din Irlanda și zilnic în abatoarele din oraș vor fi tăiați 700 de porci. Lista e înfrîmînată cu un cor de fluierături. În final Sergiu Nicolaescu propune: „Sînt alături de voi și vă reprezint în Senat. Eu propun ca să întrerupeți greva și de mîine să reveniți la lucru!” Domnul senator este ascultat, oamenii se risipesc. Astfel se încheie și filmarea televiziunii. Seamănă a mituire, domnule Roman!

A doua parte (nefilmată)

Cele 15,3 milioane de dolari vor asigura baza tehnico-materială a uzinei timp de 7 zile, apoi... O zi de grevă la „Tractorul” a costat economia națională aproape 27 milioane de lei. Ideea că brașovenii nu vor să muncească este o idee falsă, dar întreținută de guvern cu bună știință. Este un guvern, nu-i așa, cuminte și deștept. Oamenii de la „Tractorul” vor să muncească cîștit (au destule contracte) și prin cîștigul muncii lor, vor să trăiască în condiții decente de viață. Altfel doresc ei.

PETRE BARBU ■

Televiziunea și actorul „Tractorul”



3 000 de oameni pentru 21 de revendicări

„Tractorul”. La 28 august este prezentă la Brașov o altă echipă, de data asta trimisă de președintele țării. Ea sosește cu scopul de a se informa la fața locului... „Informarea” a constat într-un discurs penibil (întus de parlamentar în fața greviștilor).

În ziua de 29 august reporterul P. B. sosește la Brașov. Era a opta zi de grevă.

„Nu cerșim nimănui nimic!” Greviștii au cerut:

— Rezolvarea problemelor urgente ale aprovizionării tehnico-materiale.

— Analizarea în cadrul primei sesiuni a guvernului a consecințelor sociale ce apar din Hotărîrea nr. 907/1990.

situl redactor Benone Neagoe.

La ora 12, greviștii sînt adunați în curtea uzinei și așteaptă în soare deznodămîntul discuției dintre conducere și senatorul — regizorul — actorul Sergiu Nicolaescu. Pînă la ora 14 reușesc să stau de vorbă cu mulți greviști. Sînt nemulțumiți, în primul rînd, de felul cum a fost prezentat la televiziune mitingul de pe stadion. Oamenii doresc să muncească... dar n-au ce să muncească. Autonomia întreprinderii este doar o etichetă și o formă de scapare a guvernului de răspundere. În acest an au fost aduse în uzină doar 300 kg de otel de scule așchietoare. Muncitorii nu au haine de protec-

La ora 14,30, senatorul — regizorul — actorul Sergiu Nicolaescu apare în fața a 3000 de muncitori din schimbul unu și declară că nu a venit în calitate de regizor sau actor, ci în postura de reprezentant ales al brașovenilor în Senatul României. „Prezența” sa politică este primită cu timide aplauze și multe fluierături. Senatorul de Brașov anunță greviștii că în urma unui telefon dat din biroul directorului, a reușit să obțină un credit de la Banca Națională în valoare de 15,3 milioane de dolari, ca uzina să-și procure materie primă din import. Este greu de crezut că renumitul regizor a reușit să

P.S.

Domnule deputat Emil Stoica, am căutat la Polana Brașov să dau de urmele lui Marian Munteanu și ale lui Nica Leon, cei care — susțineți dumneavoastră — i-au instigat pe brașoveni la grevă. Mărturisesc că n-am găsit nici un fir. Poate m-ați îndrumat greșit, poate n-am știut unde să caut... De ce mințiți domnule deputat? Oare sindicatele Federației „Infrățirea”, cîteva mii de muncitori pot fi incitați să intre în grevă fără motive, credeti dumneavoastră că explicațiile puerile pe care le emiteți folosesc cuiva?

Revista „Flacăra” a fost sesizată de primarul comunei Snagov, domnul N. Marinescu, în legătură cu deținerea și exploatarea ilegală a terenurilor fostei gospodării de partid de către actuala întreprindere de Turism Snagov. Din discuția avută cu domnul primar în ziua de 29 august, am aflat că este vorba de o suprafață de 16 ha de pămînt, pe care fostul Minister de Interne le-a închiriat inițial de la C.A.P., în vederea amenajării unei microferme zootehnice pentru Vila 72. În 1986, terenul este transferat de la Consiliul Popular Snagov la M.I., printr-o decizie a Consiliului Popular al Capitalei, dar decizia „este un fals”, întrucît terenul respectiv nu fusese niciodată proprietatea Cons. Pop. După revoluție, cîteva țărani, făcînd cerere de ieșire din C.A.P., au revendicat și au obținut terenurile fostei ferme de partid, ai căror proprietari au fost înainte de colectivizare. Are loc însă un al doilea abuz: terenul este preluat de M.A.N., iar în august, fără nici o aprobare legală, întreprinderea de Turism Snagov și întreprinderea de Foraj și Lucrări Geologice Speciale încep aici „lucrări pentru anumite amenajări”, încălcînd flagrant legea 59 privind fondul funciar. Prin adresa nr. 1659 din 7 august 1990, Primăria Snagov cere celor două întreprinderi să sisteze lucră-

rile și, ca urmare a lipsei de receptivitate a acestora, le încheie proces-verbal de contravenție cu amendă de 10 000 de lei. Cum și acest demers rămîne fără ecou, se întocmește proces-verbal de infracțiune, care este înaintat Judecătoriei Buftea. În final, domnul primar ține să precizeze că obiectele sale nu vizează finalitatea lucrărilor (exploatarea apelor geotermale ar aduce numai foloase comunei), ci „practica comunistă de sfidare a legilor țării”. Este și motivul pentru

celor 10,7 ha (deși primarul vorbea de 16 ha) de la M.I. la M.A.N., precum și aprobarea pentru lucrările de forare, eliberată de Direcția Generală pentru Agricultură și Alimentație a Primăriei Capitalei și pînă la ora 10.48 din 7 august 1990 (exact în ziua în care Primăria trimite adresa de avertizare). Primul ministru cere întreprinderii să dea țăranelor alte terenuri în compensație, iar pentru terenurile afectate de lucrări, să plătească chirie proprietarilor (soluție cu care aceștia au fost

însă vehemența pătimasă, ostentativ „revoluționară” a primarului, care refuză să înțeleagă rațiunile superioare, de interes național, ale acestei lucrări, ce nu are scopul de a construi „o nouă bază de agrement pentru o nouă nomenclatură”, ci o stațiune balneoclimaterică unică în țară. Proprietățile curative și energetice ale apei geotermale din perimetrul București — Otopeni — Snagov sînt de o asemenea însemnătate, încît a amîna punerea lor în valoare pînă la votarea noii legi a

ar prejudicia nu numai întreprinderile în cauză, cît și guvernul, care a alocat 40 de milioane de lei ca și firma străină implicată ca sponsor. Lucrările de forare încheindu-se în primăvară, I.T. Snagov și I.F.L.G.S. solicită înțelegere din partea primarului, care pînă acum a respins orice încercare de dialog, acuzînd în bloc de comunism C.A.P.-ul Snagov, I.T. Snagov, Primăria Capitalei, Ministerul Agriculturii și amenințînd că, dacă va fi schimbat, va face din Snagov o nouă Săpînța. Vineri, 31 august, cele două părți au fost invitate la Primăria Capitalei pentru dialog, dar domnul Marinescu nu s-a prezentat (motivul: să nu-l aresteze comunistii).

Am prezentat, în cele relatate, punctele de vedere și argumentele celor două părți, abținîndu-ne de la orice comentariu. Nu putem însă să nu sugerăm că este de o importanță stringentă inițierea unui dialog serios, la care să participe toți factorii de răspundere și care să găsească soluția cea mai potrivită, în măsură să dezamorseze conflictul și să nu lezeze interesele nici uneia dintre părți. E un lucru pozitiv că primarul Snagovului se bate pentru drepturile țărănilor, dar lupta nu trebuie dusă orbeste și nici nu trebuie transformată în scop în sine.

VALERIA DORNEANU ■

La Snagov:

Răni vechi și interese noi

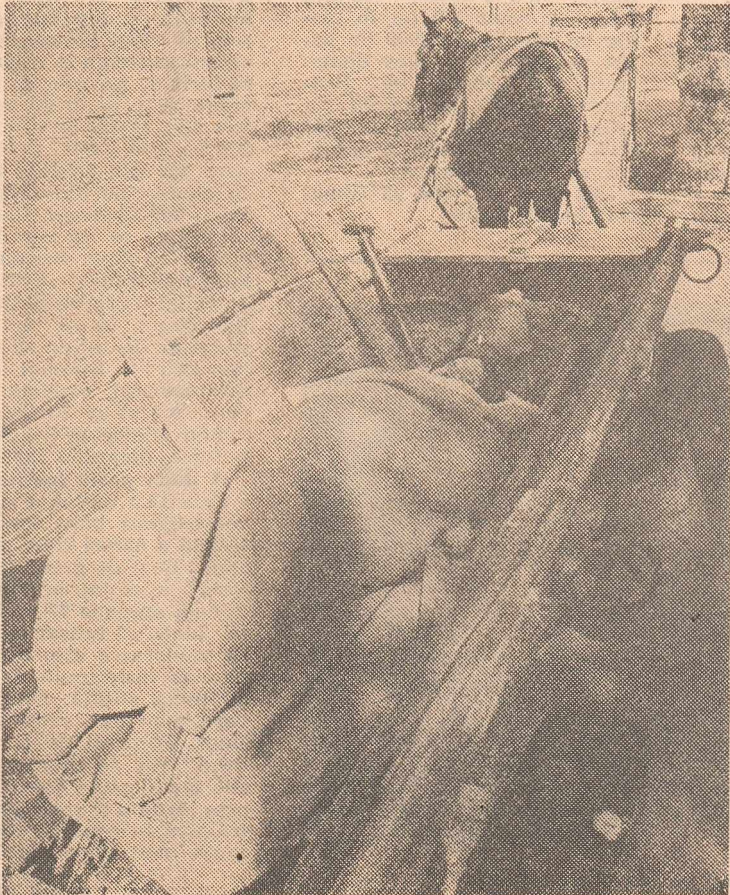
care a solicitat sprijinul presei, pe care o consideră” a patra putere în stat.”

Din dorința de a evita o prezentare unilaterală a faptelor și argumentelor, ne-am adresat conducerii I.T. Snagov, pe care am găsit-o asaltată de reporteri și ziariști, alertați și ei de primarul comunei. Domnul director Cornel Stegaru și domnul director adjunct, Ion Oboroceanu, ne-au pus la dispoziție Ordinul M.A.N. nr. 0248 din 19.05.1990, semnat de col. Gafița Nicolae, șeful unității 02544/BI, care „legitimează” transferul

inițial de acord, însă ulterior, „instigați de primar să nu se lase manipulați”, s-au răzgîndit și au început să facă presiuni, „unele violente, gen Săpînța”, pentru a reîntra în posesia pămîntului unde lucrările de forare sînt acum în plină desfășurare, pămînt care oricum va fi retrocedat, după încheierea lucrărilor, căci în final sonda nu va ocupa decît o suprafață de 200 de mp. Fără a nega abuzul care a stat la originea preluării, de către M.I. a unei suprafețe de pămînt aparținînd C.A.P.-ului, cei doi directori dezaprobă

fondului funciar înseamnă a satisface interesul sau orgoliul unui grup în dauna unui interes național care se traduce în avantaje multiple: o bază de 18 sanatorii cu o capacitate de 2 200 de persoane pe serie și cu funcționare permanentă; deschiderea unor numeroase locuri de muncă pentru localnici și nu numai pentru ei; rezolvarea încălzirii termice pentru întreaga zonă; realizarea unor importante economii, 22 800 de GCal și 3 270 de tone de combustibil convențional. Sistarea lucrărilor ar dovedi lipsă de realism,

Dragostea în vreme de holeră



Din fericire, calul acestei salvări este imun la holeră

Elegie pentru cei care mor singuri

O căruță trasă de un cal do-
cil și o bătrână în căruță, înve-
lită într-o pătură, ca un balot
de stofă scumpă, legată cu un
batic sub barbă, în fața spita-
lului.

— Cum vă cheamă?
— Ionică Emilia.
— Citi ani aveți?
— Șaizeci.
— N-aveți aici pe nimeni?
— N-am, stau singură.
— Și de ce suferiți?
— Sufăr acum și de diaree,
încontinuu. De holeră.
Intră în discuție și sora:

— Parcă mi-e frică și s-o
ating...
— De câte zile?
— De ieri dimineață.
— Și cu apa cum faceți, se
poate bea?
— Cu apa, e sărată, nu beau.
— Beți apă din Dunăre?
— Nu, n-am băut. Da' apa de
la spital e sărată.
— Sinteți de aici din Sulina?
— Nu, sint din Isaccea. Am
făcut serviciu aici.
— Și n-aveți chiar pe ni-
meni?

„În opt ore fac zece copii“

Primarul este un bărbat pu-
ternic, la aproape patruzeci de
ani, brunet, cu tenul măsliniu,
un bărbat frumos. Se numește
Andrei Victor și a devenit pri-
mar după Revoluție. Il abordăm
direct:

— Am înțeles că această epi-
demie de holeră se repetă ci-
clic, în fiecare an.

— În anumite perioade erau,
în fiecare an, cazuri de indis-
poziții stomacale, asupra căro-
ra se revăna cu diagnosticul:
holeră.

— Când a fost primul caz, a-
nul acesta, în Sulina?

— Acum 3 săptămâni s-au in-
registrat primele situații de
imbolnăviri, neconfirmate. Au
fost expediți pentru testare, la
Tulcea. Unele cazuri n-au fost
confirmate, altele au fost, după
cum spun specialiștii, încadrate
în forme diferite de holeră: A,
B sau C. Confirmări, în prima
etapă de holeră, n-au fost.
Dacă ar fi fost, măsurile ace-
stea care se iau acum, specialiș-
tii și cadrele medicale sanitare
ar fi acționat cum trebuie.

— Orașul a fost găsit nepre-
gătit?

— Nu orașul a fost găsit ne-
pregătit! Ieri, în prezența
d-nului ministru al sănătății și
în compania altor factori de
răspundere, specialiști în boli
contagioase, au ieșit la iveală
niște factori de bază care pot să
ducă la situații de genul acesta,

care sint mai mult decât ingri-
jorătoare în perspectivă: cli-
ma, nivelul apei, condițiile igie-
nico-sanitare, uzina de apă,
scurgerile în canalizările orașu-
lui; acestea vor fi modificate
pe parcurs, dar unii factori vor
rămâne concreți: temperatură
nivelul apei (care poate va scă-
dea pe parcurs).

— Am înțeles că a intrat un
curent de apă salin, din cauza
scăderii nivelului apei din Du-
năre, sub o peliculă de supra-
față cu apă infestată, și acum
apa de băut este îngrozitor de
sărată.

— Exact.
— Câte cazuri aveți la ora
aceasta?

— Ieri, la bilanț, se spune că
sint 31 de cazuri suspecte. Deci
nimeni nu le-a calificat ca fiind
cazuri de holeră.

— Mai sint suspecti internați
și la Sulina?

— Poate și influențate de re-
gimul alimentar...

— Când a început să intre în
alertă orașul?

— De o săptămână. Cit priveș-
te apa, cazurile au apărut izo-
late, au fost plecați la Tulcea,
au venit înapoi bine-mersi, oa-
meni care au fost etichetați ca
„oameni de holeră“, și a treia
zi, bine-mersi, au venit printre
noi....

— Ați avut până acum vreun
deces?

„Oameni de holeră“

Parafrăzind titlul unui cele-
bru roman al lui Miguel Angel
Asturias, mi-am amintit: oa-
menii pot fi de mai multe fe-
luri: de porumb, de paie, de
zăpadă și „oameni de holeră“.
Chiar așa s-a exprimat, intem-
pestiv, într-o frază care i-a alu-
necat parcă în torentul convor-
birii pe care am purtat-o cu
dinsul, primarul Sulinei: „oa-
meni de holeră“. Iată unul:
Pușcaru Ion, 26 de ani, căsător-
it, cu patru copii, locuiește pe
strada Deltei nr. 192 (fosta casă
aparținând lui Jean Bart —
cruntă ironie!), angajatul Ad-
ministrației Portului Liber Su-
lina (A.P.L.), ca timonier pe
remorcherul CENTAUR 1. So-
ția sa, Pușcaru Ionica, strungar
la Șantierul Naval Sulina, a
luat concediu pentru creșterea
copiilor, a vrut să se întoarcă,
după perioada respectivă (lega-
lă), în același colectiv, mai
ales pentru că pe soții Pușcaru
„nu-i dădeau banii afară din
casă“. A fost respinsă, de la
Biroul Personal al Șantierului
Naval, pe motiv că nu mai e
nevoie de femei în locurile res-
pective de muncă, ci numai de
bărbați. Cei patru copii, în or-
dinea descrescătoare a virstei
sint: Pușcaru Ecaterina, de 6
ani, Cristian de 4 ani, Daniela
de 2 ani și Manuela, care are
numai 3 luni. Doi dintre cei mai
mărișori, Cristian și Daniela, se
află în fața mea, agățându-se,
din cind în cind, de picioarele
tatălui. Acesta ne-a urmărit de
cum am apărut la intrarea în
Portul Liber. Este nebarbierit,
poartă un tricou decolorat și
niște pantaloni cenușii. Ne roa-
gă să mergem la el acasă, să
filmăm în ce condiții locuiește.
Mezina sa, Manuela (fetița de

numai opt luni), este internată,
de câteva zile, împreună cu
mama sa, la Spitalul de Boli
Infecțioase din Tulcea, suspec-
tă de holeră. Ajungem la fosta
casă a lui Jean Bart. Pușcaru
locuiește la primul cat al clă-
dirii aflate într-un stadiu avan-
sat de descompunere și dezarti-
culare. Spațiul locativ pe ca-
re-l ocupă nu are dependențe,
canalizare, iar în camera în care
s-a improvisat o bucătărie stau
încă olițele copiilor, plus li-
ghecanele cu diverse resturi me-
najere și apă cu emulsie, ră-
masă în urma spălăturii. Nu
are baie în apartament, nici
toaletă, nici măcar chiuvetă
sau vreun sistem care să per-
mită condiții civilizate de trai.
Familia care a locuit înainte
aici a primit un apartament.
Buteliile ajung aici anevoie,
mai greu ca scrisorile din Ame-
rica. În colțuri, păianjenii și-au
desfășurat prospera lor manu-
factură diafană. Un miros pes-
tilențial domnește peste tot. De
un timp destul de îndelungat,
Pușcaru adresează cereri Pri-
măriei pentru repartizarea unei
locuințe civilizate. Bate la toate
porțile. Dar nu cu deșetul care
trebuie. Primarul i-a spus: „Ție
îți dau casă cu șase camere“. Deocamdată nu a primit nici
măcar o cameră într-un bloc
civilizat. Se pare că această
climă salină a Sulinei întretine
umorul oficialităților notabile.
După cum aflăm de la Cuzmin
Vasile, d-na Năstase, medic pe-
diatru în oraș, le spune soțiilor
care solicită lapte: „Da' ce, eu
sint lăptăreasa voastră, să vă
dau lapte? !...“ Acum dînsa
candidează pentru postul de
primar.

Doctore, de ce suferă Dumnezeul nostru?

Încerc să-mi imaginez portul
Sulina la sfîrșitul veacului tre-
cut: o biserică, multe circiumi,
o stradă, corăbii și bărci legate
la chei, un bordel, lume pestri-
ță, aer sărat, mult pește. Dea-
supra lor — cred în zeite — in-
spirației mele — domnea auto-
ritatea celor trei pioni: preo-
tul, doctorul și învățătorul.
Astăzi, realitățile Sulinei

confirmă și pe alții: șeful por-
tului liber, directorul întreprin-
derii piscicole, șeful de a-
limentară, dar nu mă hazardez
într-o enumerare periculoasă!
Locuitorii Sulinei le-au găsit
un nume: Mafia. Mafia orașu-
lui.
Nu știu ce poziție ocupă doc-
torul Marin Năstase în mafia
locală. Cert este că, după 14

ani de muncă într-un o-
amenii „bruți“, doctorul
obosit, dacă nu plictisit,
mația din urmă ar fi co-
să de mulțimea cărților
specialitate văzute în ca-
domniei sale. Într-un
vechi, de mai bine de
de ani, cu 90 de paturi de
60 sint funcționabile (ap-
filtrată la parter și
igrasia, pereții gata să
busească), fără o dotare
punzătoare, fără un bana-
trocardiograf, fără o „s-
de uscat sau fluvială, fă-
dicamente de bază (calci-
conic) este greu și desci-
să-ți profesezi meseria.

Pentru medicul Marin
se epidemia de holeră d-
ceastă vară nu reprezintă
confruntare deosebită.
în oraș o singură uzină c-
construită spre sfîrșitul
lui, care nu satisface
populației. Apa este captă
Dunăre, filtrată, puțin
chimic și „pasată“ con-
rilor. Dacă nu-ți place i-
rat, nimeni nu te oprește
umpli găleata direct d-
viu, s-o fierbi. Dar cu c-
fierbi, dacă nu ai
Mulți oameni procedează
Rețeaua de conducte, ca-
rile, instalațiile sanitare
vechi, multe nu funcționează
oamenii Sulinei beau apă

Ziua naț

23 august, ora 9.30. Un
ter militar aterizează pe
portului Sulina. Pentru
itorii orașului, o astfel
aparitie nu mai este
veniment. Ei știu de ce
elicopterul și cine l-a
Eu nu știu. Abia se
paletelor și începe desca-
cutiilor cu antibiotice.
muncitori din port sar f-
torul celor două asistente
spitalul din Sulina. Sint
le antibiotice aduse în
la începutul epidemiei. C-
izbucnit explozia? Doctor
rin Năstase, directorul s-
lui, declară că primul ca-
firmat de holeră l-a avut
august. Primarul oraș-
ne: în urmă cu două
vă asigur! Un marinar
mărturiseste că din iulie
semenalau primele focare.
nimeni n-a fost alarma-
importantă ziua declanșă
pidemiei, cind în spitalu
Sulina nu există ser fizic



Primarul din Sulina

— Nu, nici un deces pentru
holeră.

— Problema cu valul de apă
sărată am înțeles că era mai
veche. Oamenii nu consumau
apa de la robinet că era
sărată, apa de la suprafață nu
puteau s-o consume fiindcă era
infestată. Ce măsuri s-au luat?

— Înainte de toate au apărut
cazurile de deranjamente sto-
macale. La nivel de oraș au
fost perioade și în alți ani cind
aveam la robinet apă sărată.

— Totuși, orașul trebuie să
fie pregătit?

— Orice am spune și am face,
holera poate apărea în Sulina și
dacă apele sint crescute. Pen-
tru că uzina de apă nu poate
face față de mai mulți ani, a
și fost oprită, este depășită to-
tal și cindva făcea față la o
populație de 10 000 de oameni.

— Deci acum populația a scă-
zut?

— Da, acum sint cam 6 500 de
locuitori și pînă-ntr-o mie de
turiști sau persoane în tranzit.

— Cu apa minerală cum stați?

— De joia trecută se impli-
nește deci o săptămînă de cind
inclusiv Primăria a intrat în le-
gătură cu I.C.R.A., cu contabili
și cu I.C.M.S.D.D. Au zis că nu
putem face mare lucru, fiindcă
nici în Tulcea nu e apă. Anali-
zele de uzină se iau permanent.
Dacă e nevoie, se oprește uzina.

— Apa de la robinet se poa-
te consuma cu încredere?

— Dacă nu vă deranjează gus-
tul... La primul semnal de apă
sărată, s-a crezut că poate și
influența apei de mare a creat
aceste cazuri. Pentru că în Tul-
cea n-a apărut, atunci cum să
se infecteze apa din Dunăre
tocmai aici?... Atunci, nu cum-
va dinspre mare... Sorburile sint
la maxim trei metri sub apă,
acolo unde e sărată.

— De unde vă parvine apa
minerală?

— De la I.C.R.A. Tulcea, și a
sosit cu foarte mare intîrziere.
Nu pot să înțeleg de ce se
urnesc așa greu.

— 10 000 de litri la 2 litri de
persoană, deci numai 5 000 de
persoane beneficiază de apă mi-
nerală. Și restul, pînă la 6 500?
— Restul, cind vedem urmă-

torul transport de apă mi-
imbolnăvirea s-a datorat
aprecierii unor factori. N-
bișnuși în Delta, apa n-
atacă prea ușor. Sintem
nuți să bem apă de ori-
fie din baltă, fie din Du-

— Pentru turiști se dau
minerală? Acum o jumăt-
oră am discutat cu d-nu
xim, șeful unității de a-
dinsul a spus că, din c-
Primăriei, numai localnici
lua apă minerală.

— Cine-si mai permite-
de azi să spună că numai
tegorie are voie, iar alia

— Dar d-nul Maxim nu

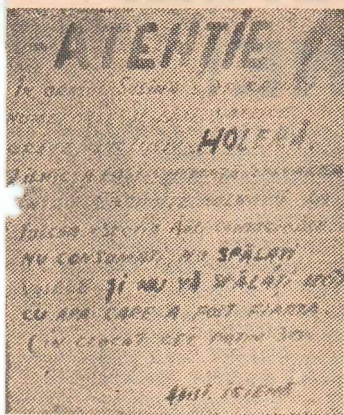
— Dacă d-nul Maxim n-
nici în prima etapă, că trei
livreze doi litri de perso-
nu un litru, cum a făcut
să mai spun? Eu, la ora
minea, am fost la ba-
dat ordin să nu se dist-
apa, pînă nu se ia legăt-
mine.

— În privința aprovizi-
cu medicamente, ce ne
spune?

— Medicamentele sint
tulătoare, dar nu sint e-
Problema este că nu av-
cursă de „Salvare“, în afa-
lupei rapide. Dacă dau i-
lefon la Tulcea, șalupa de
vare“ face o oră jumăt-
ia pacientul și se întoa-
Tulcea. Dar dacă nu pot
șalupa, nu-mi rămîne dec-
luția de transport cu va-
adică 4 ore dus, 4 ore
opt în total. Păi eu în o-
fac zece copii....

— Este adevărat că cei
armată și poliție au fost
nați?

— Armata avea vaccin i-
și este posibil să se fi va-
preventiv.



trei persoane urcă în elicopter : Dobre Niculina, 53 ani, Stanilov Irina de 31 ani, Kirilov Alina, toți cu forme severe de B.D.A. (boală diareică acută). Numai Dunaev e confirmat cu embrion holeric. Asistenta Pavlov le îmbracă repede în pungi de plastic și-mi ordonă să cobor din elicopter. Toți bolnavii au băut apă neîartă din Dunăre. Apa de la robinet este sărată. Dar și oamenii sînt vinovați : condițiile de igienă nerespectate, serviciul de salubritate al orașului inexistent.

rețeaua medicală precară. Ministerul Sănătății abia s-a trezit !

Elicopterul taie violent cerul Sulinei și se pierde. Simt o slăbiciune în tot corpul. Trebuie să beau ceva. Ceva tare. (Joi, 23 august, 11 persoane au fost transportate la spitalul din Tulcea. A doua zi elicopterul a venit de trei ori). Norocul meu ar fi ca Sulina să intre în carantină. Vor fi în stare cei de la redacție să-mi plătească diurna ?

Apă vie, apă moartă — pe cartelă ?

În Dunăre, nu le este teamă. Urmările ? În fiecare zi, cazuri de suspecți. Pînă la 23 august erau confirmați 13 bolnavi, 8 suspecți și nici un mort. În ciuda — apreciază medicul Năstase — vor depăși 30 de cazuri, numai în Sulina.

Holera nu-l sperie, dar nu-l învidiază pe colegii săi din alte orașe. Se gîndește să plece într-un loc unde se cîștigă mai bine. Medicii — spune dînsul — sînt foarte prost plătiți... dar „cîștigă” foarte bine — îmi permit să-l completez acum, în scris. Mica „mafie” a Sulinei cunoaște multă istorie. Medicul Marin Năstase, oricît de puternic (social) ar fi, nu poate să îndulcească apa celor din Sulina; buie ajutat să lupte cu inundațiile celor care răspund de viața acestor oameni, mereu uitați. Anul viitor, doctorul speră să-și ia concediul în august. E un optimist.

ă a holerei

Știe Ministerul Sănătății că parterul spitalului este mîncat de igrie ? Descărcarea medicamentelor a durat un sfert de oră.

Asistenta Pavlov de la spitalul din Tulcea nu coboară din elicopter. Face semne disperate la doi bărbați care duc o țargă. Pași mărunti și răsuflare tăiată. Bolnavul e pămîntu, anemic, ține ochii închiși, este acoperit cu o pătură de campană. Se numește Dunaev Alexandru, are 22 de ani, tensiunea 7 cu 10 — mă informează asistenta. Este ridicat în elicopter și împachetat într-o pungă mare de plastic. Cere ceva, nu înțeleg, dar înțelege asistenta că-l potrivește la gură o altă pungă. Tînărul vomită. Eu închid ochii. Simt un gol straniu în stomac. Dimineata, la hotel, n-am mîncat. Restaurantul era închis din cauza apei sărate de la robinet. Nu m-am spălat nici măcar pe dinți. Încă

— Care credeți că ar mai fi ceilalți factori favorizanti în apariția holerei ?

— Majoritatea cazurilor de holeră apar în cadrul familiilor cu condiții grele de locuit.

— Și nu s-a constituit o comisie pentru rezolvarea acestor probleme ?

— Ce spuneți dumneavoastră, o comisie... ? S-au făcut „n” comisii ?

— Însă tot nu s-au rezolvat problemele. La început, F.S.N.-ul a constituit o comisie care n-a făcut nimic, apoi C.P.U.N.-ul a constituit o altă comisie — și, la fel ; iar după alegeri, alta.

— Cu sistemul de construcție de canalizări cum stați ?

— În acest scop au fost aprobate 20 milioane acum trei ani de zile. Însă, închipuiți-vă, fiecare bloc deversează în Dunăre.

— Și de ce nu s-a construit o nouă uzină de apă ?

— Au început construcțiile deja pentru așa ceva. Termenul de predare este la 30 sept. 1991. Dar lucrările au început lent — specific deltei.

— Toți în privința locuințelor...

— Avem o moștenire foarte grea la nivelul orașului Sulina. La noi este o problemă să construiești o casă. Un bloc, aici, costă 3 milioane.

— Cum este sezonul turistic ?

— Slab, foarte slab, anul acesta...

...L-am lăsat pe primar lustruind himere în continuare. În ziua aceea, elicopterul a mai venit de două ori și a mai ridicat, frumos ambalate, alte pungi de plastic, care nu erau altceva decît semeni de-ai noștri. Și indiferența poate fi o formă de holeră...

Atmosfera din Sulina repetă la indigo ficțiunea, pură, incredibilă ficțiune camusiană. Un „remake” după „Cioma”. Aici nu ajunge presa, decît redusă la câteva cotidiene oficiale, ziariștii nu se interesează aproape deloc de acest oraș părăsit. Oran — 1990. La Sulina nu se poate ajunge decît pe „apă”, sau cu elicopterul. Apa predomină în jurul acestui oraș plutitor și dă sens existenței micilor cetădele de 6500 de locuitori. Un oraș izolat complet, în care actualmente un om din 100 este internat, suspect de holeră. Căreia nu i se poate opune nimic altceva decît solidaritatea umană. Adică dragostea. Și tocmai apa, principiul vital al acestui oraș, lipsește aici. Din cauza secetei, nivelul fluviului a scăzut și un curent de apă marină (cu un înalt grad de salinitate) a intrat pe dedesubtul curentilor de vîrsare în mare al fluviului. Pelicula de suprafață e infestată, iar apa care este filtrată prin uzina de apă (incapabilă să acopere cerințele), prin sursurile aflate la trei-patru metri în adîncul brațului Dunării, este grozav de sărată, astfel încît devine aproape inutilizabilă. Este o adevărată „psihoză a apei”. Au sosit, încărcate cu apă minerală, câteva bacuri de la Tulcea. Sintem de față la descărcarea și comercializarea apei minerale de pe bacul I.C.S.M.D.D. (Întreprinderii Comerciale Mixte), cu numărul 5860 T 100.

Apa se distribuie, contra cost, chiar pe chel, de către vînzătoarele Alimentare. Avem o discuție cu acestea și în urmă ei, cu d-nul gestionar Maxim Gheorghe. La rîndul infernal care s-a încropit ca prin farmec, se așază și turiștii. Însă apa se dă numai cu tichet și numai pentru local-

nici, din dispoziția șefului de unitate. Vînzătoarea Șogu Mirela ne trimite la acesta. De la dînsul aflăm că s-au primit, în total, în Sulina, cam 10 000 litri de apă minerală, distribuiți și la Alimentara-Sud și la punctul comercial de peste Dunăre. La unitatea de care răspunde s-au repartizat 4700 litri, pentru prima oară luna aceasta. Tichetele se împart de la aceeași unitate, pe baza vechilor cartele. S-a hotărît ca, pentru fiecare persoană, să se vîndă cîte doi litri de apă, cu sticlă la schimb. „Și turiștii ce fac ?”, se întreabă o voce, „beau apă din gîrlă, direct din Dunăre, sau cum ?” Această măsură, stabilită de Primărie, este evident inechitabilă. Pînă la urmă este revocată și, chiar și turiștii, după repetate insistențe și vociferări la Primărie, își primesc și ei „rația de apă vie”. La comenzile făcute de mai demult, abia acum I.C.R.A. Tulcea (furnizorul) și-a onorat datorie, trimițînd acest transport cu apă minerală de Biborțeni. Turiștii sînt disperați, mai ales că unele grupuri, venite în vacanță, au cazuri de contaminare de holeră, transportate la spitalul tulcean. Alții, pierzîndu-și stăpînirea de sine, au luat și au fiert apă direct din Dunăre, ca să o bea. Mulți cred că, din cauza apei nefiltrate corespunzător, te poți îmbolnăvi și de la apa potabilă, de la robinet. Aproape toți rabdă de sete. În afară de locuștii, dintre care unii beau în mod curent apă luată cu căldarea din Dunăre, așa cum este scoasă din fluviu.

Noaptea tîrziu aveam să adorm cu gura uscată, cleioasă, și să visez apă bună de băut, curată ca lacrima. Apă vie, apă moartă, adusă de acolo de unde se bat mînușii în capete.



Pentru unii necazurile încep la vîrste mici



Suspecții sînt transportați la Tulcea în saci de plastic



Într-un oraș înconjurat de ape, tocmai apa lipsește

Pagini realizate de MIHAIL GALĂȚANU, PETRE BARBU și GABRIEL BUGNAR ■

Mai sint de citit mii de cărți

Paradisul literaturii

● **INTELEPCIUNE.** Într-unul din celebrele lor filme, Stan și Bran, posesorii unui automobil, intră în dispută cu proprietarul unei case. Drept represalii, Stan și Bran sparg ferestre și smulg uși din țitini, iar adversarul lor, în replică, sfărâmă parbrize și desprinde părți din caroserie. Și acesta este doar începutul. La sfârșitul disputei, care se desfășoară într-un crescendo melodic, nebunesc, casa și automobilul nu sînt altceva decît două grămezi informe de materiale.

Risul hohotitor al spectatorilor care asistau la actul de vandalism le-a dat producătorilor de filme ideea că subiectele de acest fel sînt o mină de aur. De atunci și pînă azi s-au realizat multe pelicule care înfățișează distrugerea violentă a ceea ce a produs civilizația. Automobile răsturnate și cuprinse de flăcări, rafturi de magazine spulberate cu un zgomet asurzitor de sticlărie spartă, din cauza unei lovituri de pumn plasate greșit, case aruncate în aer, vagoane coborînd unul după altul în abisul unui viaduct prăbușit — toate acestea constituie în prezent, pentru obișnuința cinematografulor și amatorilor de video, imagini familiare. S-a ajuns la un moment dat — în prima jumătate a deceniului opt — chiar la o modă a filmelor-catastrofă, de genul *The Airport*, *The Towering Inferno*, *Nippon Chimbatsu*, *Earthquake*. Pînă și filmele de desene animate înfățișează tot mai frecvent dezagregarea — frenetică, delirantă — a obiectelor uzuale, vehiculelor, construcțiilor. Din camerele în care copiii drăgălași urmăresc la televizor filme drăgălașe despre cățeluși și pisicuțe auzim adeseori, consternați, un vacarm infernal.

Este greu de înțeles de ce place atît de mult omului de azi — și îndeosebi celui occidental —, creatorul unei civilizații grandioase, să vadă cum plesnesc, explodează, ard creațiile sale. Poate, tocmai din cauză că zgîrie-norii și automobilele sofisticate, rachetele și calculatoarele electronice i-au pretins un efort titanic și o disciplină drastică a firii sale de ființă liberă. Continuitorii lui Jung vor explica, probabil, cîndva ce formă de defulare colectivă reprezintă vizionarea unor filme-catastrofă.

Ceea ce putem să remarcăm deocamdată este că în literatură n-a pătruns încă, într-o asemenea măsură, plăcerea de a reprezenta actul distrugerii. Și aceasta în condițiile în care scriitorului i-ar veni mai ușor, din punct de vedere... tehnic, să descrie incendii, inundații și explozii. A rămas literatura în urma modei? Greu de crezut, din moment ce literatura se manifestă mereu ca o artă de avangardă. Atunci? Poate că este vorba de o anumită intelecpiune, care îi face pe scriitori să nu se lase atrași de orgia dezagregării. Poate că însăși natura lingvistică, deci raționalistă, a literaturii este incompatibilă cu plăcerea bolnăvicioasă de a imagina neantizarea.

● **UN MOD DE-A NE REGĂSI.** Nici un spectacol nu mi se pare mai elevat și mai plin de vrajă decît un recital de poezie. Omul secolului douăzeci s-a obișnuit să citească — și deci să nu mai asculte — creația lirică, făcînd din deschiderea unei cărți de versuri vernisajul unei delectări de ordin grafic și filologic. De aici — multe din caracteristicile liricii din veacul nostru, de la exuberanța tipografică a caligramelor lui Apollinaire și pînă la poliglotismul poeziei lui Pound, care evocă grafic larma multilingvistică din jurul turnului Babel. Sau, în literatura noastră, de la structura criptografică a operei lui Ion Barbu și pînă la exegezele unor litere, incluse în poemele lui Nichita Stănescu. Prin această paradă de text s-a cîștigat ceva, dar s-a și pierdut foarte mult. S-a pierdut, înainte de toate, starea de orfism. Poezia capătă o forță extraordinară dacă, în loc să fie citită în gînd, dintr-o carte, este ascultată, în interpretarea unui actor sau a autorului însuși. Cititul seamănă cu descifrarea și pretinde o competență filologică și o luciditate detectivistică, datorită cărora atmosfera magică, în mare măsură, se spulberă. Ascultatul, în schimb, este un abandon, o receptivitate dusă pînă la pierderea (aparentă și regăsirea reală) a propriei identități.

Poeți ca Jacques Brel, Vladimir Vîsoțki, Adrian Păunescu au încercat să relanseze interesul pentru poezia recitată sau cîntată la scenă deschisă. Încercarea lor nu s-a limitat la organizarea unor spectacole de acest fel, ci a constat și în compunerea unor versuri cu o structură specifică. Stilul direct, operativ, folosirea unor imagini imediat inteligibile, ca în grafica de afiș, sentimentalismul exprimat fără reținere — pînă la melodramă — și, mai ales, grija de a vorbi în numele „omului comun” constituie caracteristicile acestui gen de poezie. Noua formulă a avut mare succes, făcînd să apară în oceanul de agresivitate al civilizației moderne cîteva insule de tandrețe. Dar aceste insule au dispărut repede înapoi în valuri. Poezia rămîne în continuare — și în această stare o va găsi, fără îndoială, începutul mileniului trei — transmisă aproape exclusiv prin mijloace tipografice. Radiourile și televizoarele, casetofoanele și aparatele video, teatrele și cinematografele sînt rar și nesemnificativ utilizate în acest scop. Dacă ni se face dor de poezie, trebuie neapărat să deschidem o carte și să desprindem din filele ei cite un poem, eternizat prin apatrizare ca o floare într-un ierbar.

În ceea ce mă privește, îmi închipui paradisul ca un loc în care pot asculta la nesfîrșit, netulburat de nimeni, poezie. În acest paradis este întineric, astfel încît chipul celui care declamă nu se vede. Se aude numai vocea lui, venind nu se știe exact de unde sau de pretutindeni.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

Se află în primejdie:

UN SANCTUAR AL ISTORIEI ȘI CULTURII ROMÂNE!

...În margine de București, și în imediată apropiere a Fabricii de cauciuc sintetic — întreprindere poluantă prin însuși procesul de fabricare al produselor sale — se află o instituție de cultură. Îndrăznesc a spune — O MARE ȘI NEPREȚUITĂ ÎNCĂ DE AJUNS INSTITUȚIE DE CULTURĂ!... Adresa acesteia este: șoseaua Sobarului nr. 2 — Jilava.

Pentru locuitorii din zonă — situată dincolo, mult, de capătul unui ultim tramvai, mi se pare că 12 — adresa de mai sus reprezintă mai ales o stație C.F.R. pe relația București — Giurgiu, dar și (poate ca pitoresc), o porțiune din vechiul „Fort al Bucureștilor”, construcție subterană realizată, pare-se, prin preajma primului război mondial: beciuri înguste, cu intrări fortificate din cărămidă subțire, „romană”, ce se țin lanț în mai tot împrejurul Capitalei, departe de aceasta și greu vizibile din avion. Prin anumite zone s-au făcut depozite diverse: murături, materiale sportive festive, crescătorii de ciuperci (acestora mergîndu-le teribil de bine atunci cînd au avut de a face cu un bun gospodăru!) — ba chiar și depozite umane, celule, cu alte cuvinte, pentru deținuți, și regal de satisfacții pentru diverși torționari ai unor trecute sau prezente zile...! În această zonă înțeză, de multă vreme și practic necunoscută de nimeni (mai avînd, ce e drept, două anexe la Mogoșoaia și în studiourile de la Buftea — dar mici, anexe aleastea) — **ARHIVA NAȚIONALĂ DE FILM A ROMÂNIEI**!...

Din cauza enormei distanțe față de centrul orașului, cît și mai ales datorită condițiilor improprie, direcția acestei neasemuit de valoroase ARHIVE — aflată sub conducerea regiștrului Savel Știopul, proaspăt numit director al instituției — este găzduită într-unul din birourile Centralei „ROMÂNIA-FILM” din strada Julius Fucik, sectorul 2. Valoarea salariilor celor găzduiți (cîteste „tolerați” aici), se ridică la cîteva mii de lei; valoarea Arhivei Naționale de Film însă, nu se poate reprezenta nici măcar în miliarde: ea este inestimabilă!

Univers sonor

Video-clip „Mamaia '90”

„Veteranul” Octavian Ursulescu și „debutanta” Carmen Movileanu, gazde zimbătoare ale festivalului-concurs „Mamaia '90”, ne-au avertizat de la bun început să uităm trecutul și să considerăm că actuala ediție are numărul I. S-a schimbat optica organizatorilor, s-a acceptat o masivă sponsorizare românească și străină, inițiativa tematică și vestimentară are drum deschis... Cred că recordul de participări tinere a fost sîmnul cel mai sigur al tuturor schimbărilor anunțate, fie că este vorba de interpreți sau de compozitori. S-a lucrat mult la pregătirea programului (selecționarea soliștilor, din cei 300 de candidați înscrși, alegerea creațiilor, din 109 propuneri inițiale). Publicul a fost dispus să-l aplaude pe cel ales, să ovacioneze debutul (posibil) al unei cariere de anvergură — Laura Stoica, premiul I —, sau redescoperirea lui Franz Schubert în viziunea lui Cornel Fugaru pentru *Ave Maria* — premiul I la creație. Cine nu a fost la Mamaia, asemenea mie, a avut întreg festivalul acasă și, după Coppa del Mondo, a stat din nou la televizor, atras de frumusețea fetelor, de virtuțile talente, de ambianța de fiesta

★
Vă puteți imagina, stimați cititori ai acestor rînduri, ce s-ar întîmpla dacă s-ar pulveriza — din cine știe ce pricină?! — Arhivele Statului (acestea fiind, totuși, depozitate în mai multe locuri!); vă puteți imagina ce s-ar întîmpla cu această destul de năpăstuită țară a noastră într-o zi în care, din senin, ne-am trezi fără documentele scrise secole și secole de-a rîndul și care ne atestă traiul și zbuciumul pe aceste meleaguri...?! V-ați revenit, oare, cu toții, în fața ireparabilei pierderi pe care a însemnat-o incendiarea absurdă, criminală, a Bibliotecii universitare din București, în acele cumpite zile de speranță și singe pe care mai încercăm, încă, a le numi zilele Revoluției Române?!... O arhivă, de orice gen ar fi ea, reprezintă, pentru un popor, un adevărat SANCTUAR: un cimitir — neapărat ascuns de posibilele cataclisme ale momentului — în care generații și generații să se întoarcă, să-și recunoască strămoșii și mai ales — permanent! — să afle noi date despre ei, pentru a putea merge mai departe. Un sanctuar al trecutului, identității de sine și al speranței în devenire. O arhivă națională de film face, parte, obligatoriu, din Sanctuarul ăsta!

Din păcate, starea actuală a **ARHIVEI NAȚIONALE DE FILM A ROMÂNIEI** este nu îngrijorătoare — ci tragică!

★
Sînt mai mulți factori ce au concurat — și concură, din păcate! — la această situație de fapt; le vom analiza pe rînd:

1) — **ANTECEDENTE:** ideea depozitării, spre păstrare, a unor filme realizate de către firme sau persoane particulare, pînă la încheierea celui de-al doilea război mondial (**ATENȚIE, cer scuze cititorilor rîndurilor de față: în acest moment — luni, orele 16—19 — pe programul II al Televiziunii române, se transmite emisiunea „VENIȚI CU NOI PE PROGRAMUL DOI” — înțeleg că prima emisiune de acest fel transmisă**

„în direct” de la Cîrcul de Stat, urmînd a avea o programare lunară! **EXCEPTIONAL** acest prim episod, realizat după cîte înțeleg de către Mihai Tatuliță și Anda Onesa, prin gravitatea înfățișării unor aspecte cotidiene, prin alegerea numerelor prezentate — vezi, numai, de pildă, cele ale pensionarului SIMINICĂ, sau călului-pensionar CRISTI; sau cele ale înfiorătoarei anchete despre Eminescu...!? — prin pofta sinceră de a face o emisiune Tv. autentică, etc.; **BRAVO** realizatorilor!)...doilea război mondial, reluăm ideea, a aparținut, în genere, unor oameni de bine, avînd mai mult sau mai puțin tangență cu noua artă ce se năștea sub ochii lor. O bună parte a acestor pelicule s-a păstrat în depozitele Fundației Regale, apoi, în urma evenimentelor de la 23 august, ele au fost preluate de către stat.

2) — **SITUAȚIA SUB DICTATURĂ:** beneficiem, încă, de un mare și extrem de valoros fond de filme (arhivat, fișat, documentat prin mijloace xerox, de către un număr de cîțiva pasionați, bună parte dintre aceștia făcînd parte dintre promoțiile de absolutenți ai secției de filmologie-teatologie a I.A.T.C. „I. L. Caragiale”. Birourile și parte dintre fișete sînt stabilite în fosta clădire ACIN din Piața Kogălniceanu; pentru puțin timp însă — cîrînd totul va fi transferat la Jilava, Ceaușescu și — mîndra sa, solicită mereu mai des filme românești, și nu numai, în scopul unor vizionări personale la palatul Primăverii — despre soarta acestora nu se va mai ști nimic. Peste toate, insipidul dar ferocele personaj „Dulează”, face diverse controale prin rafturile arhivei, sub pretextul „alegerii” unor filme pofțite de cuplu: în realitate, pentru a distruge zeci și zeci de bobine — multe dintre ele UNICATE! — ce pot demonta minciuna politică oficială a regimului cauzist (ceste de remarcate la acest capitol aportul pozitiv neprețuit al unei „d-ne Floarea”, iestită nu de mult la pensie, și care, riscîndu-și multe, a „încercat” fișele din sertarele cu evidență, trimițîndu-l, de pildă, pe mefeticul personaj să caute filmul unui autor interzis

împletită cu spiritul competițional.

Prin recitalurile programate, organizatorii au dorit să marcheze hotărît limita dintre istoria de pînă acum și ceea ce au ales ei. Iată că astfel s-a lăsat cortina peste mai multe vedete de mare audiență, marcate în trecut (Angela Similea, Cornel Constantiniu, Mirabela Dauer, Dida Drăgan ar fi cîteva dintre ele). Din plutonul de „maturi” am reținut-o pe Aura Urziceanu, maestră a demonstrațiilor proprii măiestrii; un „mereu adolescent”, Mihai Constantinescu ne-a reamintit romantismul altor generații, iar junele prim de acum un sfert de veac, Constantin Drăghici (sosît de la Los Angeles împreună cu soția, pentru a revede țărîmul tînețului și al succeselor spontane de altădată) și-a mărturisit regretul sincer pentru timpul trecut. Printre cei ce se potriveau cel mai bine cu confortul sufleteș al privitorului de televiziune, Victor Socaciu mi s-a părut atrăgător prin felul în care navighează cu liniște și emoție pe apele poeziei cîntate pentru a fi ascultată.

Autorul „dineurilor” muzicale realizatorului de televiziune Titus Munteanu, a optat pentru vedete de ultimă oră, surprinzîndu-ne prin întuirea exactă a gustului spectatorilor ce se hrănesc de mai multe luni cu videoclipuri. Cu Gabriel Cotabiță, în mare ascensiune de popularitate, Silvia Dumitrescu, temperament tip „bombă”, Elena Cîrstea, mai lirică și sofisticată, Loredana Groza, cucuritor explozivă, s-au declanșat aplauze frenetice, pen-

tru că ei reprezintă ceea ce se vrea acum, nu mine sau ieri. În perspectiva timpului ce fragilă este soarta vedetei de muzică ușoară... În fine, ediția din anul acesta s-a eliberat de un romanism excesiv, nu numai prin prezența unui mare număr de dialecte engleze ale textelor, ci și prin invitații de peste hotare: o cîntăreață venită de la Chișinău, stăpînind cu distincție farmecul liric, o englezoaică performeră a evoluțiilor de music-hall, un olandez „bon garçon”. Nu avem poate destulă experiență și nici destul bani pentru a face încă mai mult în direcția „internațională”, dar este totuși un pas.

Nu știu dacă resuscitarea „Cerbului de aur” va rivaliza cu producțiile similare existente în lume, dar aducerea pe scena unui festival de muzică ușoară a paradei vestimentare (Casa de mode „Venus”) este o promisiune de fast, completată la Mamaia cu evoluția Teatrului de Modă „Prestige” din Chișinău și a Trupeii de dans modern din Constanța. Văzute pe micul ecran, în jocul de lumini, culori și efecte pirotehnice, aceste prezențe au fost mai mult decît un simplu decor. Titus Munteanu și echipa televiziunii au făcut din cele cinci seri emisiuni pe care privitorul le putea urmări cu sentimentul unui marior care nu este obligat să privească. Dacă mulți n-au închis aparatul, înseamnă că prin ce se vede și se aude, în lumea muzicii ușoare românești, începem să intrăm în rîndul oamenilor. Nu este nici simplu, nici ușor, dar merită.

BRIGORE CONSTANTINESCU ■

O instituție de subordonare periferică?! • Ce s-ar întâmpla dacă Arhivele statului ar fi pulverizate?! • Un personaj malefic • Peliculă și... murături • Și filmele suferă de un fel de cancer al pielii • Televiziunea și tentația cazonă •

— în harababura depozitului unor desene animate scoase la pensie, oricum de nefolositor. Mihai Dulea a făcut un scandal monstru.

3) — **STAREA ACTUALĂ:** „Regimul unei arhive de film nu poate suporta regimul unei arhive de hirtie (...). Să nu confundăm filmul cu o cutie de conserve a vreunui cocktail artistic de păstrat doar ca o mostră a trecerii unor actori prin fața camerei de luat vederi; o arhivă de film înseamnă cu totul și cu totul altceva!” — îmi afirmă Savel Știopul.

Intr-adevăr, Arhiva Națională de Film nu este un depozit inert de peliculă. Ea reprezintă un **permanent act de cultură** — un lanț dificil de procese tehnologice ce nu pot fi făcute decât într-un cadru specific cinematografic (Buftea, Mogoșoaia, etc.). În depozitele acestea se află filme unice, documente vizuale unice și irepetabile — precum irepetabilă este și istoria! — un vast tezaur insumând zeci și zeci de mii de repere (titluri); sint depozitate aici filme — sau fragmente din filme — unele încă nefișate, **nevăzute încă**. Această veritabilă comoră a fost nedreptățită ani și ani de-a rândul de factorii regimului comunist, ajungând astăzi într-o stare jalnică. Subordonată, în sfârșit și în urma ultimelor reorganizări, direct Centrului Național al Cinematografiei, starea ei continuă să rămână precară: dacă nu se vor lua măsurile necesare, în cel mai scurt timp, nu numai activitatea arhivei, dar **însăși fondul ei de filme**, este pus în pericol!

Arhiva are nevoie de fonduri, ea este o instituție bugetară, STATUL trebuie să acorde aceste fonduri — minime măcar. Peste 50 000 de metri pătrați de construcții (forturi, clădiri mai recente, depozite, etc.) sînt îngrijite de o... singură femeie de serviciu; nu poate fi asigurată paza contra incendiilor (într-o instituție ce prin esență este expusă acestora!), din pricina salariilor mizere, cît și distanței față de oraș — cu care nu există încă legături corespunzătoare auto — mulți, foarte mulți din cei care lucrau aici au părăsit arhiva („Cei care au rămas sînt niște eroi!” — Savel Știopul).

Și tot Savel: „Arhiva e, și ea,

istoria țării. Dacă nu primim fonduri măcar acum, în al 12-lea ceas — mine va fi prea târziu!”. Nu a fost asigurat strictul necesar al instalațiilor de aeraj și umiditate (de circa cinci ani se „lucrează” la un proiect în acest sens, dar se pare că acesta se va realiza, parțial, abia în cursul anului 1991). Din această pricină — și încă din altele, pe care nu le mai înșirăm aici — și-a făcut apariția „**mucegaiul peliculei**”, o boală chimică extrem de gravă, ce distruge încet, dar sigur, filmele aflate în stoc. La această oră, 30% din fondul de peliculă al arhivei este atins de această plagă! În plus, tot la arhivă se păstrează o bună parte dintre așa-zisele „negative de aur” ale unor filme — adică **negativele unice**, singurele după care se mai pot trage eventuale copii noi, în urma distrugerii treptate a copiilor vechi în circuitul de proiectie al difuzării. Negativele acestea au și început să devină nefolosibile! (un film de Radu Gabrea, „Amintiri bucureștene”, de pildă, solicitat la un festival internațional și prezentat ca atare, a fost descoperit complet mincat de mucegai, renunțându-se astfel la participarea României). Sînt aspecte extrem de grave: dintre țările foste ale lagărului estic, numai în Cehoslovacia se pot face, la ora actuală, tratamente împotriva mucegaiului peliculei — ei bine, Arhiva Națională **nu are fonduri** nici măcar pentru „vindecarea” neprețuitorilor ei „bolnavi” în această țară...!

Colac peste pupăză, o serie de instituții — obișnuite cu circulația haotică a filmelor în trecut — continuă să provoace o veritabilă harababură în urmărirea și studierea stării unor pelicule. La Televiziune, de pildă — pentru a lua numai un singur exemplu — se află la ora actuală peste 110 titluri de filme, cărora nu li se poate face astfel controlul. Noul director Savel Știopul se luptă să introducă niște elementare norme de apărare a peliculelor, iar domnul Ion Bucheru, redactor-șef al redacției de film a liberei instituții (și care nu poate fi bătut, cred, de încultură cinematografică, lucrînd în acest domeniu

de niște ani buni de zile!), cere Arhivei pe un ton de căprar să i se aducă filmele solicitate la sediul televiziunii, pentru a le vedea personal — și nu se deplasează la Arhivă (sau nu trimite un redactor acolo), pentru a viziona peliculele în condiții normale: mai mult, un crainic al aceluiași post — critic de film — anunță spectatorii că, în curînd, televiziunea „nu va mai putea da pe posibile filme de cinematecă, întrucît se împotrivesc Savel Știopul!”. Or, directorul arhivei — departe de a se împotrivi — nu dorește decât ca cei în drept să se deplaseze la arhivă, pentru a executa aici trecerea filmului pe banda de magnetoscop — și nu la Tv. sau aiurea! — așa cum procedează arhivele din întreaga lume...!

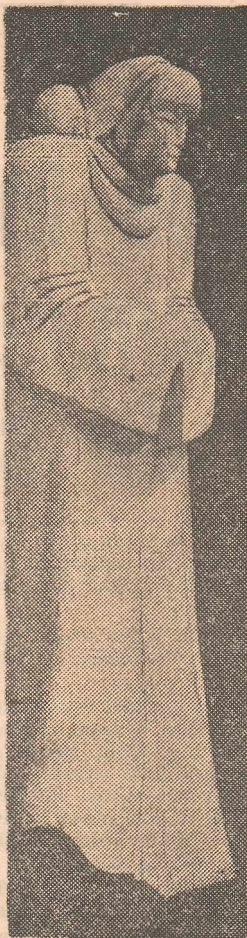
★

Iată doar numai cîteva aspecte cu care se confruntă la ora actuală o instituție menită a susține **arta cinematografică** (și nu divertismentul), cercetarea și recuperarea unor filme prețioase pentru istorie (și nu risipirea aiurea a unui fond de pelicule și așa destul de împrăștiat!). Arhiva de film este o instituție națională, deci a noastră, a tuturor. grija față de acest tezaur de cultură, istorie și drept nu ne poate lăsa indiferenți pe nici unul. Gîndiți-vă că dacă Ceaușescu a încercat să lichideze trecutul, istoria română, printre altele distrugînd biserici (construcții ce se pot reconstrui, în ultimă instanță, pentru că există o anumită documentație), distrugerea unei pelicule de film (reprezentînd momente autentice din istoria țării, documente vizuale ale devenirii noastre, păstrînd imaginea unor mari oameni de cultură, sau capodopere ale cinematografiei internaționale, sau simple fragmente documentare puțin reprezentative probe în posibile viitoare procese!), distrugerea unei astfel de pelicule — repetăm — este **irecuperabilă!**

Considerăm că acest semnal de alarmă trebuie recepționat de către cei în drept — într-adevăr — **ACUM!**

HORIA PĂTRAȘCU ■

Se naște un muzeu



ELENA CHERA ■

La 30 august, la capătul a trei săptămîni de muncă, 20 de artiști plastici din Ploiești și București, reușind într-o tabără de creație în comuna Valea Doftanei și-au părăsit umeltele și-au ordonat lucrările într-o adevărată expoziție. Văsurile brazilor mingie geamurii celei mai luminoase încăperi a cabanei IFET Ploiești unde se desfășoară vernisajul pictorilor. Contrastul tehnic este izbitor și firesc, dar natura este numitorul comun: cînd culoare pură, cînd nuanțată în toate gamele, dar mereu verdele tronează!

Jos, la poalele brazilor, sculptorii și-au presărat lucrările prin toate ungherele.

Ajunsa la cea de a 8-a ediție, Tabăra de creație de la Valea Doftanei a creat destule lucrări valoroase. După cum a fost stabilită convenția cu organizatorii. Căminul cultural din această comună care găzduiește Asociația de etnografie și folclor Prahova, filiala „Crăițele”, beneficiază de cea mai mare parte a lucrărilor. Chiar și acum în îndemna vizitatorilor, ele vor deveni în anii următori un muzeu al satului de artă contemporană.

Graffiti

Loc de bună ziua!

Spectacolul urii și suspiciunii pare a ne acapara cu totul, devenim tragici săi actori (deocamdată amatori) și singuri ne uimim cum spațiile se închid în jurul-ne. Ne mai auzim oare? Ne mai înțelegem cît de cît? Anticipăm cumva graful „antic” al grecărilor lui Andrei Șerban?

Încă ne injurîm, încă anatimizăm în „dulcea” limbă românească. Mai târziu, Dumnezeu cu mare mila sa!

Am fost invitat de curînd la un cocteil oferit de un tînăr și prosper concern de presă. Om cu un ales simț al prieteniei, patronul amfitrion s-a amuzat chemîndu-l în jurul aceluiași mese somptuos împodobite (ca în... comunism) pe jurnaliști aparținînd mai tuturor „taberelor” solid constituite în ultimele luni. A fost un fascinant Turn Babel în care „primejdiile” te pîndeau la tot pasul. Fiindcă îmbrățișîndu-te cu A, riscai să fii fulgerat de privirile pline de reproș ale lui B. A ciocni paharul cu C egala un punct de grație sinucidere. Ferească sfîntul să-l saluți pe D ori să devorezi una din tartinele din care mîncîncă și E! F te interpelează scurt pentru că ai schimbat o parolă cu G, admonestîndu-te patern: e cu ăia! H în schimb, e cu ăia! De ce am vorbit cu I? Fiindcă mi-e prieten. Cu J am făcut școala primară. Cu K m-am iubit. Cu T am făcut schimb de discuri. Cu M am împărțit o vacanță...

Nu, trebuie să fii cu ochii în patru: salonul în care te afli e un bîrlog de lupi, asistența o mișunare de serpi. Oamenii cu care ai trudit și ai îmbătrînit, oamenii ce ti-au păstrat rînd la cozi, cărora le-ai oferit ospitalitatea ta, personajile cu care ai trăit aceeași sărăcie și singlitudine, confesorii ceasurilor tale de taină, trezorierii secretelor tale, ei bine, au devenit peste noapte primejdiosi pînă peste poarte. Dacă nu sînt agenți ai K.G.B. (nu vezi că beau vodcă?), sînt angajați la C.I.A. (i-am prins ieșind de la un film american!), aia, reporterii, nu te uita că e blondă, e de fapt fiica lui Mobutu Sese Seko, sau a lui Secu! Mîncătorii de prăjiturile de lingă tine sînt vajnici atleți ai legiunii străine! În subsolul redacției „Bolovanul” (stiai?) se fabrică marijuana, directorul de la „Tragodia” umblă înarmat (două pistoale cu butoi și-un zepelin pe deasupra!), fotoreporterul de la „Tepușă” e de fapt suedez, de fapt femeie și are trei copii cu Martin Bormann!

Citesc stupefiat texte ce se vor nu atît drepte, credibile cît **nimicitoare**. Amenințări, insulte, imprecacții. Oamenii curăți pare că au dispărut, penite isterice (în să ne convingă de marasmul în care ne zbatem și în care fiecare am avea cota noastră de jeg moral. Și orice „polemist” crede că scrisa lui e finală, totală, edictuală. El e procuror și călău. Adevărul e confiscat de el. El care e un inger neprihănit altoit cu ciosvirte din Nostradamus și din Petrache Lupu.

Fraților, am uitat de tot blînda povată a părinților ce ne-au învățat să lăsăm **loc de bună ziua** în disputele noastre?

Mă tem că ne-a cotoplit un alt slogan: monstruosul, jalnicul, ridicolul: **Să facem totul!**

Și cînd „ne dăm în stambă” chiar asta facem: totul...

Am nostalgia celui **loc de bună ziua**.

Nostalgia chiar, a unei zile bune.

Și nu exagerez, a **bunății**...

GHEORGHE TOMOZEI ■

Premieră la Academia de artă teatrală și cinematografică

În culisele examenului de admitere

Sîmbătă, 25 august, dînd curs invitației domnului Victor Rebeniuc, rectorul Academiei de Artă Teatrală și Cinematografică am asistat la susținerea probei eliminatorii de către o parte din candidații înscrși la secția de actorie, unde se înregistrează și concurența cea mai mare: 349 de fete pentru 17 locuri, și 231 de băieți pentru 25 de locuri, în timp ce la coregrafie, de exemplu, candidatează 9 fete pe 6 locuri și un singur băiat pe 4 locuri. La ora 8,30, avea loc tragerea la sorți pentru desemnarea comisiilor, alcătuite din președinte (un cadru didactic al institutului) și doi membri, actori și regizori de valoare profesională și morală recunoscută (Mircea Diaconu, Adrian Pintea, Alexa Visarion etc.).

După fiecare serie de cîte 10 candidați, comisiile predau borderourile la secretariat și schimbau sălile, tot prin tragere la sorți (o măsură menită să înlăture orice suspiciune vizînd un posibil aranjament). În sălile de examen, membrii comisiei stau la mese diferite, aflate la o distanță apreciabilă una față de alta, și fiecare își completează propriul borderou. Spre deosebire de anii trecuți, la această probă, concursul nu mai este prizonierul „indicațiilor” comisiei privind repertoriul, ci, dimpotrivă, este invitat să „spună” ce crede el că-l reprezintă mai bine. Fiecare can-

didat este tratat cu bunăvoință, cu o grijă expresă de a-l ajuta să-și depășească „tracul”. M-a impresionat plăcut „găselița” domnului Mircea Albulescu față de un candidat aflat într-o stare vădită de dificultate psihologică: marele actor, răsfoindu-l buletinul, și reținînd că respectivul e născut pe 22 august, îi spune prietenos: „Dragul meu, ne vedem nevoiți să te întrerupem și să-ți urăm «La mulți ani!» de ziua ta”. Gestul maestrului are efectul unui miracol și „pieritul” de pe podium se „dezînlățește” cu dezinvoltură. În rest, am constatat la toate comisiile o mare capacitate de așteptare a scînteii fiecărui candidat, abținîndu-se de la orice remarcă sau sugestie. După primele serii de candidați, rezultatul anunțat de cele patru comisii nu este prea încurajator: în medie, cîte 2—3 admiși la fiecare serie de 10 candidați. Nimeni nu-și ascunde dezamăgirea. Iată cîteva impresii culese după verificarea primilor 60 de candidați: „Nu ajunge doar dorința de a candida, trebuie și o pregătire interioară specială, trebuie să existe curajul de a risca, de a intra într-o dispută, de a te arăta”, declară domnul Alexa Visarion. Doamna Sanda Manu deplînge dicția defectuoasă a majorității concurenților, precum și o oarecare lipsă de seriozitate în alegerea și cunoașterea unui reperto-

riu minim. Mircea Diaconu: „Un candidat trebuie să dea ceva unic, să-l poți vedea acoperînd o tipologie. Cît despre repertoriul, ealitatea lui este și o dovadă a culturii candidatului. Am observat că puțini au depășit manualele, iar mulți s-au prezentat la nivelul unui recitator de serbare școlară”. Domnul Mircea Albulescu constată lapidar că „nu prea ai de unde și nici ce să alegi” și evocă nostalgice vremurile bune ale școlii românești de teatru, cînd examenul de admitere constituia o dificultate pentru profesori în primul rînd, căci aproape nu se îndurau să pice pe nimeni, atît de buni erau toți.

La ieșire, discut cu unii dintre cei care au susținut proba de aptitudini. Cei respinși declară că nu se simt nedreptățiți și că vor mai încerca și la anul. Cei admiși, printre care și militarul în termen Beșleagă Daniel, se tem de proba scrisă. Ceilalți, care urmează să fie examinați, sînt optimiști și decizi să accepte orice verdict, pentru că au încredere în obiectivitatea comisiilor. „Cu Victor Rebeniuc rector, spune Taras Jana, examenul nu poate fi decît corect”.

Ferice de actorul al cărui nume va evoca în conștiința noastră nu numai marile talente, ci și contribuția morală la desăvîrșirea școlii românești de teatru și film!

VALERIA DORNEANU ■

VIENA, 29 — 30 AUGUST 1940

VALER POP:

„Aflindu-ne în fața unui ultimatum cu termen extrem de scurt”



Cel de-al doilea delegat român pentru negocierile de la Viena a fost Valer Pop, cel care alături de ministrul afacerilor externe, Mihail Manoilescu, a trăit drama diktatului impus de Ribbentrop și Ciano.

Înainte de a reproduce mărturiile lui Valer Pop despre supliciul îndurat în Palatul Belvedere, vom înfățișa o necesară schiță biografică.

Valer(iu) Pop s-a născut la 26 august 1892, în comuna Budus, județul Someș. Studii universitare, doctor în drept de la Universitatea clujeană. Avocat; a făcut parte din administrația județului Năsăud. În anii 1918—1919 a fost ofițer în Legiunea Română din Italia. O vreme, neînregistrându-se în nici o grupare politică, a luat parte la mișcări naționale și religioase, în calitate de membru al Blocului Românesc din Consiliul Municipal al Clujului.

Deputat în Parlament, legislaturile 1926—1927, 1931—1932, 1933—1937; ca deputat de Someș ales pe listele Uniunii Naționale, a deținut și funcția de vicepreședinte al Came-

rei (iunie 1931). Ministru de stat al Ardealului și Banatului (14 iulie 1931 — 8 ianuarie 1932), ministru de justiție (9 ianuarie — 5 iunie 1932) — în guvernul condus de profesorul Nicolae Iorga. Ministru secretar de stat (2 octombrie 1934 — 31 ianuarie 1935), ministru de justiție (1 februarie 1935 — 29 august 1936), ministru industriei și comerțului (30 august 1936 — 17 noiembrie 1937), și din nou ministru secretar de stat (18 noiembrie — 28 decembrie 1937) — în guverne conduse de Gheorghe Tătărescu.

În calitate de ministru plenipotențiar onor. și președinte al Comisiei interministeriale pentru relațiile cu Ungaria, Valer Pop a condus delegația română la tratativele cu Ungaria — Turnu Severin (16 — 24 august 1940). De asemenea, el a fost și membru în Consiliul juridic al Ministerului Afacerilor Externe.

Valer Pop — un destin tragic, început în Belvederele vicene și încheiat în temnițele dictaturii comuniste...

STELIAN NEAGOE

Am sosit la Viena la ora 13,20 unde am fost primiți de von Ribbentrop, W. Fabricius, de suita lor și cu tot alaiul protocolar. De la gară am fost conduși la Grand Hotel, masa am luat-o în apartamentul lui Manoilescu, împreună cu Romalo, Bossy, Crutzescu. Către sfârșitul mesei, a venit șeful Protocolului, von Doernberg, să-l conducă pe Manoilescu pentru o convorbire cu von Ribbentrop; Manoilescu nu a cerut să-l însoțesc, deși putea invoca calitatea mea de delegat. Manoilescu se întoarse la ora 16,00 zdrobit, aruncându-ne vorba despre un dezastru neașteptat pentru România. Aflăram că ni se cere acceptarea unui arbitraj între 25—67 000 km pătrați, acordându-ni-se termen pentru răspuns până deseară; în caz de neacceptare, România va fi distrusă. După obținerea acestor prime informații, am chemat la telefon Palatul din București; nu am dat însă decât de colonelul Rusescu, cărui i-am dictat o notă pentru rege, în care arătam că situația este extrem de critică și ceream imediată convocare a Consiliului de Miniștri și a Consiliului de Coroană, încă înaintea sosirii raportului telegrafic cifrat, și adăugam că, dacă mi se cere de rege, sînt gata să-mi exprim părerea și sfatul.

Aflându-ne în fața unui ultimatum, cu termen extrem de scurt și urmînd a se lua o hotărîre de cea mai mare gravitate, întrunirea imediată a Consiliului de Coroană era absolut necesară...

Cer o învedere urgentă cu von Ribbentrop pentru a lămuri personal lucrurile, mai ales că nu s-a ținut cont de calitatea mea, deși ca reprezentant al României am dreptul să fiu informat personal și direct...

Von Ribbentrop și contele Ciano m-au primit într-un mare salon. Asista și ministrul plenipotențiar Schmidt. Întreaga conversație s-a desfășurat între von Ribbentrop și mine. Ciano nu a luat parte activă la discuții.

Von Ribbentrop a început prin a exprima scuze în numele său și al contelui Ciano pentru neînviatarea mea la conversația preliminară cu M. Manoilescu; invitarea la Viena a fost făcută numai pentru cei doi miniștri de externe, al României și al Ungariei, despre calitatea mea de delegat al României a aflat abia după amiază; acum lucrurile nu se mai pot schimba; pot fi numai observator, ca și primul ministru al Ungariei, Teleki, ceea ce nu va împiedica să fiu tratat cu cuvenită atențiune.

Întru fără înconjur în mlezul chestiunii, arătînd că nu avem mandat de a accepta un arbitraj, mandatul nostru fiind pentru a negocia. Timpul acordat pentru răspuns este absolut insuficient și pentru informarea Bucureștilor, necum pentru luarea unei hotărîri la București. De altfel, personal cred că România nu va putea accepta un arbitraj care ar urma să se pronunțe pentru o pierdere de teritoriu între 25 000 și 67 000 km pătrați. Acceptarea însăși a arbitrajului ar însemna deci pierderea

cu anticipație a 25 000 km pătrați; România nici nu a cerut arbitraj. România nu are un litigiu teritorial cu Ungaria, dar a fost dispusă să facă sacrificiile necesare pentru o soluție etnică, definitivă.

Von Ribbentrop arată în rezumat următoarele:

România a cerut arbitrajul, există hîrtie în privința aceasta. Arbitrajul nu este condiționat de cedarea unui minimum de 25 000 km pătrați, oferit la Berchtesgaden de România și a unui maximum de 67 000 km pătrați, cerut de Ungaria la Turnu-Severin. A fost greșit înțeles. Arbitrajul trebuie acceptat fără condiții și fără rezerve de ambele părți, însă este evident că hotărîrea nu va putea depăși cererile formulate de Ungaria la Turnu-Severin. Regret că nu poate discuta fondul problemei româno-ungare, aceasta ar fi împotriva obiectivității și imparțialității rolului său de arbitru. De aceea, cu delegații celor două state nu a discutat în prealabil fondul. Mă asigură însă că cunoaște toate aspectele problemei, are la dispoziție tot materialul documentar, între care și pe cel de la Turnu-Severin. România are putința să aleagă între perspectiva distrugerii sale totale ca stat și națiune, de o parte, și între păstrarea statului redus teritorialmente și a ființei etnice a neamului românesc, de altă parte. Ungurii nu pot fi reținuți a doua oară; aranjamentul germanorusc; pregătirile militare rusești probabil imi sînt cunoscute; Bulgaria ne va ataca, fiindcă n-am ajuns în timp util la un aranjament definitiv cu această țară; Iugoslavia va interveni și ea pentru a se despăgubi cu anticipație de eventuale pierderi viitoare.

Pentru pierderea teritorială ce o va suferi România prin arbitraj, Germania oferă o compensație esențială, și anume garanția militară pentru toate frontierele României. Garanția este oferită de cele mai mari puteri militare ale lumii și nu va fi o garanție pe hîrtie, ci una efectivă. Garanția oferită de Germania este excepțională și epocală, nu pentru că România este în viața țară care i se oferă din partea Germaniei o garanție militară, ci pentru că ea înseamnă o piață de hotărîre în orientarea externă a Germaniei. De la încheierea pactului germano-sovietic, Führerul a înălțat sistematic și cu grijă orice putință de neînțelegere și conflict cu U.R.S.S., chiar cu prețul unor concesii serioase. Ieri, cînd Führerul s-a hotărît să acorde garanție pentru toate frontierele României, a schimbat radical concepția și, implicit, însă în mod voit și conștient, a creat putința de neînțelegere și posibilitatea de conflict cu Rusia, date fiind intențiunile acesteia față de România. România nu trebuie să provoace ea însăși conflicte cu Rusia, nu acesta este rostul garanției militare. Conflictul se va produce cu certitudine, din cauza caracterului agresiv al telurilor rusești, însă numai în momentul scotit util de Führer. Cînd se va produce acest conflict, Sovietele vor

fi scoase din spațiul dunărean. Germaniei îi poate fi indiferent — la rigoare — că pe cine va găsi în acea clipă în spațiul românesc, Germaniei însă nu poate să-i fie indiferent, dacă la acea dată se vor mai găsi români în spațiul dunărean și în ce stare. Experiența ocupațiilor sovietice este concludentă, Germania însăși a preferat să evacueze din țările baltice și apoi din provinciile luate de la România toate elementele germane, chiar din așezări multiseculare, pentru a nu le expune distrugerii fizice și sufletești. La adăpostul garanției militare germane, România se va putea consolida. România devenind un stat solid și sănătos, are perspective mari; datorită noii legături cu Germania, ea va putea recîștiga ce a pierdut și poate mai mult decît a avut.

Am contestat că România a oferit cîndva 25 000 km pătrați Ungariei, iar la observațiunea mea că amenințările Ungariei nu ne sperie și că Ungaria agresivă va vedea prompt consecințele actului său nesocotit, von Ribbentrop mi-a ripostat că — în cazul unui conflict izolat — România ar ajunge probabil pînă la Budapesta, ca și în 1919, însă amenințările generalizate sînt o realitate și ele rămîn în picioare cu toate consecințele lor. Arătarea acestor perspective nu este un bluff, după cum nu a fost în cazul Poloniei, Norvegiei, Franței etc., și oricine se leagănă în iluzii sau se înșală pe sine va avea de suportat urmări incalculabile. Soluția în diferendul româno-ungar nu poate fi o soluție etnică ci o sinteză între etnic și teritorial (schimbul de populație nu va fi obligator dar posibil). România și Ungaria trebuie să înțeleagă că după arbitraj vor mai rămîne în România un număr însemnat de unguri, dar și Ungariei îi vor aparține un număr oarecare de români. Vina este a României, care a scăpat toate ocaziile ce i s-au oferit, situîndu-se consecvent în rîndul dușmanilor Axel, chiar și mai recent prin anumite manevre ostile ale lui Gr. Gafencu la Moscova. Dacă România schimbă sincer și definitiv orientarea sa externă și se alătură Axel, ceea ce numai cu prețul acceptării arbitrajului este posibil, situația va fi cu totul alta, deoarece Germania niciodată nu și-a părăsit prietenii.

Guvernul român s-a arătat dispus a ceda 25 000 km pătrați cu ocazia înțînirii de la Berchtesgaden; von Ribbentrop persistă în această afirmațiune, deși îl răspund că nu am cunoștință despre o astfel de concesione și o contest.

Von Ribbentrop mi-a mai adus la cunoștință că Ungaria a acceptat între timp arbitrajul.

La sfîrșit, după oarecare rezistență din partea lui Ciano, s-a prelungit termenul de răspuns pînă la ora 24.

Convorbirea a început în limba franceză, probabil din cauza lui Ciano, care nu vorbea limba germană. Von Ribbentrop intercala mereu fraze germane, la care eu ripostam prompt în nemtește, ceea ce părea a face bună impresie a

supra lui. După un timp oarecare, von Ribbentrop ceru voie lui Ciano să continue conversația în limba germană. Convorbirea a început pe un ton protocolar și rezervat, pe urmă însă, după ce am trecut la limba germană, von Ribbentrop a pierdut treptat-treptat din rigiditate și a devenit mai comunicativ...

După două noaptea, a venit iarăși Fabricius ca să stăruie pentru un răspuns imediat: von Ribbentrop veghează, este nervos și nu poate fi făcut să aștepte din cauza „capriciilor constituționale” ale regelui. Se mai obțin amînări de 10—15 minute, în mod succesiv, pînă cînd, la ora 4 fără zece, Bucureștii comunică la telefon răspunsul: Consiliul de Coroană a acceptat arbitrajul cu 21 voturi contra 11, condiționînd acceptarea de acordarea concomitentă a garanțiilor militare pentru România. Romalo se duce să facă cuvenita comunicare lui von Ribbentrop, iar Fabricius anunță că va veni la ora 10 pentru îndeplinirea formalităților în vederea arbitrajului...

În cursul serii — pentru orice eventualitate — am schițat cu Manoilescu expunerea amplă și documentată a punctului de vedere românesc.

Menționez că de seară M. Manoilescu era zdrobit și fiziceste, aproape să-l părăsească puterile, și se țira cu greu chiar și pînă la telefon — din cînd în cînd — pentru a vorbi cu Bucureștii. Aveam temeri de o îmbolnăvire serioasă. Extenuați, la ora cinci dimineața ne-am retras pentru odihnă.

În ziua de 30 august, coborîi la 8^{1/2} la Manoilescu, pe care îl găsim obosit, agitat și vădit suferind. Această stare se accentuă pe măsură ce vremea trecea așteptînd zadarnic pe Fabricius...

Pe la ora 13, se prezintă Fabricius și Ghigi cu două acte identice care cuprind garanția Germaniei și Italiei.

Reproduc textul în traducere:

„În numele și din ordinul guvernului german (italian), am onoarea a comunica Excelenței Voastre că Germania și Italia asumă cu începere din ziua de azi garanția de inviolabilitate și integritate a statului român.

ss. von Ribbentrop ss. Conte Ciano”

Astfel, condiția pusă de București, dată cu acceptarea arbitrajului, s-a realizat încă înainte de intrarea sa în vigoare.

M. Manoilescu cu acest prilej a semnat scrisoarea prin care se preciza situația germanilor din România și a doua, prin care România renunța la Cadrilater în favoarea Bulgariei. Amîndouă scrisorile au fost încredințate lui Fabricius.

La 13,30, întrecă delegația, însoțită de Fabricius, a plecat în cortegiu la Belvedere. Primirea s-a făcut potrivit programului. Delegația a fost condusă în apartamentul rezervat, apoi numai decît Manoilescu și eu am fost poștiți în salonul de aur. Erau de față von Ribbentrop și Ciano împreună cu suitele lor. La masa rotundă erau așezate opt scaune. După cîteva secunde, au fost introduși conții Teleki și Csaky. Luărăm loc la masă: von Ribbentrop, Ciano, ministrul Schmidt și un italian, la dreapta și stînga lor cei doi miniștri de externe, Manoilescu și Csaky, în calitate de reprezentanți ai României și Ungariei, iar în fața lui von Ribbentrop și Ciano, Teleki și eu, ca observatori. Von Ribbentrop a deschis sedința cu un salut călduros la adresa contelui Ciano, apoi saluturi amabile pe reprezentanții României și Ungariei. Numai decît după aceea, după cuvîntul ministrului Schmidt pentru citirea hotărîrii de arbitraj, Manoilescu cere cuvîntul pentru a face declarația de protest, von Ribbentrop însă îl amînă pînă după semnarea procesului verbal. Se citește hotărîrea în limba germană, apoi în limba italiană, ni se înmîncăză textul și cite o hîrtă. Aruncînd o privire asupra hîrții și a noii frontiere, vedem cu adîncă durere soluția nedreaptă, imposibilă și intenabilă care s-a dat. Nici unguirul nu prea se arată încințați. Lui Manoilescu, care dăduse semne de agitație și mare indispoziție, i se face rău, cere apă, rezistă însă cu greu, pînă la urmă. La un semn al lui Ribbentrop intră reprezentanții presei, Ribbentrop rostește o scurtă cuvîntare, Ciano, una ceva mai lungă, apoi sedința se ridică. Totul s-a petrecut fulgerător. Îi sprijin pe Manoilescu pînă într-un salon rezervat unde are o sincopă. Suita germană se retrage. Cer apă, coniac. Von Doernberg se interesează de starea lui Manoilescu, în numele lui von Ribbentrop, și oferă asistența medicului personal al acestuia. Doctorul constată hipotensiune foarte gravă, aduce trusa și îi dă injecții.

Invingători cu statut de învinși

Cronologie (III)

— Iuliu Maniu, susținut de Vintilă Brătianu, se opune tuturor propunerilor făcute și este de părere că armistițiul trebuie cerut de Mareșal, având un guvern de militari cu un singur ministru civil — cel de la externe.

DECI ÎN NOAPTEA DE 20/21 AUGUST SE MONTEAZĂ O ADEVĂRATĂ LOVITURĂ DE STAT ÎMPOTRIVA CELUI CE DE NENUMĂRATE ORI ÎSI OFERISE POSTUL SAU DE CONDUCERE, POST CARE NU FUSESE ÎNSĂ ACCEPTAT DE NIMENI.

Înainte de a veni la Palat, Iuliu Maniu și V. Brătianu expediaseră o telegramă la Cairo în care solicitau debarcarea de urgență a 3 brigăzi aeropurtate în zona Glavaciocului, acoperirea capitalei cu 200 de avioane și atacarea aerodromelor germane din țară. La încheierea telegramelor, ei arătau: „Este imposibil să se formuleze un plan fără un minimum de certitudine privind intențiile aliaților în această privință”.

Deci, constatarea de la Palat, din noaptea de 20/21 august se încheie cu un dezacord ce survine între Maniu și Brătianu, pe de o parte, și ceilalți, pe de altă parte.

Ne aflăm în ziua de 21 august 1944. Mareșalul se găsește tot la Bacău, de unde caută să obțină informații cât mai exacte asupra situației de pe front. Ofițerii din comandamentul a 4-a trimisi în zona, de luptă se întorc și raportează că punctele de comandă de mari unități au dispărut (efectul vizitei pe front a generalului Sănătescu la începutul lunii august?) și că unitățile, subunitățile și ostași izolați se retrag pe comunicații și prin păduri la sud de Dealul Mare. Într-un timp, contraatacul diviziei blindate este stopat de sovietici, nefiind sprijinit suficient, în special cu aviație, iar Iașiul cade în mâinile inamicului. Din Basarabia (de la Armata a 3-a) nici o veste.

Spre seara zilei se încearcă organizarea unei noi rezistențe pe valea superioară a râului Birlad, la nord de orașul Roman.

În cursul zilei de 21 august se pune la punct planul opoziției și se fac încercări pentru înlăturarea neînțelegerilor ivite în cursul nopții de 20/21 august.

În noaptea de 21/22 august are din nou loc o întâlnire la Palat cu aceiași participanți din noaptea precedentă. Încercările de a apropia punctele de vedere dintre Iuliu Maniu și Lucretiu Pătrășcanu nu duc la nici un rezultat. Până pe la orele 14,00 se hotărăște ca data a insurecției armate fie ziua de 21 august, fie cea de 26 august.

Dimineața de 22 august îl găsește pe Mareșal, din nou la Bacău. Situația devenea din ce în ce mai gravă: avangărzile sovietice ajunseseră la orele 10,00 la nord de Roman, iar de la Armata a 3-a (din Basarabia) nu se dispunea decât de știri confuze și foarte grave.

În această situație se trece la ultima soluție posibilă și anume organizarea imediată a apărării pe linia F.N.G. (Focșani, Nămolosa, Galați) în care scop Mareșalul dă ordinele necesare și lasă pe generalul Șteflea (comandantul Armatei a 4-a) și colonelul Dragomir (șeful de stat major al Armatei) să organizeze dispozițiile cu trupe specializate (cele din fortificații), trupele ce se retrag și trupele aduse din interior.

Prin această voia să scape trupele române de cele germane și, printr-o rezistență puternică pe acest aliniament, să-i aducă pe sovietici la masa tratativelor pentru a încheia un armistițiu onorabil. Aliniamentul permitea rezistență pe cel puțin jumătate de an, dispunând de 1.600—1.800 de cazemate betonate, rețele de sirmă ghimpată adânci, cimpuri de mine, șanțuri antitanc și lucrări de apărare de companie.

Seara, trece pe la comandantul grupului de armate Ucraina de Sud (Slănicul Moldovei) cu care are o întrevvedere (ce merită a fi analizată) și-l pune la curent cu ce a întreprins.

La 22 august, orele 20,00, Mareșalul sosește la Băneasa unde este întâmpinat de principalii membri ai guvernului de unde se deplasează la palatul președinției din Piața Victoriei. Pe drum, Mihai Antonescu îl pune la curent cu demersurile făcute pe lângă aliați în vederea obținerii armistițiului.

La orele 20,30 îl primește pe Clodius (ministru Reich-ului la București), căruia:

— i se comunică situația de pe front și măsurile luate;

— i se reproșează faptul că conducerea Reich-ului nu și-a respectat angajamentele luate de a ține frontul în Moldova (și-a retras în prețioasă ofensivă sovietice majoritatea diviziilor blindate din Moldova);

— i se arată că actuala situație economică și militară nu mai permite o rezistență în fața ofensivei sovietice și, ca atare trebuie să se ia în considerare încheierea unui armistițiu;

— îl roagă să comunice la Berlin toate acestea imediat.

Clodius promite că va anunța imediat Berlinul și va aduce răspunsul a doua zi.

După Clodius îl primește pe Ion Mihalache cu care discută propunerile lui Iuliu Maniu de a încheia un armistițiu și de a aduce trupe aliate în țară, propuneri cu care Mareșalul este de acord.

Îl primește apoi pe George Brătianu, trimis de Vintilă Brătianu, cu care discută aceleași probleme pe care le discutase și cu Ion Mihalache. Se stabilește ca George Brătianu să vină a doua zi cu propuneri concrete.

Tot în cursul serii, dă dispozițiuni să plece urgent un nou curier la Stockholm, la Nanu, care să ceară la Moscova — prin ambasada sovietică de aici — încetarea imediată a focului în vederea încheierii armistițiului.

Toate acestea — prevenirea conducerii germane prin Clodius, căderea de

tă, Mocioni este invitat în barcă și între cei doi, are loc o discuție. Din această discuție Mocioni află că Mareșalul a convocat pentru orele 9,00 o ședință a Consiliului de Miniștri, în care își va anunța intențiile, după care îl va primi pe Clodius și pe Killinger, iar după amiază (câte orele 16 sau 17 va pleca pe front în vederea organizării rezistenței pe F.N.G. (linia fortificată Focșani, Nămolosa, Galați)).

Dându-și seama că plecarea Mareșalului pe front va da peste cap întregul plan de arestare a acestuia, așa cum se hotărise, la palat, Mocioni Ștircea pleacă imediat la București și până la orele 9,00 informează pe cei de la Palat asupra celor aflate.

Acesta este primul lucru important, din cele ce se vor petrece în ziua respectivă, care a declanșat ulterior o serie de discuții contradictorii asupra celor ce s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi avut loc această „discuție de pe lac”.

La orele 8,00 — după ce se scoală — Mareșalul are o convorbire matinală cu doctorul Zilișteanu, căruia îi spune printre altele: „Ei bine, doctore, s-o știi și dumneata, astăzi fac pace. Gata, s-a terminat cu războiul...”

Citeva zeci de minute mai târziu, Mareșalul are o discuție cu Mihai Antonescu căruia îi mărturisește oarecum justificându-se: „Ică, ți-am spus-o de nenumărate ori că regele nu trebuie să se amestece în politică. Azi politica o fac eu și vreau ca el să nu fie amestecat cu nimic. Dacă eu eșuez, să rămână el liber și să ducă mai departe, pe alte căi, o politică de compromis”.

Către sfârșitul acestei discuții matinale, Mihai Antonescu (care avea încă, de multă vreme, legături cu Palatul fără știrea Mareșalului) îi anunță că este informat că în cursul zilei se va

Antonescu să fixeze în baza condițiilor guvernului în ceea ce privește încheierea armistițiului cu sovieticii pentru a fi prezentat suveranului.

Aceste condiții erau următoarele:

1. Guvernul român va interveni cu forța împotriva armatei germane, alături de trupele sovietice, numai dacă acestea nu vor părăsi teritoriul României în 15 zile de la semnarea armistițiului.

2. Trupele aliate se pot bucura de deplasarea liberă pe teritoriul țării în funcție de situația și nevoile operative, însă administrația și legile țării rămân în vigoare, iar funcționarii administrației nu-și vor părăsi posturile.

3. Să se determine o zonă liberă din teritoriul țării, care să includă și capitala țării, în care guvernul să-și exercite autoritatea sa fără a fi stăvilit de prezența aliaților.

4. Soarta Basarabiei și Bucovinei să fie hotărâtă la sfârșitul războiului pe baza principiului de autodeterminare a popoarelor.

5. Guvernul român va discuta la momentul oportun daunele de război datorate atât U.R.S.S.-ului cât și aliaților.

Aceste idei făcuseră, de altfel, obiectul telegramelor date de Mihai Antonescu la Stockholm și Ankara ca bază de discuții pentru încheierea unui armistițiu.

După aceasta se reia ședința consiliului de miniștri, ce fusese întreruptă, și care va dura până către orele 12,30.

Conform unor surse de informații mai noi, tot în cursul dimineții sosește o telegramă de la Nanu de la Stockholm cu acceptarea condițiilor de armistițiu de către sovietici așa cum fuseseră propuse de guvern; de această telegramă Mareșalului nu valua cunoștința, ea fiind comunicată numai regelui, lui Iuliu Maniu și lui Dinu Brătianu.

Către orele 12,00 după ce ia cunoștință de discuțiile avute în „întîlnirea de pe lac” și de telegrama sosită de la Stockholm, regele îi declară lui George Brătianu, care venise să-l informeze asupra celor discutate cu Mareșalul în aceeași dimineață la Snagov: „Dacă îl lăsam pe Ion Antonescu să facă singur armistițiu, ne va ține sub papuc”. În final, regele îi cere lui George Brătianu să întrerupă orice contact cu Mareșalul, deoarece hotărîrea a fost luată.

După plecarea lui George Brătianu, pe baza informațiilor ce le deținea, regele definitivează împreună cu Mircea Ioanițiu, Mocioni Ștircea, căpitanul Vergotti, maiorul Anton Dumitrescu și colonelii Em. Ionescu și Dămăceanu ultimele măsuri pentru arestarea Mareșalului în după-amiază de 23 august la Palat. Se stabilește cum se va produce arestarea, cine la parte și locul unde vor fi închiși areștații (dulapul filatelie al lui Carol al II-lea); tot atunci se stabilește modul de predare a areștaților inginerului Ceausu (Emil Bodnăraș) și de scoatere din palat în cursul nopții.

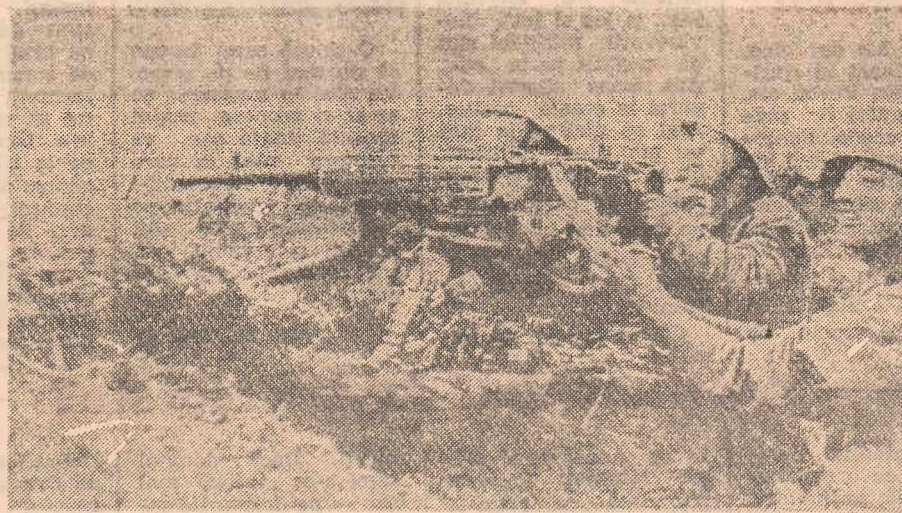
Din analiza informațiilor ce au circulat, rezultă, că la ora cind regele, împins de camarilă, lua hotărîrea de a-l aresta pe Mareșal, în cadrul complotiștilor existau totuși două opinii diferite asupra modului de a acționa în vederea încheierii armistițiului. O opinie împărtășită de Iuliu Maniu, Dinu Brătianu și Constantin Tiflet Petrescu, care voiau ca armistițiul să fie încheiat de un guvern militar sub conducerea Mareșalului Ion Antonescu, avind ca ministru de externe un civil — probabil Grigore Niculescu Buzzești; din unele date rezultă că această opinie ar fi fost sprijinită și de generalul C. Sănătescu, care avusese repetate convorbiri cu cele trei partide în acest sens. O a doua opinie (și care a învins de altfel) era aceea a comunistilor, susținută la Palat de Mocioni Ștircea. Aceasta prevedea ca Mareșalul să fie arestat imediat la palat și armistițiul să fie încheiat de un guvern de coaliție al celor patru partide sub conducerea unui general (Sănătescu sau Mihail) constituit imediat după arestare.

La Snagov, conform ordinului Mareșalului, colonelul Radu Davidescu cere audiență la Palat pentru ora 16,00 (cererea de audiență s-a făcut între orele 10,30 și 12,30 — în această privință informațiile diferă).

Între orele 13,30 și 14,30 au loc dejunurile (la Snagov — al Mareșalului la palat — al complotiștilor). În ceea ce privește dejunul de la Palat, câteva informații: au participat regele, Grigore Niculescu Mizil, generalii Sănătescu și Aldea, Mocioni Ștircea și Mircea Ioanițiu, s-a băut vin negru închinându-se în „cinstea” reușitei, s-a ris, s-au făcut glume picante (informații confirmate și de o persoană din gardă care vrea să rămână anonimă).

(Va urma)

Cop. (r) ing. MARIN POPESCU ■



acord cu reprezentanții celor două partide (P.N.T. și P.N.L.) asupra încetării focului și încheierii armistițiului și trimiterii la Stockholm a unui curier în vederea obținerii încetării focului. ARATĂ CLAR CĂ MAREȘALUL ION ANTONESCU LUASE TOATE MĂSURILE PENTRU A RUPE RELAȚIILE CU GERMANIA ȘI A ÎNCHIEIA UN ARMISTITIU ÎNCĂ DIN 22 AUGUST.

În tabăra opoziției, după cum afirmă colonelul (pe atunci) Emilian Ionescu, la Palat se ține o nouă ședință a opoziției în cursul nopții de 22/23 august în care se hotărăște urmărirea pas cu pas a Mareșalului.

Sintem în ziua de 23 august 1944. Înainte de ivirea zorilor sosește la Serviciul Cifrelui al Ministerului de Externe, de la Snagov, Ion Mocioni Ștircea, care aduce o telegramă din partea Palatului pentru a fi expediată prințul Știrbei la Cairo: în telegramă se arată că s-a hotărât ca insurecția armată (și deci încheierea armistițiului) să aibă loc în seara de 26 august și ca atare aliații să execute, în aceeași zi, către orele 12,00 un puternic bombardament asupra aerodromului Băneasa. Trebuie arătat că șeful serviciului de cifru era Rădulescu Pogoneanu, amic al lui Niculescu Buzzești, membru marcant al P.N.T.-ului, înalt funcționar la Ministerul de Externe și implicat în complotul de la Palat.

După expedierea telegramelor, Mocioni Ștircea se odihnește circa o oră, după care se dezbracă și intră în lac pentru a face o baie înainte de a se întoarce la București.

Tot în zorii zilei, colonelul Radu Davidescu pornește de la Vila Weber (unde se afla Mareșalul) cu o barcă pe lac, spre sat, pentru a primi o scrisoare pentru Mareșal.

Pe lac, cei doi se întîlnesc, se salu-

ține la Palat o întrunire a principalelor partide politice (P.N.T., P.N.L., P.S.D., Comunist), pentru a constitui o coaliție guvern-opoziție în vederea încheierii armistițiului. Mareșalul își anunță intenția de a nu merge la Palat.

După întrevvedere cu Mareșalul, Mihai Antonescu trimite o nouă telegramă la Ankara lui Saracioglu, rugându-l să urgenceze intervențiile pe lângă aliați pentru a accepta încheierea unui armistițiu cu România (este o revenire la telegrama din 22 august).

La ora 9,00 se ține la Snagov (la Vila Weber) ultima ședință a guvernului în cadrul căreia se discută situația în care se află țara și măsurile ce se impun a fi luate.

Către orele 10,30 sosește la Snagov George Brătianu cu un mesaj din partea lui Iuliu Maniu, Dinu Brătianu și Constantin Tiflet Petrescu, care se întâlniseră la orele 9,00 la locuința lui Dinu Brătianu din strada Dorobanți nr. 16. George Brătianu îi cere Mareșalului (în numele celor trei) să încheie un armistițiu imediat. Acesta, care întrerupsese pentru un timp ședința consiliului de miniștri, se declară de acord, dar cere o scrisoare de garanție din partea tuturor sefiilor de partide. George Brătianu îi promite că i-o va aduce până la orele 15,00 și-l roagă în schimb să ceară o audiență la Palat pentru a-și prezenta această poziție. Tot cam în același timp se produce trecerea pe față a colonelului Dragomir — șeful de stat major al Armatei a 4-a — de partea complotiștilor, arătându-și prin aceasta, actul de insubordonare față de Mareșal și abandonarea organizării apărării pe F.N.G.

După plecarea lui George Brătianu, Mareșalul ordonă colonelului Radu Davidescu să ceară audiență la Palat pentru orele 16,00 și îi cere lui Mihai

Reclamă



Au reapărut reclamele luminoase. Librăria Mihai Eminescu așteaptă cumpărătorii și mai ales cărțile care se citesc pe nerăsuflăte, din copertă în copertă.

Casa Europei



Mai modestă casa noastră decât a Europei, întâmpină pe cei ce vor să-și calce pragul cu zîmbet și merinde.

Cine pe cine ocrotește?

Ioan Victor din Roșiori de Vede (str. Înfrățirii nr. 24 A, județul Teleorman) a făcut un calcul simplu. Diferența dintre tariful aplicat unui cetățean

ce vine în stațiunea Sîngeorz-Băi, „la liber” este de 1410 lei pentru 18 zile. Cei sosiți prin intermediul „Ocroților sociale” — deci cu cereri, recomandări, decizii și copii după toate acestea — plătesc, pentru același interval de timp, același confort și același servicii, cu 194 lei mai mult. Pesemne, diferența intră în contul salariilor de la D.P.O.S. — pentru cei ce se ocupă de învîrtirea acestor hîrtii. Trebuie să-i ocrotească și pe ei cineva, nu?

Scrisoare din Moldova

Sînt un om de bine, călit și educat în spiritul coșilor. Vorba aia, moldoveanului îi șade bine cu... coada. Pentru că tot ne-am ales-o, de bună voie și nepăcălit de nimeni, să ne învîrtim în jurul ei. Tot pe loc, pe loc, pe loc. Să nu ne vindem și noi țelul, ca ăia, huliganii și golani care vroiau cu

orice chip să ne strice sirba cozii. Ce nerușinare! Ce-or fi mai vrînd, naiba să-i mai înțeleagă. Nici nu m-am sinchisit să-i înțeleg. Eu mă chinuiam în fața televizorului cu gînul, cîrnatul și cu nevasta. Cred că tot golani, huliganii și bișnițarii au băgat milițienii în boale. Cine le-a aprobat să ne prigonească milițienii? Unde or fi tulit-o, unde or fi stînd pitulați, speriați, uzi loarcă, de frică? Au băgat groaza în ei degeaba. N-au mai apucat să fie și ei măcar porecliți-poli...

În regimul trecut, mai țineau și ei umbră zîdurilor. Nu degeaba. Ne simțeam mai sub protecție. Acum, pe la cozi, toată lumea vorbește dar nu mai gîndește nimeni. Se afirmă că unii ne-ar fi mormit, ne-ar fi păcălit, s-ar fi folosit de firea noastră molcună și dormindă, promîndu-ne marea cu sarea apoi s-au evapo-fesinit. Dacă ăsta e adevărul, înseamnă că anume cineva are piciorușele tot mai fragile, mai scurte și tot mai neputincioase, tocmai într-un moment cînd am rămas și fără de milițienii noștri.

Unde ne sînt milițienii de altădată? Aia tot strigau jos khytzak, jos... și jos și iată, nevinovații milițieni sînt de negăsit pe la cozi. Am rămas singuri-singuri la școala coșilor. Aud că nici pe la țară nu mai sînt milițieni. Și că pe acolo e mare rupere de oase. Doamne, cum mai împărțeam cu ei frigul, foamea și frica. Or fi murit pe front?

Cine le-a aprobat tîn-

tașilor să tragă în milițienii noștri, să bage groaza în ei, să ni-i alunge? Pînă la revoluție, miliția mai era cu noi. Pe la cozi... acum nu mai vîd nici de sămîntă. Se mai rătăcesc printre noi cîte cineva îmbrăcat în costum de marinar, aviator, militar, dar degeaba... nu are a face. Altfel era cînd un milițian îngroșa cozile. Și cînd mă gîndesc cît de înfricoșăți deveniseră, ce mielușei, ce nevinovați tremurau în timpul prereroluției. Ce-or fi mîncînd ei, acum? Ce or fi bînd, sărmanii? Vorba ceea: Fesenim-aș și n-am cui! (Viorel Harire)

Pauperitate?



O tînută care începe să nu mai fie de sezon. Va găsi în magazine cu ce să-și acopere trupul această tînră sau va tremura pînă la vara următoare? Îmbrăcați-i pe cei goi, încălțați-i pe cei desculți! Ei sînt clienții și stăpînii voștri, domnilor din cîrmă.

PAUL AGARICI

La Curtea de Argeș



Dacă ajungeți la Curtea de Argeș, nu vă lăsați copleșiți de

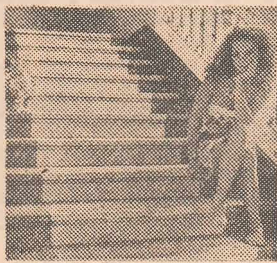
strălucirea Mînaștirii ridicată de Meșterul Manole împreună cu alți nouă meșteri mari, la porunca evlaviosului domn Neagoe Basarab și nu ocoliți biserica Sfîntul Nicolae Domnesc, din Curtea Basarabilor. Veți avea privilegiul de a o asculta pe doamna Elena Teodorescu, muzeograf, dar și cercetător pasionat, avînd calitatea rară și nu îndeașuns prefuită de a transmite nu numai informații, ci și sentimente. **Reghina Vărvici. Fotografie de Elena Ghera**

Arsuri de gradul III la Iris

Incendiarul grup de muzică rock IRIS, avîndu-l ca lider vocal pe imprevizibilul Cristî Minulescu, a trecut recent printr-o catastrofală probă a focului. Un incendiu izbucnit în noaptea de 24—25 august la restaurantul „Marea Neagră” din Neptun, în a cărui discotecă își desfășura prestația grupul IRIS, i-a distrus întreaga aparatură. Nu știm dacă toți cititorii au idee cît costă sculele de sonorizare ale unei formații rock dar e destul să spunem că focul le-a făcut scrum celor de la IRIS o aparatură pentru care remarcabilii cîntăreți au strîns fonduri de 10 ani de zile încoace. În clipa de față grupul IRIS își vede stopată evoluția solicitînd numeroșilor săi fani solidaritatea materială

Nu ne vindem scara!

Preferăm să înființăm societăți comerciale în nume colectiv, în comandită sau cu răspundere limitată, instrumente eficiente de progres economic.



Aveți dreptul! Aveți dreptate?

Japca

Succesul rubricii se menține, din păcate, la cote maxime. Astăzi, despre apa potabilă privatizată... cu japca:

„De aproape patru ani de zile, o parte din locuitorii comunei Leordeni — Argeș cu gospodăriile situate între Școala generală și Magazinul universal, au de suferit ca urmare a măsurii abuzive luate de fostul director al I.A.S.-Leordeni: debransarea acestor familii de la rețeaua de apă potabilă, rețea care a furnizat apă peste 35 de ani. Actualul director a „moștenit” această situație, o menține, nimeni nu îndrăznește să soluționeze doleanța locuitorilor, nici măcar... primarul comunei. Avîno în vedere că nu este vorba de o investiție suplimentară, că toate aceste familii au cheltuit sume însemnate pentru instalația de apă, unii și-au amenajat spații pentru baie, se impune ca actuala conducere a I.A.S.-Leordeni să dea „cale liberă” apei potabile pe care a „privatizat-o” fără nici un drept legal.”

Așteptăm, așa cum anunțăm de la prima apariție a rubricii și răspunsurile autorităților. Pînă acum, liniște totală! Poate că, primarul comunei Leordeni va face o excepție și ne va

onora cu atenția dumnealui; și cu o rezolvare onorabilă, se înțelege.

Nu venim cu OZN-ul

De la A.C.H. Poiana Mărului, județul Caraș-Severin, primim următoarele rînduri: „Trăiesc cu impresia că un ziarist arată ca un cosmonaut sau ca un om care vine cu O.Z.N.-ul”. Tot e bine, stimată domnule **Mihai Agache**, alții ne vîd mult mai rău. Deși reporterii noștri n-au ocolit Poiana Mărului și nici nu merită să ne deplasăm pînă acolo ca să constatăm că nu-i zahăr, ori orez — nu e nici la București — vă promitem să răspundem invitației dumneavoastră. Nu de alta, dar ne anunțați și alte „ofuri și nereguli”. Numai în privința O.Z.N.-ului nu ne angajăm cu nimic. Să știți însă, nici cu C.F.R.-ul nu-i ușor!

Viața ca o fabulă

Domnul Vulpe se tot răsteste la domnul Rădoi: „Cine te-a pus să te-nsoiri?” Nu, nu vă istorisesc nici o fabulă, ci revoltătoarea poveste a unei tinere familii, care a ajuns să-și socotească propria căsătorie și copilul sosit din dragos-

te „o nenorocire”. Rădoi Marinei lucrează împreună cu soția sa la întreprinderea buceșteană „Tehnometal” și nu are ca spațiu de locuit decît o minusculă cameră de două paturi în căminul de nefamiliști de pe strada Episcop Vulcan nr. 26. Grosolănia administratorului Vulpe apare cu atît mai mare cu cît pretențiile familiei Rădoi îi se prezintă mai neînsemnate. Nici prin cap nu le trece tinerilor să viseze la un apartament cu două camere, cum ar avea dreptul. Nu cer — și asta cu jumătate de gură — decît o cameră cu trei paturi, în același cămin de nefamiliști. Dacă domnul Rădoi s-ar „infoia” mai tare — pe drepturile sale — nu-i deloc exclus ca domnul Vulpe să se „zburlească” mai puțin. Și, de ce să nu mergem cu gîndul mai departe, conducerea întreprinderii ar medita asupra faptului că locul unei familii nu-i în căminul de nefamiliști. Se întîmplă în viață; ca și în fabule!

Deznădejdi

Îi spune „scrisoare deschisă”, dar este un strigăt al deznădejdii. „Mă numesc Elena Co-

Dialog



La sat sau oras, la orice vîrstă, dialogul pare a fi singura soluție a democrației. Cine îl refuză are mai mult trecut decît viitor.

Fotografie de CHIOVEANU LEONARD

rici și locuiesc în comuna Crasna, satul Radea, județul Gorj. Ajutați-mă! Am un copil de 10 ani, nu am bărbat, sînt infirmă, sînt săracă și nici un fel de mijloc de existență. Ce aș putea face pentru a

primi un cît de mic ajutor?”

Lansăm, la rîndul nostru, un apel Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale: ajutați un copil și o femeie fără sprijin!

Grupaj realizat de LIANA TATOS

Poșta redacției

Haralambie Victor — Buzău: Dacă era neconvenabil pentru dv. nu trebuia să cereți pensionarea în condițiile Decretului-lege 60/1990. Vă dorim să mîncăți sănătos pînă la moarte, dar înțeleg că ați plătit 2% pentru pensie suplimentară, ca o compensație. ● **Neacșu Ioan** — Ploeni: credem că vă e greu și poate aveți dreptate. Dv. însă ați acceptat contractul. ● **Gavrilă Maria** — Vaslui: Nu putem fi de acord. ● **Martin T. Florin** — com. Peretu (Teleorman): Trebuie să recunoaștem că n-am primit pînă acum o declarație de fidelitate mai convingătoare ca a dv.: „Eu dacă nu citesc revista Flacăra mai bine nu mîncînc. Și am meserie grea. Mecanic de locomotivă”. Vă mulțumim și vă urăm sănătate și numai drumuri bune. De neprimirea abonamentului nu sîntem noi vinovați. Dacă aveți timp, reclamați în scris la Direcția județeană de poștă. În mod excepțional, vă vom trimite noi revista pînă se reglementează problema abonamentelor. ● **Toma Mariana** — satul Buriș, com. Periș (S.A. Ilfov): Adresați-vă doamnei Șiclovan, președinta secției de fotbal feminin din cadrul Federației Române de fotbal, București, str. Vasile Conta 16, sector 2, tel. 11 79 70. ● **Dumitrescu Rodica** — Rm. Vilcea: Copiii pînă la 3 ani din evidența specială, prematuri, gemelari, distrofici, rahitici, bolnavi sau contacți de tuberculoză ori cu probleme socio-familiale, precum și copiii pînă la 7 ani cu o insuficiență dezvoltare staturo-ponderală au dreptul la 0,5 litri lapte zilnic, reconstituit din lapte praf, care se acordă prin unitățile sanitare teritoriale ambulatorii.

REGHINA VĂRVICI

QUO VADIS, C.A.E.R.?

Între cele două grupări economice europene, Piața Comună și C.A.E.R., diferențele au fost tot timpul destul de mari, în toate compartimentele, dar specialiștii consideră că, pentru a ușura democrația, de numeroase deosebiri se poate face abstracție și se poate afirma că relațiile economice din cadrul C.A.E.R. aminteau prin forma lor de cele dintre partenerii C.E.E., cu o singură diferență, dar aceea mare cât toate zilele: producția țării C.A.E.R. nu corespundea în general standardelor mondiale de calitate. Eu aș corecta puțin aserțiunea aceasta și aș spune că deosebirea esențială dintre cele două comunități economice era că organizația occidentală avea la bază economia de piață, pe cînd a noastră — economia dirijată, cu tot ce ține de ea: prețuri fixate arbitrar, schimburi de neechivalență, o ineficiență izvoită din ineficiența economiilor țărilor componente și, desigur, o calitate necorespunzătoare a produselor și serviciilor. Rezultatul este că în timp ce Piața Comună prosperă și se întărește mereu, C.A.E.R.-ul este, în forma lui veche, ca și mort, eforturile ce se fac acum tinzînd de fapt la crearea unei organizații economice noi, care să ia locul C.A.E.R.-ului.

Căutarea cuprinde toate zonele, începînd chiar cu numele noului organism. Se fac propuneri, se avansează soluții. Se pare că singura trăsătură care va aminti de C.A.E.R. va fi posibilitatea, vremelnică, de a realiza o parte (mică) din schimburi prin compensație. L. Klepati, de la Departamentul pentru relații economice externe al M.A.E. al U.R.S.S., sintetiza problema astfel: „Principala idee o constituie trecerea la relații normale de piață. Împreună am hotărît să renunțăm la încercările de a coordona planurile. Vom face comerț unli cu alții, așa cum face toată lumea. Colaborarea economică va avea loc la nivel de întreprindere, iar Consiliul, ca organizație interguvernamentală, se va ocupa de schimbul de informații, consulting, analize și prognoze”.

Ce consecințe va avea trecerea relațiilor economice dintre U.R.S.S. și foștii parteneri din C.A.E.R. pe noile principii? Mai întîi, e de observat că o astfel de așezare face aproape de prisos existența unui înlocuitor al C.A.E.R.-ului. Însă, cu sau fără acest înlocuitor, avantajele vor fi de partea U.R.S.S., iar dificultățile de partea țărilor din fostul lagăr. Iată o apreciere americană (a rețelei de televiziune ABC): „Decizia guvernului sovietic privind trecerea deconturilor cu toate țările C.A.E.R. la prețurile pieței mondiale în valută liber convertibilă va însemna pentru ele un șoc economic de o forță uriașă. Căci, în numeroși ani de existență a C.A.E.R., ele s-au legat prin raporturi destul de strînse de economia sovietică, raporturi greu de modificat”. Și iată și poziția sovietică, exprimată de personalitatea din M.A.E. citată mai sus. După ce admite că prin noile măsuri „reducem programul de export al întreprinderilor din țările C.A.E.R. care în mod tradițional au produs pentru piața noastră”, L. Klepati declară: „Nu mai putem vinde vecinilor petrol și gaze naturale mult mai ieftin decît costă acestea în realitate și să cumpărăm de la ei mașini și utilaje la prețuri mai mari decît cele mondiale, deși parametrii acestora sînt deseori inferiori. Nu a fost un comerț, ci mai degrabă o deservire economică a politici”.

Ar rezulta de aici că pînă în prezent U.R.S.S. s-a sacrificat spre binele partenerilor din C.A.E.R. și acum, în sfîrșit, vrea să se elibereze de povară, vrea să respire în voie. În realitate însă, țările din Europa răsăriteană și centrală nu din pornirea lor și din marea lor dorință — o știe toată lumea — au obdăcat de la principiile pieței și și-au pus economia sub semn coarctat, ci au făcut aceasta obligate de U.R.S.S., care le-a impus sistemul comunist și le-a folosit cum a vrut în interesul ei, iar acum le lasă de izbeliște. Eu cred că U.R.S.S. are forță de aceste țări datorită care trec dincolo de cifrele seci ale contractelor, ale facturilor și extraselor de cont. Știm cu toții că U.R.S.S. are ea însăși mari dificultăți economice, dar mi se pare că aceasta nu îndreptățește atitudinea de „nici usturoi n-a mîncat...”. În stabilirea identității organizației economice care-i va succeda C.A.E.R.-ului, trebuie să se țină cont de datoriile speciale ale U.R.S.S.

ION D. GOIA ■

„The Economist”, Marea Britanie:

Irak — trei căi pentru ieșirea din impasul din Golf

Este posibil ca pînă la apariția numărului de față al revistei noastre în Golf să se producă unele mutații esențiale, după cum este posibil să se păstreze statu quo-ul. Subliniez că articolul pe care-l reproducem mai jos se ocupă doar de căile pe care le-ar avea la dispoziție Irakul, nu și de posibilitățile pe care le au S.U.A. și celelalte forțe internaționale. Ce va fi pînă la urmă? Desigur, dacă între timp conflictul s-ar soluționa prin negocieri și ar duce la retragerea Irakului din Kuweit și la restabilirea suveranității acestuia din urmă, ne-am bucura foarte mult. Dar oricum vor evolua evenimentele, analizele din articolul de față sînt utile pentru înțelegerea situației din zonă.

Ce s-a întîmplat pînă acum? Saddam Hussein se află încă în posesia Kuweitului, țară vecină pe care a invadat-o la 2 august. Lacom de petrol, el a anexat-o „pentru totdeauna” cu șase zile mai tîrziu. Dar cucerirea i-a rămas în gît. În primul rînd, Națiunile Unite i-au spus că nu poate să vîndă nici un fel de petrol — kuweitian sau al său propriu — dacă nu se retrage. Apoi faptul că și-a masat tancurile de-a lungul graniței cu Arabia Saudită a avut drept rezultat desființarea unor trupe terestre americane, britanice, egiptene, siriene, pakistaneze și din alte țări, cît și a unor marinari și aviatori în zonă pentru apărarea acestei țări. Simțind că este izolat, el a apelat direct la masele de arabi — trecînd peste guvernele arabe din țările respective pentru a-l sprijini împotriva imperialismului american. El justifică acum în mod misterios invadarea Kuweitului ca o încercare de eliberare a Palestinei. Această minciună este evidentă.

Puțini oameni care analizează această secvență fantastică de manevre irresponsabile încearcă să descopere logica lor. Dictatorul Irakului a făcut o gafă pe 2 august și de atunci comite tot mai multe greșeli. Eforturile sale de a transforma situația Irak — împotriva lumii întregi în musulmani — împotriva necredincioșilor constituie acțiuni previzibile ale unui om disperat. La fel ca și încercarea de a cîștiga de partea sa foști inamici. Unul dintre ei, Siria, a respins încercările sale de a-și redeschide o conduită de petrol care să treacă pe teritoriul său. Un altul, Iranul, a primit acum oferta de a reveni la vechea graniță pentru care Irakul a purtat

un întreg război. Astfel Irakul pierde singurul cîștig de pe urma unei lupte în care au fost uciși peste un milion de oameni.

S. Hussein are numai trei căi de ieșire din situația dificilă în care se află. El poate lansa o ofensivă militară, poate să stea liniștit, încercînd, în același timp, să submineze consensul împotriva sa în lume sau să caute să realizeze un compromis. Pînă în prezent nici una dintre aceste căi de salvare nu a fost închisă complet.

O lovitură militară împotriva Arabiei Saudite înseamnă război cu America și, tot atît de sigur, o înfrîngere. Războiul cu Israelul ar putea să nu aibă acest sfîrșit. Lansarea unor rachete cu substanțe chimice asupra Tel Avivului ar fi imprudentă: Israelul ar putea răspunde cu armament nuclear. Dar trecerea soldaților irakieni (cu trupe de pe frontul iranian) în Iordania, unde li s-ar face o primire triumfală de către mulți palestinienți, ar pune Israelul într-o dilemă. Deoarece deja au afirmat că o astfel de mișcare ar constitui „casus belli”, israelienii ar trebui să decidă dacă ei doresc într-adevăr să înceapă o luptă care ar putea să-i unească pe arabi în spatele noului lor Saladin.

A doua opțiune a lui Hussein este de a aștepta și spera că hotărîrea de care dau dovadă inamicii săi va dispărea înaintea celei proprii. Deși aceasta înseamnă mult mai multe probleme economice (exporturile de petrol, care aduceau 95% din veniturile în valută forte ale Irakului sînt blocate de aproape două săptămîni), deja s-au produs fisuri în zidul de inamiciție care îl înconjoară. America și Marea Britanie au creat o astfel de fisură ca urmare a

zelului cu care au instituit o blocadă navală, fără a avea binecuvîntarea deplină a Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite, această fisură poate fi cimentată din nou. O fisură mai promițătoare pentru Hussein o constituie exploatarea prăpastiei existente între popoarele și guvernele lumii arabe.

Compromisul este cea de-a treia cale. Prima „inițiativă” a Irakului, de a negocia libertatea Kuweitului în schimbul retragerii Israelului din teritoriile ocupate (și a Siriei din Liban), merită din plin disprețul cu care a fost primită în America. Desigur că ocuparea Malului de vest și a Gazei trebuie să ia sfîrșit. Dar aceasta trebuie să aibă loc pe calea negocierilor în care temerile legitime ale Israelului, ca și drepturile legitime ale palestinienilor să fie recunoscute, și nu prin luarea unei a treia țări drept ostatic. Ceea ce reflectă cu adevărat propunerea este că Hussein se consideră capabil — fără a se teme prea mult de neplăceri pe plan intern — să declare într-o zi Kuweitul drept parte a Irakului iar în ziua următoare să admită că aceasta este o țară străină, ocupată. Cu sprijinul unui mediator adecvat, cum este regele Iordaniei, Hussein, el poate probabil încă să se retragă și să mai poată lupta și altădată (poate cu armament nuclear).

Un război pe care îl poate pierde, o blocadă economică îndelungată, umilinta potențială a unui compromis: nici una din căile de salvare ale lui S. Hussein nu arată deosebit de bună.

Chiar dacă ocuparea teritoriilor străine nu este identică, nu ar trebui ele să fie legate pentru a furniza lui Hussein un motiv onorabil pentru retragere? Nu. Singurul lucru bun care a rezultat din „Anschlussul” în Kuweit al lui Hussein este tocmai îndepărtarea frunzei de viță care pînă acum i-a ascuns ambițiile rapace. Pentru a ține aceste ambiții sub control el nu trebuie să fie evacuat din Kuweit, ci înfrînt în mod vizibil acolo. De aceea, Rezoluția Consiliului de Securitate 661 declară că Irakul trebuie să se retragă complet și fără condiții. Orice altceva îi va permite să-și denumească înfrîngerea drept victorie, să-și mențină calitatea de erou arab care înfruntă întreaga lume și dirijează Orientul Mijlociu — unde se află 65 la sută din rezervele de petrol ale lumii — transformîndu-l într-un holocaust arabo-israelian.

Călătorii în viitor

Ca orice lucru, și democrația se învață cel mai bine la sursă, la fața locului. Românii care ajung pentru prima oară în Occident au, e adevărat, un fel de șoc (așa spune și „Tri bune de Genève”, în textul pe care-l reproducem mai jos: Șocul primei călătorii), însă acesta trece și rămin foloasele unei experiențe de neînlocuie. Fiindcă românii care au prilejul să se ducă acum în țările dezvoltate pot spune că au călătorit în viitor.

Un grup de români din Brădești a sosit în comuna Rolle din Elveția, înfrățită cu localitatea lor. Acest eveniment a avut loc în cadrul „Acțiunea Satele Românești”. Delegațiile elvețiene care au venit în România au fost numeroase, dar românii care au vizitat localitatea înfrățită cu a lor au fost puțini. „Evenimentul” s-a produs la Rolle. Un grup de nouă persoane pleca, ast-

fel, pentru prima dată din România, pentru a vizita localitatea înfrățită cu a lor. Care este scopul și încotro se îndreaptă curiozitatea lor?

Unii locuitori din Rolle s-au deplasat la Brădești, în ianuarie, și apoi de Paști, ducînd cu ei material didactic și medical. S-au stabilit contacte, s-a evaluat ajutorul, iar primirea a fost călduroasă și ge-

neroasă. Ajutorul acordat de locuitorii din Rolle localității a vizat două aspecte: ajutorul material și schimburile culturale.

Dacă sub regimul Ceaușescu orice contact cu exteriorul era interzis, în prezent te lovești de numeroase hîrtuiele administrative, agravate de o barieră fiscală greu de depășit. Orice român poate schimba lei pentru a obține suma de 75 de dolari. Cum să plătești din această sumă benzina, taxele, vamale de trecere a unui pod, taxele pentru țările limitrofe și să te asiguri de fiabilitatea vehiculului? Poate cu ajutorul bursei negre...

Grupul sosit la Rolle nu a avut nevoie de acest subterfugiu, iar dificultățile au fost atenuate datorită funcțiilor personalităților aflate în vizită: primarul, președintele și secretarul comunal al Frontului Salvării Naționale, medicul, veterinarul, învățătoarele, foștii demnitari locali. Nu toți gîndesc în maniera FSN, dar balanța înclină spre acesta în mod clar. Administrația financiară a localității Brădești le-a plătit biletele de avion pe ruta București — Kloten, de

unde au fost preluați de delegația din Rolle.

Șocul a fost dur. O asemenea etalare a bogăției și diversității i-a uluit. După vizitarea Palatului Federal, plimbarea în oraș semăna cu o defilare la un tîrg, unde totul strălucește și unde buzunarele își plîng goliciunea. Fascinați de vitrine, mergeau de la un magazin de pantofi la unul de aparate audiovizuale, trecînd pe la raionul de cuțite elvețiene. Dacă românii nu le este nici frig, nici foame, ei trăiesc totuși într-o austeritate totală. În patru ore de zbor ei au făcut un salt echivalent cu cei 40 de ani de progres material din țara noastră.

Dificultatea pentru locuitorii din Rolle va fi aceea de a șterge prima impresie, pentru a dezvălui un alt mesaj: pluralismul, baza democrației. Cum să vezi diferitele fațete ale unei Elveții în care luxul doar uneori, sare în ochi? Prin discuții, prin dezvăluirea mecanismelor unei politici comunale, prin vizite la artizani, spitale, mici întreprinderi, școli și printr-o conferință de presă.

„Nu se pune problema să

compari”, spune un elvețian, dar este în natura omului să facă imediat comparații. De aici, comentariul: „Noi, cei din România sîntem niște amărîți”, reacție impulsivă care sperăm că va fi întrucîtva modificată, după o săptămîină de dialog.

În absența oricărei tradiții democratice, afirmațiile lor dau uneori impresia unei lecții bine învățate. Schimbarea trece mai întîi prin conștiință, practica va veni treptat. Totul este vag și instabil în România (și în mintea vizitatorilor), iar aici totul este atît de stabil.

Au fost în asemenea măsură înșelați, încît sînt înșetați de dialog și cunoaștere. Elena ne-a declarat: „Pregătiți timp de 45 de ani la școala socialismului, nu știm nimic despre adevărata noastră istorie, despre ceea ce reprezintă regele Mihai...”. Un medic afirma că își vor regăsi identitatea „în schimbarea conștiințelor și a deprinderilor”. Speranța lor constă în cîntecul oamenilor și dorința lor de a munci, cu condiția ca ei să fie plătiți la justa lor valoare.

Le urăm noroc românilor.

Kalinka s-a împiedicat iar în tehnica românilor

Pe Lujniki, iarăși Kalinka s-a împiedicat în tehnica și fantezia fotbalistilor români. Nici un moment, nu a plutit vreun semn de întrebare în privința învingătorului. Cu statură de echipă serioasă, reprezentativa României a știut când să apese pe accelerație, cum să rețeze elanul ofensiv al sovieticilor, setoși barem de un egal. Semne de maturitate, de profesionalism. Deși trupa de elevi s-a strâns doar cu câteva ore înainte de meci, profesorul Constantin și secundul Gino Iorgulescu au reușit totuși să predea o lecție realistă, aerisită, mai ofensivă. Iar fotbalistii noștri au tradus-o în teren în acel 2:1, care pare pipernicit față de superioritatea pe toate planurile a românilor. Formația sovietică, cu starurile Mihailenco, Protasov, Dobrovolski, Kuznetsov în teren, a contrazis motto-ul mondialului: a vrut, dar n-a putut. Sovieticii le-au reușit mai mult driblingurile din afara gazonului. Cei fentați fiind nu Rednic, Klein, ci noi, ziaristii. Cazarea noastră s-a izbit de un „niet” categoric, reușindu-se totuși această performanță abia în „prelungiri”, spre miezul nopții. Într-un hotel cu 20 de etaje, pentru reprezentanții presei române nu s-a găsit nici o porție de mâncare. În semn de solidaritate, conducerea federației a înghițit în sec alături de noi. Până la urmă, în hol, pe un ziar pe post de față de masă,

ne-am amăgit foamea cu cîte o bucată de carne, decupată de fotbalisti din porția lor. Păream niște navetisti pe un peron de gară. Să fie cumva decontul pentru golurile lui Lăcătuș, strecurate la fiecare meci în poarta sovieticilor?

Se poate spune că Stelea a fost eroul meciului. A agățat senzațional citeva baloane de gol. Și a plonjat la picioarele atacanților făcându-ne să închidem ochii. „Deși mă bazez pe singele meu rece, puțină teamă tot simt în suflet. Altfel nici nu m-aș putea concentra. Nu-mi iert vina de la gol. Am crezut că mingea vine „plouată” și am calculat greșit traiectoria”. Dan Petrescu a contrabalansat citeva ezitări de plasament cu surprinzătoarele lui sarje ofensive, iar vulpoiul Rednic a știut să evadeze cu folos și spre terenul advers. Acroșajele și jocul cu capul ne-au convins că pe Săndoi se poate totuși conta și i-am iertat gafa din final. Parcă mai puțin lucid ca altă dată, Klein nu s-a sfiit să suțeze la poarta sovietică. Harnici și buni la toate, Rotariu și Lupescu. Dirijorii echipei dintr-un veritabil turn de control. Nonsalanță și maturitate atît în rolul de dispeceri cît și în cel de furnici care trudes în preajma ambelor careuri. „Nu puteam rata golul doi, spune Lupescu. Cum să stric o fază de knock-out ținută atît de frumos de Rota-

riu. Răducioiu, Lăcătuș? În secvența penaltului, apărătorul sovietic s-a cam păcălit agățându-mi piciorul. Intrasem într-un unghi dificil”. Mulți au cam strîmbat din nas în fața unor nerealizări la poartă ale lui Ilie Dumitrescu. Uităm însă că a arat terenul de parcă avea 2 perechi de plămîni închizînd culoarele. Mateuț a jucat mușcîndu-și buzele. Din cauza unei perloșite care-l chinuie de cîteva săptămîni. E și acesta un eroism. Lăcătuș rămîne același bau-bau pentru fotbalistii sovietici. Fantezia și ținirile lui parcă-i hipnotizează. Cîte 2 apărători îi urmăreau ghetete speciale cu petice roșii fosforescente. Și asta tot degeaba. Căci Lăcătuș a mai încercat și biografia lui Eremin cu un gol, iar 2:0 s-a așezat pe o recenterare a lui ca un fel de dat cu tîfă fundașilor. Răducioiu, un amestec de scîlpîri și blîbii la finalizare. Bădea, deși a poposit doar cîteva minute în teren, rămîne o speranță demonstrînd că se lipește la echipă.

Seful departamentului sport, Cornel Dinu, a ținut să fie alături de echipă între 2 curse de avion: „Meciul se prezenta periculos. Adunarea echipei la locul faptei, nu ca pînă acum în cantonamente stahanoviste de 7-14 zile, era pentru noi o experiență unică. Jucătorii noștri ne-au spulberat însă grijile. Demonstrînd calități de adevărați profesioniști, cu nimic mai prejos decît cei cu

reclamă din străinătate. Stăpîni pe meserie, puteau cîștiga la 3-4 goluri diferență. Atitudinea lor din joc a arătat dragostea de a juca sub tricolor. Astăzi se poate vorbi de o școală românească de fotbal, bazată pe o anumită circulație a mingii și o tratare specifică a fazelor de atac și apărare. Dacă la acestea vom adăuga mai mult realism în ajungerea surprinzătoare și decisivă la poartă, naționala va fi greu de învins de orice soccer din lume”. Antrenorul Constantin se bucură că la primul sunet de goarnă, 4 titulari, acum strănieri, au alergat într-un suflet la națională. Și ceilalți ar fi luat primul avion, dar Hagi privea în ochi pe cei de la Milan, Cămătaru juca prima etapă în campionatul belgian, iar Lung e accidentat. Andone și Balint abia și-au desfăcut bagajele în Spania, iar statutul lui Gică Popescu și Sabău e încă acoperit de suspans. Oricum, noua conducere a naționalei a pășit cu dreptul. „Inregistrăm prima victorie în fața reprezentativei sovietice pe terenul acesteia, spune profesorul Constantin. Tocmai de aceea, nu am rulat și alți jucători. Pentru a nu deregla echipa într-un moment de joc bun. În ultimele 20 de minute însă s-au abandonat combinațiile colective în favoarea unor acțiuni individuale și a unor pase lungi, păguboase. Astfel, echipa s-a rupt în două permițînd presiunea sovietică. Vedetele noastre au jucat cu plăcere, iar cei de acasă au marcat un plus de formă față de campionat”. Succesul de la Moscova, o veritabilă vitamină înainte de examenul Glasgow!

Pe aeroportul Șeremetievo și în avionul spre București, un grup de tineri au întins un taifas despre fotbal. Olimpicii Todericiu, Pirvu, Minea II și... Lăcătuș. Cum mai arată tactica Brașovului, ce fel joacă Mecanică Fină? Nici un cuvînt despre Fiorentina, dolari, calcio. „Cu un an în urmă, mă mai grozăveam cu Cupa Campionilor, cu succesele Stelei. Acum nu vreau să pară că-mi dau aere de vedetă europeană”. Lăcătuș joacă în viață ca pe teren. O cascadă de ghiđușii, de „driblinguri” prietenești. E un munte de veselie. „Cînd am primit telexul de invitație la meciul cu U.R.S.S. am sărit în sus de bucurie. Mi-era tare dor de români”. La Moscova, putea să se urce în avionul Alitaliei. A preferat să se întoarcă cu băieții acasă pentru a gusta 17 ore în București. „N-am să dorm deloc. Cum să rup din puținul timp al întîlnirii cu prietenii?” Îl conving greu să discutăm despre Firenze. „Președintele Cechi Gori și ceilalți m-au primit cu brațele deschise. După ce ziarele au anunțat sosirea mea, la antrenament, au venit 10 000 de tifosi să mă

vadă. M-au alintat la început Mario. Acum mă strigă Lăcătuș, ca în Ghencea”. Îi reamintesc că presa l-a lăudat pentru fantezia și sarjele lui din meciul cu Liverpool. „Da, dar în

insistat să joc doar cu 4 antrenamente în picioare, după o lună de vacanță”. Parcă și-a mai tuns din plete. Îl invit să rămînă și în calcio același Năstase al fotbalului româ-

Mii de tifosi au venit la antrenament să mă vadă



Italia, erou este cel cu sutul de gol. N-am jucat rău, dar nici n-am marcat. Superantrenorul brazilian Lazzaroni, om cald și bun, m-a scuzat în ziare amintînd că traversez o perioadă grea de acomodare. A

nesc. Imprevizibil, cu dantelării în joc. „Oriunde, eu joc din plăcere. Și de aici apar pasele cu călcîiul, trecerea mingii printre picioarele adversarilor. Dar la Fiorentina nu cred să pot face mai mult

de 1-2 șmecherii pe repriză. Echipa e de valoare medie, cu jucători tineri, care joacă simplu, grupat, nu riscă nici un artificiu. Doar mai bătrînii Dunga și Borgonuovo mai au curajul unor finețuri”. L-a chinuit o tendință și a făcut mai mult pregătire fizică specifică. Dar cele 4 meciuri de pregătire le-a jucat căci președintele Fiorentinei și l-a dorit neapărat în formație după Coppa del Mondo. „Antrenamentele profesioniștilor nu sînt mai tari ca la noi. Dar nu te mai „arestază” în cantonamente mai lungi de o zi. Jucătorii italieni au grupul lor și nu te sufocă cu dragostea. M-am împrietenit cu fotbalistul brazilian și cu ceul Kubik, coleg de cameră în deplasări”. Îl pasează pe lingă mine o vorbă de duh lui Minea II. „Vino să-ți împrumut un dicționar româno-italian. Ca mine îmi ești adversar într-o altă echipă din calcio”. Îl las să-și mai încarce bateriile sufletului printre ceilalți băieți. „Deja număr zilele pînă la reîntîlnirea de la Glasgow.”

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Flacăra

EDITURA
„PRESA LIBERĂ”

Stan Pelteacu
Ion Ciucescu

REDACȚIA

REDACTOR ȘEF
George Arion

Redactori șefi adjuncți:
Constantin Dumitru
Ion D. Goia

Secretar general de redacție:
Oprea Georgescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATOR (2569): Dumitru Constantinescu, Roxana Paisu Manolescu, Horla Pătrașcu.

■ ANCHETA-REPORTAJ (2600, 2542): Dorin Săldăjan, Pașcu Balaci, Petre Barbu, Radu Ciobotea, Cristian Pavel, Mihai Stănescu.

■ DREPTURILE OMULUI (2559): Dorin Gherghinescu, Mihail Gălățanu, Liana Tatos, Paul Vinicius, Reghina Vărvici

■ CULTURĂ-ÎNVAȚĂMÎNT (2569): Ion Zubășcu, Sorina Man, Margareta Mureșan.

■ FOTOREPORTAJ (2528): Paul Agorici, Gabriel Bugnar, Sorin Moise, Elena Ghera, Gig Motoianu.

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Pompiliu Dumitrescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT (2002, 2558): Constanța Balaban, Mihela Moroșanu, Eugenia Vasile.

■ FLACĂRA BIS

Secretar general de redacție
Răzvan Bărbulescu (2128)
Liviu Timbus (2128), Aurelia Boriga, Florin Condurățeanu (1700).

■ REBUS

Redactor șef adjunct
Tudor Octavian (1457)
Adrian Mitu, Alexandru Păsărin, Alexandru Paler, Elena Grecescu, Bogdan Vlad, Aurel Ștefan Alexandrescu, Simona Simzianu (2036).

Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în paranteze de mai sus); secretariat, redactor șef: 2002; redactor șef adjunct: 2558 (C. Dumitru); 2560 (I. D. Goia); secretar general de redacție: 2143; public relation: 2600.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

TIPARUL:

Combinatul
poligrafic
BUCUREȘTI

16 pagini — 5 lei

ULTIMA ORĂ

Au plecat
pînă acum,
fără pașaport,
1.701.330 de
păsări călătoare

Vremurile sînt cum sînt, DAR VREMEA?

Luna septembrie, prima lună calendaristică de toamnă, este de regulă destul de liniștită. Tot mai rare sînt zilele caniculare specifice lunilor de vară și tot mai puțin frecvente aversale de ploaie.

În lunile precedente, atmosfera emisferei nordice a acumulat căldură de la atotputernicul soare. Contrastul termic permanent dintre regiunile tropical-ecuatoriale și cele polare-arcice atinge acum starea de înfîntare maximă și, corespunzător, mișcările atmosferice sînt mai puțin violente. Imensul ocean aerian pare că „își face siesta”, pregătindu-se în liniște pentru confruntarea

cu iarna. Cît de maestuos, cît de perfect este mersul anual al naturii terestre și cît este de necesar ca umanitatea să nu deterioreze acest echilibru.

Revenim la vreme și caracteristicile ei precizînd valorile medii multianuale ale temperaturii pentru următorul interval. Temperaturile maxime sînt cuprinse între: 24-29°C în zonele de cîmpie, 22-27°C la deal și podis și 22-25°C pe Litoral. Minimele nocturne se situează între: 12-16°C la cîmpie, 8-13°C la deal și podis, 6-9°C în depresiuni și 16-17°C pe Litoral. Față de aceste valori termice prima zi de septembrie a fost o zi călduroasă, temperaturile maxime fiind cu 2-10°C mai mari decît mediile multianuale. Duminecă însă, un front atmosferic a afectat la început regiunile

vestice, centrale și nordice apoi și celelalte regiuni. A plouat deci în majoritatea zonelor țării, ceva mai mult însă în zonele intracarpate. Masa de aer advecată pe componenta nord-vestică a circulației a determinat scăderea accentuată a temperaturilor din cursul zilei.

Ce ne va oferi vremea în săptămîna 5-11 septembrie? În primele zile vremea va fi răcoasă și în general instabilă. Cerul va fi mai mult noros. Va ploua, pe arii relativ extinse în Banat, Crișana, Maramureș, Transilvania și Moldova, și doar pe alocuri în celelalte regiuni. Temperaturile maxime diurne vor fi cuprinse între 16° și 26°C, valorile cele mai mici înregistrîndu-se în zonele din nordul țării. Minimele nocturne se vor încadra

între 6 și 16°C mai coborîte în depresiuni.

În a doua parte a intervalului, deci după 8 septembrie, vremea se va ameliora. Cerul va deveni variabil iar ploile se vor semna doar pe alocuri în regiunile din nordul țării. Temperatura aerului va înregistra o creștere ușoară, în medie cu 2-3°C.

Pe Litoral, vremea va fi ușor instabilă și răcoasă la începutul intervalului. Cerul va fi schimbător și trecător va ploua. De asemenea vîntul va prezenta intensificări de scurtă durată. Apoi, vremea se va ameliora. Temperaturile maxime vor fi cuprinse între 22-27°C, iar temperaturile minime între 14-16°C. Temperatura apei mării va fi de 16-20°C.

OTILIA DIACONU ■